

Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt.

Rättshjälpsanstalten.

Medborgarplatsen 2, 5 tr., Sö.; t. 44 97 70; expeditionstid: måndagar—fredagar 9—16, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—14; juristernas mottagningstid: måndagar—fredagar 12—15, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—11.

I en hos stadsfullmäktige år 1883 väckt motion hemställdes om anslag till avlöande av tvenne fattigsakförare samt om uppdrag åt beredningsutskottet att framlägga förslag till frågans närmare ordnande. Anslaget beviljades fr. o. m. år 1884. I avvaktan på slutligt ordnande av frågan ställdes medlen till mantalsnämndens förfogande. Nämnden antog fattigsakförare och utfärdade instruktion för dem.

År 1906 väcktes motion om omorganisation av fattigsakförareinstitutionen, vilken motion resulterade i tillsättande av en kommitté för frågans utredning. Denna avgav i slutet av år 1909 sitt betänkande. Den 27 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige därefter inrättande av ett stadens rättshjälpskontor under särskild styrelse; kontoret började sin verksamhet den 1 oktober s. å.

I anslutning till den vid 1919 års riksdag genomförda rättshjälpsreformen beslöt stadsfullmäktige den 17 december 1919 att ombilda rättshjälpskontoret till en offentlig rättshjälpsanstalt. Jämlikt k. brev den 31 december 1919 fastställdes reglemente för anstalten. Härigenom tillskades *Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt*. Den trädde i verksamhet den 1 januari 1920.

Rättshjälpsanstalten har till uppgift att inom Stockholm i rättsliga angelägenheter tillhandagå mindre bemedlade och i sådant avseende, bland annat, lämna råd och upplysningar samt hjälp med upprättande av handlingar, så ock biträde vid tvisters biläggande genom förlikning samt vid utförande av talan i rättegång, anhängiggjord vid domstol inom anstaltens verksamhetsområde. Rättshjälpen lämnas kostnadsfritt, dock kan sökande, av vad honom genom anstaltens bistånd tillvinnes, förpliktas lämna ersättning för erhållen hjälp. Anstalten bör söka åstadkomma förlikning mellan parterna, där sådan lämpligen bör komma till stånd. Framställning om rätte-

gång, som befinnes vara uppenbart ogrundad eller gagnlös, skall avvisas.

Anstalten står, som ovan angivits, under ledning av en styrelse, bestående av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden och suppleant för honom förordnas av överståthållarämbetet för fyra år i sänder. Övriga fyra ledamöter jämte två suppleanter för dem utses av stadsfullmäktige för en tid av två år. Anstaltens verksamhet utövas under styrelsens överinseende genom en direktör med biträde av erforderlig personal. Direktören skall hava avlagt för utövande av domarämbete föreskrivna kunskapsprov samt förvärvat nödig praktisk erfarenhet genom verksamhet vid underdomstol eller å advokatkontor. Han må icke innehava eller utöva annan avlönad allmän eller enskild tjänst eller idka enskild advokatverksamhet. Ej heller må ärende, som inkommit till anstalten, av något dess biträde övertagas som enskilt uppdrag.

Författningar m. m. Reglemente för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, fastställt av k. m:t 31 dec. 1919 (Kf 1919: nr 212), med ändr. 1 aug. 1930 (Kf 1930: nr 64). Arbetsordning för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, antagen av styrelsen 22 dec. 1938 (Kf 1938: nr 82), med ändr. Lag 19 juni 1919 om fri rättegång, med ändr.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 635,599 kr.; inkomster: driftbudgeten 210,500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1955).

Santesson, P. V., justitieråd.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1955).

Wilhelmsson, E. A., militieombudsman.

Övriga ledamöter.

*Braathen, f. Möller, Mix A., assistent, stadsfullm.

Höglund, Elsa G., förste kammarskrivare.

*Lindberg, K. H., advokat.

Tammelin, N. E., justitieråd.

Suppleanter.

Larsson, G. K., förbundssekreterare.

*Viktorin, A. F., försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Sekreterare.

Vakant, *tf.* Wahlström, B. A. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse två revisorer jämte två suppleanter samt överståthållarämbetet en revisor och en suppleant för granskning av rättshjälpsanstaltens räkenskaper och förvaltning. Revisorer och suppleanter för dem utses för två år. Nuvarande revisorer och suppleanter äro utsedda för åren 1952—1953.

*Sandell, C.-F. V., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Behm, E. O. L., advokat, ord f. (utsedd av stadsfullm.).

*Nilsson, E. F., kassör (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

*Gullstrand, A. M., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Hultgren, f. Stålander, Helena A. J., städerska (utsedd av stadsfullm.).

*Sahlin, E. E., chefsombudsman (utsedd av stadsfullm.).

Rättshjälpsanstalten.

Direktör (B 16).

Vakant, *tf.* Wahlström, B. A.; mottagningstid: se sid. 351.

Avdelningschefer (33).

Hedberg, B. R. R. H.¹⁾; Wahlström, B. A., tjl. (se ovan), *tf.* Johanson, O. S.

Biträdande jurister.

Johanson, O. S. (30), tjl. (se ovan), *tf.* Hamacher, U. W. R.; Molander, Sonja A.-M. (30); Fredlund, O. A. (30); Anderson, B.-E. (Ex. 29); Hamacher, U. W. R. (27), tjl. (se ovan), *tf.* Carlsten, B. L.; Tillgren, f. Wiberg, Lillmor V. K. (27); Lundgren, E. G. E. (Ex. 27).

Kammarsskrivare (21).

Hagström, Karin B. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Johnson, N. S.²⁾; Lagerman, Ebba H. G.; Ohlsson, f. Anderson, Ragnhild V.; Elmgren, f. Pira, Margit M. M.; Karlberg, G. V.

Fyra kontorsskrivare, därav en kassör, tre kanslibiträden, fyra expeditionsvakter, två kontorsbiträden.

¹⁾ Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 35.

²⁾ Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 18.

Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Vasagatan 22, 3 tr. (postadress: Box 897 Stockholm 1; postgirokonton nr 1631); t. 22 21 00; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästerminerna kl. 15,15.

Under 1600-talet inrättades i samtliga huvudstadens församlingar s. k. barndoms- eller kyrkskolor. Dessa skolor underhölls i regel av församlingarna och stodo under kyrkoherdarnas och kyrkorådens uppsikt. Nämda skolor voro i regel ej att betrakta som primärskolor i egentlig mening. Det förutsattes nämligen i allmänhet, att eleverna erhölet en första undervisning i hemmen eller på annat sätt. Dessa skolor ombildades på 1820-talet till lärdoms- eller apogistiskolor samt ställes under direktionen för Stockholms stads undervisningsverk.

I flera församlingar inrättades i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet s. k. fri- eller fattigskolor, varest kostnadsfri undervisning meddelades åt fattiga barn. Någon enhetligt ordnad folkundervisning i huvudstaden ästads-koms emellertid ej förrän genom 1842 års allmänna folkskolestadga, som föreskrev obligatorisk folkundervisning och upprättandet av folkskolor i varje församling. Denna stadga började emellertid först från år 1847 att i Stockholm allmännare tillämpas. Ända till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt.

Genom k. stadgan den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. brev den 13 mars 1914 erhöil överystyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Folkskoleväsendet regleras närmare av k. stadgan den 22 juni 1923 angående folkundervisningen i Stockholm.

Nämnda lag angående folkskoleväsendet i Stockholm innehåller bestämmelse därom att, efter stadsfullmäktiges beprövande, folkskoledirektionen skall bestå av minst ni, högst tjugen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av domkapitlet i Stockholms stift, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen (utom den av stadskollegiet valde) väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet utser suppleant för den av domkapitlet valde ledamoten, varjämte stadsfullmäktige må utse suppleanter för övriga ledamöter till det antal, som anses erforderligt. Stadsfullmäktige beslöt den 19 december 1949 att utse sju suppleanter. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm äger folkskolornas lärarpersonal utse fyra representanter, varav två folkskollärare, en småskollärare och en av de särskilda lärarna i övningsämnen, att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få uttalande mening antecknad till protokollet. Dessa representanter jämte lika många suppleanter för dem väljas för två år av lärarkårens ombudsförsamling (se sid. 361) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folk- och fortsättningsskoleväsende ävensom, där icke annat är stadgat, dess undervisningsväsende i övrigt, att fullgöra stadens skyldigheter med avseende å de allmänna läroverken, att ägna uppmärksamhet åt behovet av undervisningsväsendets utveckling och hos vederbörande göra de framställningar, som därvid finnas påkallade, samt att ombesörja övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet ått direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med föreskrifter i k. stadgan den 16 september 1918 för fortsättningsskolan och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m.

höstterminen 1920 (se sid. 360). Enligt § 50 i nämnda stadga äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 20 januari 1950 — jämlikt k. kung. den 9 oktober 1914 angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1959 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse bl. a. icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskole-direktionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen, som tidigare utgjort styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn skall enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 mars 1946 jämväl efter fortsatt befrielse tillägen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa tills vidare vara styrelse för skolan (se sid. 346). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna (praktiska mellanskolorna). Beträffande dessa skolor och de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna, se sid. 377.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens äligganden i avseende å de allmänna läroverken och det högre tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 535, 541). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas och Sjöbefäls[Navigations]skolans byggnader (jfr sid. 541).

Folkskoledirektionen äger att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande löneordningen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skolkolor, barnbespisningen, tilldelning till skolbarn av beklädnad, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonominärenden samt frågor angående vissa tjänstetillsättningar, vilka skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett delegerade för undervisningsärenden, för år 1953 åtta, med uppgift att förbereda vissa tjänste-

frågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handha enligt § 19 mom. 10 stadgan angående folkundervisningen i Stockholm direktionen eljest tillkommande äligganden med avseende å upprättande av förslag till ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om avgång enligt § 48 samma stadga och om befrielse från fortsättningsskoleplikt. Fr. o. m. år 1950 har direktionen, i stället för att tillsätta särskild betygsnämnd, årligen uppdragit åt delegerade för undervisningsärenden att utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärare.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning, se sid. 365 ff.

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet utfärdar, i vissa numera sällan förekommande fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare, handhar fonder för skoländamål samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny eller ombyggnad av skolor i församlingen m. m.

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 72). Lag 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm, med ändr. (Kf 1946: sid. 259). K. m:ts förnyade stadga 22 juni 1923 ang. folkundervisningen i Stockholm, med ändr. (Kf 1946: sid. 456; Kf 1947: nr 47, 1948: nr 44, 1951: nr 18, 82, 1952: nr 105). K. m:ts stadga för övningslärare 2 juni 1950, med ändr. (Svf 1950: nr 376, 1951: nr 599, 836, 1952: nr 725). Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923 (Kf 1923: nr 42), med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 6 sept. 1946 med anvisningar rör. meritvärdering till tillsättande av folk- och småskollärartjänster. Skolöverstyrelsens kung. 28 febr. 1947 ang. anvisningar rör. anordnande i vissa fall av särsk. avgångsprövning vid folkskola. K. kung. 18 april 1947 ang. behörighet att undervisa i främmande språk i folkskolan. Ordningstadga 31 maj 1929 för Stockholms folkskolor. Instruktion 16 dec. 1910 för [överstyrelsens] för Stockholms stads folkskolors nämnder, med ändr. Lag 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm, (Kf 1946:

nr 39), med ändr. K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 106,183,677 kr. (därav engångs 2,840,015 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inomlinjen 36,337,000 kr., dessutom förlagsmedel 8,391,383 kr.; inkomster: driftbudgeten 46,498,991 kr.

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Månsson, O. P.**, f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

***Arvidson, E. S. Å.**, fil. d.r.

Forsberg, K. W. G., ombudsman, stadsfullm.

***Färm, H. G. E. A.**, organisationssekreterare.

***Isaacsson, A. J.**, rektor (utsedd av domkapitlet).

***Jonsson, f. Lundquist, Clary H.**, fru, stadsfullm.

***Josephsson, M. O.**, fil. lic.

Julin, f. Liljenbrunn, Gertrud J., ombudsman, stadsfullm.

***Lamm, H. E.**, tjänsteman.

Lund, B. A., kyrkoherde, stadsfullm.

Löfberg, S. A., ekonomichef.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

Malmström, Hj. W., direktör.

Thörnblom, G. D. R., rektor.

Suppleanter.¹⁾

***Ahlén, A. E.**, civilingenjör, stadsfullm.

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.

Hed-Larson, Marianne K., ämneslärare, stadsfullm.

¹⁾ Enligt folkskoledirektionens beslut skola vid förfall i första hand inträda: för ordföranden samt ledamöterna hrr Josephsson och Löfberg, fru Julin och hr Thörnblom suppleanterna fru Poppus, fröken Hed-Larson, hrr Widegren och Ahlén, fru Wedberg-Larsson och hrr Carlson och Ronner i nu nämnd ordning; för vice ordföranden samt ledamöterna fru Jonsson och hrr Lamm, Forsberg, Malmström, Färm och Arvidson suppleanterna fru Wedberg-Larsson, hrr Carlson och Ronner, fru Poppus, fröken Hed-Larson och hrr Widegren och Ahlén i nu nämnd ordning; för ledamöterna hr Lund och fru Malmroth suppleanterna hr Ahlén, fru Poppus, fröken Hed-Larson, hr Widegren, fru Wedberg-Larsson samt hrr Carlson och Ronner i nu nämnd ordning.

***Poppus, f. Leander, Ulla**, studiesekreterare.

***Ronner, G. E.**, studierektor, stadsfullm.

Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

***Werner, A. I.**, komminister (utsedd av domkapitlet).

Widegren, K. R., civilingenjör.

Överlärare, anmodad jämlikt stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm § 5 mom. 4 att närvara vid folkskoledirektionens sammanträden.

Olsén, C. I. T., överlärare.

Suppleant: **Rehn, A. V.**, överlärare.

Sekreterare (3,000 kr.).

Söder, A., f. d. överlärare; träffas under terminerna måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter i direktionen

(valda för åren 1952—1953).

***Ajne, f. Svensson, S. Julia I.**, folkskollärare;

***Annerfors, f. Gustafsson, A. Frideborg M.**, småskollärare;

***Othzén, C. O. A.**, musikdirektör;

***Roos, G. E.**, folkskollärare.

Suppleanter: ***Berthelsson, Ester A.**, småskollärare;

***Astner, f. Söderlund, Maja**, folkskollärare;

***Illis, E. M.**, folkskollärare;

***Carlberg, f. Edqvist, A. Gunhild**, slöjdlärare.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant i direktionen

(vald för åren 1953—1954).

Bengtsson, f. Lindstedt, Hildur L. Ch., folkskollärare.

Suppleant: **Ryde, f. Nilson, A. Greta**, skolkökslärare.

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Delegerade för undervisningsärenden.

Tomson, R. V., ordf.; **Arvidson, E. S. Å.**; **Isaacsson, A. J.**, vice ordf.; **Lamm, H. E.**; **Lund, B. A.**; **Löfberg, S. A.**; **Malmström, Hj. W.**; **Thörnblom, G. D. R.**

Sekreterare: **Söder, A.** (se ovan).

Ekonominämnden.

Tomson, R. V., ordf.; **Jonsson, f. Lundquist, Clary H.**; **Josephsson, M. O.**; **Lamm, H. E.**; **Löfberg, S. A.**; **Malmroth, f. Herlitz, Elsa**; **Månsson, O. P.**, vice ordf.

Sekreterare: **Persson, S. B. V.**

FD

Skolhusnämnden.

Tomson, R. V., ordf.; Forsberg, K. W. G.; Färm, H. G. E. A.; Julin, f. Liljenbrunn, Gertrud J.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa; Månsson, O. P., vice ordf.; Thörnblom, G. D. R.

Sekreterare: Olsén, O. G. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av folkskoledirektionens, idrotts- och friluftsstyrelsens, styrelsens för de kommunala flickskolorna, styrelsernas för de kommunala praktiska realskolorna, biblioteksnämndens, arkivnämndens samt museinämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.

Eidem, E. K. H., exportchef.

Enestad, J. I., direktör.

Jonsson, E. A., kassör.

Ögren, G. A., rektor.

Suppleanter:

Ander, E. G. N., läroverksadjunkt.

Dunberg, S., försäkringstjänsteman.

Hudin, A. Greta, vice värddinna, stadsfullm.

Central förvaltning.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14; 1 juni—24 aug. 8,30—12,45).

Genom beslut av stadsfullmäktige den 13 oktober 1950 har ledningen av folkskoledirektionens centrala förvaltning omorganiserats. I samband därmed har en ny tjänst såsom skoldirektör inrättats fr. o. m. den 1 januari 1951. För omorganisationens genomförande nödvändiga ändringar i gällande författningar ang. folkskoleväsendet i Stockholm hava sedermera beslutats av k. m:t. Vidare hava stadsfullmäktige den 15 september 1952 godkänt ett av stadskansliets organisationsavdelning framlagt förslag till omorganisation av folkskoledirektionens centrala förvaltning (Utl. 1952: nr 297).

Enligt § 5 mom. 2 stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm skall skoldirektören leda stadens folkskoleväsen. I avseende å den pedagogiska ledningen av och tillsynen över undervisningen vid skolorna biträdes han, inom ramen för vad i organisatoriskt, administrativt och ekonomiskt avseende fastställts i gällande författningar samt i direktionens beslut och stat, av en förste folkskolinspektör jämte ett antal inspektörer.

Skoldirektören är skyldig att vara tillstädes vid folkskoledirektionens sammanträden och äger

att deltaga i överläggningarna men ej i beslutet med rätt för honom att, där han så önskar, få sin uttalade mening antecknad i protokollet.

Stat år 1953. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 2,589,597 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,589,597 kr.

(Allmänna läroverk m. m.) Utgifter: driftbudgeten 4,570,870 kr. (därav engångs 441,000 kr.); kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 7,476,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 171,250 kr.

(För skolorna gemensamma anslag.) Utgifter: driftbudgeten 15,805,917 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,081,300 kr. (därav statsbidrag 1,525,000 kr.).

Skoldirektör (B 21).

Ekman, E. V. (förordn. t. o. m. ³¹/10 1957); träffas efter överenskommelse per tel. 9—9,30.

Kansli.

Sekreterare (31).

Olsén, O. G.; Persson, S. B. V.; en vakant (15,024 kr.).

Aktuarie (26).

Ceder, C. T.

Förste kontorsskrivare (16)

(nuv. inneh. 18).

Wallander, Karin J. M. (registrator).

En kontorsskrivare, tre kanslibiträden, två kontorsbiträden.

Inspektionsavdelningen.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstider, se ovan.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under skoldirektören den pedagogiska ledningen av och tillsynen över undervisningen vid skolorna. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas tre folkskolinspektörer samt en gymnastikinspektör, två slöjdsinspektörer (för den manliga resp. kvinnliga slöjden) och en skolköksinspektör. Den omfördelning av arbetsuppgifterna inom inspektionen, som blivit en följd av omorganisationen av direktionens centrala förvaltning, är avsedd att instruktionsmässigt fastställas, sedan den nya organisationen någon tid praktiskt prövats.

För närvarande äro dessutom följande konsulenter förordnade, nämligen två sångkonsulenter med uppgift att handleda folk- och småskollärare i deras sångundervisning, en gymnastikkonsulent såsom instruktör och rådgivare åt de manliga folkskollärarna vid undervisningen i gymnastik med lek och idrott samt en konsulent för undervisningen i fysik och kemi.

Beträffande överlärare för specialklasserna och kuratorer för hjälpklasserna, se nedan.

Instruktioner m. m. [Instruktion 25 nov. 1910 för förste folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 99). Instruktion s. d. för [andre] folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 100). Instruktioner 14 dec. 1903 för slöjd-[föreståndaren]inspektören, slöjd-[föreståndarinnan]inspektören och gymnastik-[instruktören]inspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1903: sid. 447).] K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, med ändr. (Kfh 1946: sid. 454). Ambetskrivelse från eklelesiastikdepartementet till skolöverstyrelsen 20 jan. 1950 ang. inspektion av folkskoleväsendet i Stockholm.

Förste folkskolinspektör (B 17).

Dahlkvist, A. R. T. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1957); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Folkskolinspektörer (B 13).

Holm, C. M.; **Blomqvist**, G.; **Edstam**, A. M. (Anna-Maja), stadsfullm. (Ex.); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Gymnastikinspektör (29).

Amylong, Tora; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 67 29 94.

Skolköksinspektör (29).

Kastman, M. M. (Greta); träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 60 24 33.

Slöjdinspektörer (29).

Berggren, A. E.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,45—7,45, 42 20 19;

Arvidsson, f. Sandgren, Sylvia M.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 41 02 03.

En kontorsskrivare, ett kontorsbiträde.

Överlärare för specialklasserna.

Norman, H. T.; träffas å specialklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., måndagar och onsdagar 14—15, fredagar 8—9, t. 50 62 92.

Kuratorer för hjälpklassundom (800 kr. utan rörligt tillägg).

Wallquist, A. P. V., folkskollärare, **Jonsson**, J. A., folkskollärare; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, måndagar 18,30—19,30, t. 50 62 92 samt i regel i bostaden per telefon tisdagar 17—18, resp. 25 17 31 och 46 84 18; **Gauffin**, f. Engmark, Kerstin A. M., folkskollärare, **Hedin**, Anna-Lisa, småskollärare; träffas å samma expedition torsdagar 18,30—19,30 samt i regel i bostaden per telefon måndagar 17—18, resp. 46 55 33 och 52 38 86.

Kuratorer för fortsättningsskolornas elever

(250 kr. utan rörligt tillägg).

Källqvist, Inga M., diakonissa, Lästmakargatan 30, t. 11 29 29; träffas i regel varje dag 8—9.

Josefson, S. E., folkskollärare, träffas i regel i bostaden, Lötmgatan 9, alla vardagar 6,30—7 samt onsdagar 19—20, t. 19 20 98.

Konsulent för fritidsverksamheten (4,200 kr.).

Elmqvist, B. K. E., överlärare; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 13,30—15,30 samt i regel i bostaden Aroseniusvägen 22, onsdagar 18—19,30, t. 37 38 55.

Ekonomiavdelningen.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00.

Ekonomidirektör (B 15)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Göransson, B. T.; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Kamrerare.

Lindahl, O. (31); **Lundeqvist**, S. A. (28) (för inköpsärenden).

Städningsinspektör (23).

Hansson, A. B. N.

Inspektör (23)

Mellin, Märta D. (för skolmåltidsverksamheten).

Biträdande inspektör (21).

Brandel, f. Mäsén, Gurli M.

Kammarsskrivare (21).

Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; **Ericsson**, B. G.; en vakant.

FD

Assistenter.

Tholerus, f. Bergwall, Ester M. F. (19), Arhén, Gärda M. M., vid skolmältidsverksamheten (19); Truedson, E. O. Solvig (Ex. 19); en vakant, *tf.* Ericsson, Göta O. N. M. (18).

Kontorsassistenter (18).

Strömbom, Annie I.; en vakant, *tf.* Bergkvist, N. L.

Förste kontorsskrivare och kassör (16) (felräkningsp. 450 kr.).

Vakant, *tf.* Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—11,30, 12,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9—11,30, 12—13,30, 1 juni—24 aug. 8,30—12,30).

Förste kontorsskrivare (16).

Waern, Signe A.

Förste expeditionsvakt (12).

Augustsson, N. Å. L. R.

Fem kontorsskrivare, en biträdande assistent, nio kanslibiträden, fjorton kontorsbiträden, tre telefonister.

Två expeditionsvakter, tre expeditionsvaktsbiträden.

Personalavdelningen.

Vasagatan 22, 4 tr., C.; t. 22 21 00.

Sekreterare (31).

Johansson, F. V.

Förste kammarskrivare (23).

Skagerberg, A. E.; Svanberg, C.-A.

Kammarskrivare (21).

Cronholm, C. A., tj. (se sid. 123); Bergkwist, S. R. J.

Kontorsassistenter (18).

Ericsson, Göta O. N. M., tj. (se ovan); Pålsson, L. N. O.; en vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Andersson, Ingrid E.; Lindström, Karin M.

Fyra kontorsskrivare, fjorton kanslibiträden, tre kontorsbiträden.

Byggnadsavdelningen.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00.

Byggnadsintendent (37).

Ek, C. G. R.; träffas å folkskoleledarens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—16 samt onsdagar 13—16.

Ingenjörer (31).

Lindblad, S. Y. F. (byggnadsunderhåll); Herlin, K. A. (nybyggnader).

Nybyggnadskontrollanter (26).

Elmqvist, J. G. A.; en vakant.

Biträdande ingenjörer (25).

Hagrot, E. A.; Hjorth, N. G.

Värmeledningskontrollant (25).

Stråhle, G.

Underingenjör (23).

Engström, L. J.-O.

Förste verkmästare (21).

En vakant, *tf.* Nordgren, S. A.; en vakant, *tf.* Grundström, H. T. N.; en vakant (Ex.).

Målningskontrollant (20).

Wärnberg, S. T., *tf.*

Ritare.

En vakant (19); en vakant (7,776 kr.).

Trädgårdsmästare (17).

Åkerlind, S. B.

Förste kontorsskrivare (16).

Gehlin, Märta A. J.

En kontorsskrivare, två kanslibiträden.

Skolhälsovårdsavdelningen.

Vasagatan 22, 2 tr., C.; t. 22 21 00.

Skolöverläkaren skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoleledarens ansvar för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoleledarens. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se sid. 359). Överläkaren för den mentalhygieniska verksamheten har främst till uppgift att övervaka uttagningen av barn, som anmälts för intagning i hjälp-, observations- eller s. k. läsklasser eller i Katarina västra skola. Han skall även övervaka skolmognadsproven för nybörjare och övriga mentalhygieniska anordningar inom skolan samt vara konsulterande läkare beträffande psykiska rubbningar hos eleverna.

Författningar. K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt högre

folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 482, Svf 1947: nr 235, 1948: nr 319, 1949: nr 414, 1952: nr 39, 150, 597).

Skolöverläkare (B 19).

Hjärne, U. G. E. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1956); träffas å folkskoledirektionens lokal, måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Överläkare (B 19)

(för den mentalhygieniska verksamheten vid Stockholms folkskolor och övriga kommunala skolor).

Ramer, K. T.; träffas å folkskoledirektionens lokal, måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Läkare (33)

(för den mentalhygieniska verksamheten).

Rodhe, G.; träffas per tel. 61 52 25 vardagar 8—8,45.

Assistent (skolöversköterska) (17).

Lindqvist, Hanna V.

Ett kansliåbiträde.

Folkskolornas läkarvård.

Läkarvård för folkskolorna inrättades i Stockholm fr. o. m. år 1898.

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärdistrikt.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde och åttonde klasserna, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa undersökning av barn, som avgå från skolan, särskilt med hänsyn till yrkesrådgivning, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i förekommande fall ge lämplig vårdanvisning, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Calmette-vaccination av elever, vilka därtill anmälas av mälsmännen, äger numera rum.

Läkarvården i skolorna har under senaste år även omfattat skärmbildsundersökning av lungor.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och hals, för ögonsjukdomar, för talrubbingar, för

ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. I anslutning till den verksamhet, som bedrivs av specialläkaren för ortopediska sjukdomar, utprövas f. n. nya behandlingsmetoder med syfte att effektivt hållningsrättande gymnastik skall kunna ges åt ett ökat antal barn. För hörselklasserna är likaledes särskild läkare anställd. Slutligen finnas vid folkskolorna polikliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbingssjukdomar, sjukdomar i öron, näsa och hals samt tandvårdspolikliniker (se sid. 487). För astmasjuka skolbarn finnes skolhemmet för astmasjuka (se sid. 466). För speciell hjärtundersökning ha skolläkarna möjlighet att i förekommande fall hänvisa till den s. k. hjärtstationen vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Vidare äro anställda femtiotvå skolsköterskor för den allmänna hälsovården, en skolsköterska för sjukdomar i öron näsa och hals och en skolsköterska för audiometerundersökningar. Skolsköterskorna hava till uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall efter läkares anvisning etc.

De utgående arvoden till skol- och specialläkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 3,45 kr. per barn och år utan rörligt tillägg till läkarna för den allmänna hälsovården, 45 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkarna för ögonsjukdomar, 24 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkarna för sjukdomar i öron, näsa och hals samt 20 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkaren för ortopediska sjukdomar.

Författningar. Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkare vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 90). Instruktion 22 dec. 1932 för hjälpklassläkaren. Instruktion 16 dec. 1942 för skolsköterska vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 91).

Skolläkare.

För allmän läkarvård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms överlärdistr.)
Naglo, O. N. O. (Kristinebergs och Fredhälls överlärdistr.).

Hjärne, U. G. E., skolöverläkare (se ovan) (Adolf Fredriks överlärdistr.).

Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Mattens överlärdistr.).

Gunther, J. G. A. (Storkyrkans skola).

Safén, S. (Klara skola).

Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes skolor).

Lundblom, A. F. (Engelbrekts överlärdistr.).

Rollof, L. S.-I. (Gårdets, Hedvig Eleonora och Oscars överlärdistr.).

FD

Wojdning, K. A. E. (Katarina överlärdistr.).
 Pettersson, H. T. (Eriksdals överlärdistr.).
 Svedenius, C. G. (Sofia överlärdistr.).
 Anzén, G. G. (Maria överlärdistr.).
 Fredbärj, K. T. (Högalids överlärdistr.).
 Jacobsson, E. G. (Årsta överlärdistr.).
 Lindström, B. G. (Skanskvarns och Björkhagens överlärdistr.).
 Wallin, L. J. V. (Hammarby och Nytorps överlärdistr.).
 Bergman, B. W. (Tallkrogens skola, Enskede och Hökarängens överlärdistr.).
 Blomgren, C. J. F. (Gubbängens överlärdistr., Enskedefältets och Stureby skolor).
 Lindstedt, A. H. (Örby och Solberga skolor).
 Sjöberg, H. (Långbrodals och Västberga överlärdistr.).
 Keilson, Inda, *tf.* (Skarpnäcks överlärdistr., Kämpetorps och Hökmossens skolor).
 Rodhe, G. (Midsommarkransens överlärdistr.) (se sid. 359).
 Kärgar, B. H. (Hägerstensåsens överlärdistr.).
 Silverstolpe, f. Laurell, Brita (Västertorps överlärdistr.).
 Engström, A. H. (Mälarhöjdens och Blommensbergs överlärdistr.).
 Hulting, N. C. G. (Aspuddens överlärdistr.).
 Sylvan, H. O. K. (Alviks och Riksby överlärdistr.).
 Sterner, L.-G. K. F. (Bromma södra överlärdistr.).
 Bellander, N. G. (Abrahamsbergs överlärdistr. och Norra Ängby skola).
 Melin, K.-A. (Södra Ängby överlärdistr.).
 Frödin, A. H. (Bällstalunds skola).
 Thorfinn, J. E. F. (Spånga överlärdistr.).
 Wahlström, f. Malmberg, Annie M. (fortsättningsskolorna för flickor).

För specialvård¹⁾.

Läkare för ögonsjukdomar.

Olson, O. G. (Kungsholms, Kristinebergs, Fredhälls, Maria, Alviks, Bromma södra, Abrahamsbergs, Riksby, Södra Ängby, Norra Ängby och Spånga överlärdistr.).
 Pallin, P. G. R. (Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus, Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Sofia, Hammarby och Björkhagens överlärdistr. samt fortsättningsskolorna).
 Björk, Å. J. V. (Eriksdals, Högalids, Årsta, Skanskvarns, Nytorps, Skarpnäcks, Enskede, Gubbängens, Hökarängens, Enskedefältets, Stureby, Långbrodals, Solberga, Midsommarkransens, Västberga, Hägerstensåsens, Västertorps, Mälarhöjdens, Aspuddens och Blommensbergs överlärdistr.).

¹⁾ Specialläkarna med undantag av ortopederna anlitas även för eleverna i de högre kommunala skolorna.

Läkare för sjukdomar i öron, näsa och hals.

Koch, C. Hj. L. (Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus, Engelbrekts och Spånga överlärdistr., Jakobs och Johannes skolor samt fortsättningsskolorna).
 Hambræus, C. M. (Eriksdals, Skanskvarns, Hammarby, Nytorps, Skarpnäcks, Björkhagens, Enskede, Gubbängens, Hökarängens och Enskedefältets överlärdistr. samt folkskoleseminariets övningskola).
 Fahlen, T. G. H. H:son (Högalids, Stureby, Långbrodals, Solberga, Midsommarkransens, Västberga, Hägerstensåsens, Västertorps, Mälarhöjdens, Aspuddens och Blommensbergs överlärdistr.).
 Holmgren, L. K. A. (Storkyrkans och Klara skolor, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Sofia, Maria och Årsta överlärdistr., Katarina västra skola samt klasserna för hörselsvaga).
 Ygberg, N. H. (Kristinebergs, Fredhälls, Alviks, Bromma södra, Abrahamsbergs, Riksby, Södra Ängby och Norra Ängby överlärdistr.).

Läkare för ortopediska sjukdomar.

Lundblom, A. F.

Läkare för talrubbingar
(7,344 kr.).

Kågén, G. B.

Läkare för underlivssjukdomar
hos flickorna.

Morén, M. (Maja).

Femtiofyra skolsköterskor, två öronpoliklinikbiträden.

Skolornas tandvård.

Se sid. 487.

Försättnings- och ersättningskolorna.

Obligatorisk 2-årig fortsättningsskola har jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 varit inrättad fr. o. m. höstterminen 1920. Enligt k. m:ts stadga den 16 september 1918 för fortsättningsskolan har fortsättningsskolan till uppgift att »grundlägga och förbereda de ungas utbildning för deras levnadsyrke och beförda deras framtida medborgerliga duglighet, allt under det den syftar till att vidga deras allmänna bildning och främja deras sedliga utveckling». Under läsåren 1920—1944, då Stockholms folkskolor hade sju obligatoriska klasser, gällde den bestämmelsen, att elever, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat sjunde klassen eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper och ej åtnjöt annan undervisning, som

kunde anses motsvara fortsättningsskolans utbildning, voro pliktiga att inträda i fortsättningsskola. Sedan folkskolan i Stockholm fr. o. m. läsåret 1944/45 gjorts obligatoriskt 8-årig, gäller den bestämmelsen att lärjungar, som med fullständigt avgångsbetyg genomgått folkskolans åttonde klass eller i annan skola förvärvat motsvarande kunskaper, därmed också ha fullgjort sin fortsättningsskolplikt. Fortsättningsskolan bevisas numera huvudsakligen av barn, som på grund av överårighet icke äro skyldiga att genomgå åttonde klassen, samt av från andra skoldistrikt inflyttade barn, vilka före inflyttningen till Stockholm erhållit avgångsbetyg från sjuårig folkskola men icke hunnit genomgå fortsättningsskolan i sina förra skoldistrikt. Huruvida undervisning i annan läroanstalt skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan, avgöres av folkskoledirektionen i dess egenskap av fortsättningsskolstyrelse i Stockholm. Fortsättningsskolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt 18 år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 å 7 veckotimmar. Eleverna bevisas skolan en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro skolorna fördelade på följande linjer; för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) sömnadsarbete, 3) handel samt 4) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan). Enligt beslut av k. m. t. den 1 juni 1945 har medgivande lämnats Stockholms skoldistrikt att anordna egentligt fortsättningsskola för lärjungar, som på grund av ålder avgå från klass VII vid Stockholms folkskolor och sålunda icke erhålla avgångsbetyg enligt folkskolestadgan § 47.

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks skola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara skola (Klara Västra Kyrkogata

14—16). Ledning och tillsyn över de sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av en av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna är vårterminen 1953 sammanlagt 382, varav 237 gossar, fördelade på 13 avdelningar och 145 flickor, fördelade på 8 avdelningar.

Att i den mån så påkallas stå till folkskoledirektionens förfogande vid åtgärder, som avse stöd åt nuvarande och förutvarande elever vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, äro tillsatta två kuratorer, en manlig och en kvinnlig.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 41,100 kr.

Folkskolorna.

Beräffande folkskolornas organisation, arbetssätt och förhållanden hänvisas till folkskoledirektionens berättelse (Årligen Bih. nr 26).¹⁾

Hela staden utgör ett skoldistrikt, uppdelat i ett antal överlärardistrikt.

Vidare finnas av Stockholms stad helt eller delvis genom anslag å barnavårdsnämndens stat bekostade folkskolor vid två av barnavårdsnämndens barnhem, nämligen barnhemmet Eolshäll och Barnbyn Skå, samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bortorp, Stjärnhov (jfr sid. 293) och genom anslag å sjukhusdirektionens stat vid barnsanatoriet Hamra, Tullinge, samt genom anslag å folkskoledirektionens stat vid skolkolonien Älvestorp i Grythyttans socken, den sistnämnda avsedd för klena barn, som där skola erhålla konvalescentvård i förening med undervisning. Vid Epidemisjukhuset finnes på sjukhusdirektionens stat anställd en folkskollärare.

Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsynslärare utsedda.

Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen varje läsår utgiven matrikel.

Barns skolålder räknas från och med det kalenderår, under vilket barnet fyller 7, till och med det, under vilket barnet fyller 14 år. Lärjunge, som före skolålderns slut inhämtat för avgång erforderliga kunskaper, äger rätt att bli från skolgång befriad, dock icke före det kalenderår, under vilket han fyller 13 år. Har lärjunge icke vid skolålderns slut inhämtat för erhållande av avgångsbetyg stadgat kunskapsmått, är han, såvitt han ej saknar erforderlig fattningssåva eller hindras från skolgång genom sjukdom eller lyte, skolpliktig till och med det läsår, som utlöper under det kalenderår, då lärjungen fyller 15 år.

Folkskolan i Stockholm omfattar sedan 1944 åtta obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta utgöra småskolestadiet.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass äro fördelade på klassavdelningar. Lärjungantalet i varje avdelning av normalklass bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej understiga 24 eller överstiga 30, i folkskolans övriga klasser ej understiga 30 och ej överstiga 40. I årsklasserna 1—4 av folkskolan bildas i regel blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtidningen 1953 till inalles 2,245 med tillsammans 60,063 skolbarn.

Sedan 1947 pågår försök med en nioårig enhetsskola inom folkskolans ram, varvid emellertid den nionde klassen tills vidare skall vara frivillig. Försöket har påbörjats med införande av engelska språket från och med femte klassen. När eleverna i försöksavdelningarna genomgått sjätte klassen, har tillfälle beretts dem att för de återstående tre läsåren välja mellan en teoretisk linje, avseende i huvudsak den nuvarande realskolans utbildning, och en praktisk linje med förgreningar åt olika yrkesområden.

Några klassavdelningar i Blommensbergs skola ha sedan 1947 konstituerats som en försöksskola, benämnd Örnasskolan, i och för systematisk prövning av tillvägagångssätt och metoder, som mera konsekvent ansluta sig till arbetsskolans idé. Björkhagens, Västberga och Nytorps skolor utgöra sedan 1949, 1950 resp. 1951 försökskolor med likartat syfte men äro organiserade enligt 1946 års skolkommissions riktlinjer för en nioårig enhetsskola.

Från 1947 finnas på försök inom folkskolans ram inrättade förskoleavdelningar för barn, som inträtt i skolpliktsåldern men icke nått tillräcklig kroppslig eller andlig utveckling för att kunna tillgodogöra sig folkskolans undervisning. Förskolans ändamål är att under ett år bereda dessa barn vård och sysselsättning av sådan art och omfattning, som främjar utvecklingen av

deras kropps- och själskrafter och i möjligaste mån gör dem skickade att sedermera i vanlig takt tillgodogöra sig skolkurserna.

Sedan år 1939 finnas försöksvis upprättade sångklasser, vilka karakteriseras av att 4—5 veckotimmar inom timplanen disponeras för sång, var till utom timplanen komma körövningar under 1 veckotimma. I motsvarande mån är timtalet nedsatt för andra ämnen, främst slöjd. Kurserna ha dock icke beskrutits i något ämne. Sångklasserna omfatta klasserna III—IX, och äro från och med klass V delade på två linjer: den allmänna linjen omfattande klasserna V—VIII samt språklinjen omfattande klasserna V—IX och motsvarande femårig realskola, varvid klass IX, där realexamen avlägges, utgör en folkskolans högre avdelning.

Hjälpklasser för intellektuellt efterblivna barn inrättades år 1905 och finnas till ett antal av 96 klassavdelningar. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, anpassad för åtta årsklasser. Antalet barn i hjälpklassavdelning bör ej överstiga 15.

Sedan år 1943 finnas anställda kuratorer för hjälpklassungdom, f. n. fyra stycken med uppgift att bl. a. stå till förfogande för samråd rörande de avgångna hjälpklass elevernas levnadsbanor och arbetsanställningar (se sid. 357).

Specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, inrättades 1938 och finnas till ett antal av 84 klassavdelningar. År 1949 inrättades i Eriksdals skolan och år 1950 i Engelbrekts, Maria och Västberga skolor läskliniker under ledning av en specialutbildad folkskollärare.

Observationsklasser för psykopatiska barn med normal intelligens inrättades 1933 och finnas till ett antal av 15 klassavdelningar. Hjälp-, läs- och observationsklasserna stå sedan 1947 under ledning av en särskild överlärare för specialklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn, se sid. 376.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen.

Friluftsklasser för vissa tuberkulösa barn finnas inrättade sedan 1914 och omfatta 2 klassavdelningar, förlagda till för ändamålet särskilt inredda lokaler i Eriksdals och Högalids skolor.

Hörselsvagklasser finnas inrättade sedan 1922 och omfatta 8 undervisningsavdelningar.

Beträffande de högre folkskolorna, se sid. 380, och beträffande fortsättnings- och ersättningsklasserna, se sid. 360.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor, fr. o. m. fjärde klassen endast åt flickor.

Gossarna deltaga fr. o. m. fjärde klassen i någon art av gosslojd, trä-, metall- eller pappslöjd och bokbinderi. Sistnämnda slöjdart är anordnad i endast ett fåtal skolor.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, samt femte och sjätte hjälpklasserna. En del av gossarna i åttonde klassen och i vissa fall i sjunde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål.

Beträffande läroämnen och lärokurser i de olika normal- och specialklasserna hänvisas till det genom direktionens försorg tryckta häftet »Läroplaner för Stockholms folkskolor».

Frivillig teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i ett antal skolträdgårdar under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för undervisningen i naturkunnighet och teckning.

I de före år 1944 färdigställda skolhusen finnas gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—4 timmar i veckan. I de nyaste skolhusen finnas endast vissa provisoriskt inredda gymnastiklokaler att tillgå. Gymnastikskor och gymnastiklekräkter tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande klasslärare. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärare. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Fr. o. m. läsåret 1941/1942 anordnas särskilda friluftsdagar. Friluftss lekar och idrottsövningar förekomma dels under vissa av friluftsdagarna, dels under vissa årstider i stället för gymnastik; materiel för lekar och idrottsövningar anskaffas genom direktionens försorg och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsen sid. 207). I de före 1943 byggda skolhusen äro inrättade skolbad med simbassänger; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 211). Dessutom är fr. o. m. år 1922 simundervisning allmänt genomförd. Den bedrives i skolornas simbassänger, företrädesvis med eleverna i folkskolans fjärde och femte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 210, 563). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivelningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande landsvistelse för barn, se sid. 563.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskolektionen sedan år 1906 undervisning i

instrumentalmusik med blåsinstrument vid skolor, till vilka instrument, ursprungligen mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Hornmusikkårer finnas vid flertalet skolor. Sedan år 1949 har anslag beviljats även till stråkorkestrar.

Sedan år 1947 göras försök med teaterföreställningar i de kommunala skolorna, där numera ett betydande antal scener stå till förfogande i skolornas samlingssalar. Föreställningarna släggas till tider efter undervisningstidens slut för dagen. Till förfogande står ett antal företrädesvis yngre skådespelare. Verksamheten omfattar dels en avdelning för den yngre skolungdomen med repertoar hämtad ur sagolitteraturen, scener ur historien och liknande, dels en avdelning för den äldre skolungdomen med stycken hämtade ur såväl den klassiska som moderna repertoaren. Under ett år spelas på var och en av de tillgängliga scenerna fyra pjäser, varav två för den yngre och två för den äldre publiken. Skådespelarna medföra egna dekorationer, kostymer, strålkastare och övrig utrustning. Föreställningarna äro avgiftsfria för eleverna.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredragen. Centralradioanläggningar finnas i ett par av de senast byggda skolhusen.

Utöver de vanliga skolfilmsvisningarna beredes eleverna i folkskolornas högre klasser tillfälle att få se pedagogiskt och kulturellt värdefulla långfilmer. Skälet för upptagande av denna verksamhet är, att ungdomen redan på ett jämförelsevis tidigt stadium bör få intresse för film av mera högtstående och värdefullt slag än den, som i regel visas på barnföreställningarna på biograferna. Visningar äga rum i folkskolornas samlingssalar. För ändamålet äro anskaffade två portabla ljudfilmsaggregat.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskolektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningskolorna. Denna verksamhet bedrives i samverkan med arbetsförmedlingens ungdomsförmedling. I viss utsträckning anlitas Stockholms högskolas psykotekniska institut för psykologiska anslagsundersökningar av från folkskolan avgående elever.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 1 januari 1953 inalles omkring 58,400 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd

årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 1 januari 1953 uppgick till cirka 277,000 band. Av böcker ur lärjungebiblioteken äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek.

Sedan 1942 är fritidsverksamhet anordnad på eftermiddags- och kvällstid för ungdom i åldern 14—18 år, omfattande bl. a. träslöjd, gymnastik m. m., sömnad och klädvård, musik, hemvård och matlagning, metallslöjd, barnavård, engelska, dramatik och teckning. Sedan hösten 1943 omfattar fritidsverksamheten även — för elever i folkskolans sjunde och åttonde klasser — yrkesorienterande praktiskt arbete i Stockholms stads yrkesskolor. Eleverna få därvid 4 timmar i veckan under 32 veckor arbeta antingen i ett yrke under hela tiden eller i fyra skilda yrken under 8 veckor i vardera. En form av fritidsverksamhet äro de sedan 1906 anordnade läsaftnarna i skolbiblioteken, varvid tillfälle bereds barnen till ostörd läxläsning samt läsning av litteratur ur skolbiblioteken. Vårterminen 1953 har fritidsverksamheten 8,600 deltagare, varav 2,170 utom folkskolan.

Från hösten 1944 har fritidsslöjd för äldre anordnats, omfattande trä- och metallslöjd samt bokbinderi.

För elever i folkskolans högsta klasser och fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Sedan år 1947 utger folkskoledirektionen tidskriften »Hemmet och skolan», vilken avses utkomma med två nummer per termin, med syfte att stärka kontakten mellan barnens målsmän och skolan.

Skolmältider ha sedan år 1885 anordnats för behövande skolbarn. Genom k. kung. den 28 juni 1946, ändrad genom k. kung. den 21 februari 1947, har stadgats om statsbidrag till anordnande av skolmältider fr. o. m. den 1 juli 1946, med villkor att skolmältiden står öppen för alla lärjungar, som önska deltaga däri. I enlighet härmed har nu ordnats skolmältider, tillgängliga för alla lärjungar. Under en övergångsperiod må dock på grund av lokalbrist en gallring ske, varvid skolmältiderna i första hand skola stå öppna för lärjungar med lång skolväg, klena eller sjuka lärjungar, lärjungar från hem med svag ekonomisk ställning samt sådana, som eljest icke kunna under frukostrasten erhålla en ur näringssynpunkt fullgod mältid i sina hem. Den sålunda erforderliga gallringen sker genom särskilda lokalkommittéer, en för varje överlärardistrikt, under ordförandeskap av vederbörande överlärare. Antalet i skolmältiderna deltagande lärjungar var i februari 1953 58,300 i folkskolan och 27,000 i övriga skolor. Matkostnaderna

för skolmältider åt skolbarn hava under år 1952 uppgått till 7 milj. kr.

År 1937 infördes i skolorna förmånen av fri förbrukningsmaterial. År 1946 tillkom dylik förmån beträffande fria läroböcker.

Beträffande beklädning av behövande skolbarn gäller fr. o. m. år 1942, att föräldrar och målsmän, som icke äga tillgång att bekosta barnens skolgång, skola genom skoldistriktets försorg erhålla understöd (se Utl. 1942: nr 62). På grund härav omhänderhar folkskoledirektionen fr. o. m. samma år anslag, varifrån bekostas kläder, skodon och skoreparationer åt behövande skolbarn.

*Författningar*¹⁾. K. kung. 31 okt. 1919 ang. undervisningsplan för rikets folkskolor, med ändr. K. mt resp. skolöverstyrelsen har för Stockholms folkskolor fastställt ett antal tim- och kursplaner, gällande för viss tid eller tills vidare. Instruktion för överlärare i Stockholms stads skoldistrikt, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930 (Kf 1930: nr 45). Instruktioner för tillsyn[ing]slärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för överläraren för specialklasserna, fastställd av skolöverstyrelsen den 9 juni 1948. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930, jämförda med folkskoledirektionens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, (Kfh 1946: sid. 628), med ändr. K. kung. 30 juni 1942 med vissa bestämmelser angående hjälpundervisning i folk- och småskolor, med ändr. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmeledningsskötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929. K. kung. 23 april 1948 ang. statsbidrag till avlöande av folk- och småskollärare m. m., med ändr. K. kung. 10 aug. 1950 om statsbidrag till avlöande av övningslärare i folkskolan. K. kung. 14 juni 1946 ang. statsbidrag för tillhandahållande av fria läroböcker m. m. åt lärjungar vid folk- och småskolor, med ändr. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag till viss undervisningsmateriel vid folk- och småskolor. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmältider, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet. (Kfh 1946: sid. 475), med ändr. K. kung. 4 juni 1948 ang. statsbidrag till provisoriska skolbyggnader för folkskoleväsendet. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag för anordnande av skolskjutsar åt skolpliktiga barn, med ändr. K. kung. 21 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till folkundervisningen hörande läroanstalter. K. kung. 28 juni 1946 ang. stats-

¹⁾ Ang. allmänna författningar f. ö., se specialhandböcker bl. a. Kommunal författningshandbok för Stockholm 4, författningar rörande Stockholms undervisningsväsen 1932.

stipendier för studier vid allmänna läroverk m. fl. anstalter. K. kung. 12 april 1946 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. kung. 6 juni 1947 med vissa bestämmelser ang. lärjungarnas fördelning på läraravdelningar vid folk- och småskolor m. m. K. cirkulär 29 maj 1942 till skolöverstyrelsen m. fl. med föreskrifter rör. friluftsdagar i folkskolan m. m.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat sid. VIII).

Lärarpersonal.¹⁾
42 överlärare, därav en för specialklasserna.

22 icke ordinarie ämneslärare (vid försökskolorna).

Ordinarie folk- och småskollärare. 942 folkskollärare (utom överlärare) och 681 småskollärare.²⁾

Icke ordinarie folk- och småskollärare.²⁾ 321 folkskollärare och 306 småskollärare.

Ordinarie lärare i övningsämnen. 18 lärare i teckning, 27 i musik, 42 i gymnastik, 40 i hushållsgöromål, 60 i manlig slöjd, 56 i kvinnlig slöjd och 8 i pappslöjd.

Icke ordinarie lärare i övningsämnen. 5 lärare i teckning, 6 i musik, 26 i gymnastik, 26 i hushållsgöromål, 43 i manlig slöjd och 33 i kvinnlig slöjd.

8 förskollärarinnor.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 115,350 kr.

Särskild undervisning: 167,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 107,800 kr.

Ekonomipersonal. En förste maskinist, 139 skolvaktmästare, 42 kanslibiträden, 31 baderskor, 17 skolvaktmästarbiträden. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden och till portvaktstjänstgöring.

69 kokerskor med heltidstjänstgöring (6,017—4,469 kr.), och 50 med halvtidstjänstgöring (2,641—2,234 kr.); 360 biträden med heltidstjänstgöring (5,067—4,067 kr.) och 566 med halvtidstjänstgöring (2,401—2,034 kr.).

¹⁾ Antal tjänster den 1 januari 1953 enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten.

²⁾ Dessutom följande ordinarie och icke ordinarie befattningshavare avlönade dels å folkskoleledningsstaten, en folkskollärare och en småskollärare vid barnkolonin Älrestorp, dels å barnavårdsnämndens stat, två folkskollärare och en småskollärare vid barnhemmet Eolshäls goss-hem, tre folkskollärare vid stadsmissionens barn-hem vid Bortorp samt fem folkskollärare och en småskollärare vid Barnbyn Skå, dels ock å sjuk-husdirektionens stat en folkskollärare vid Epidemiskukhuset samt en småskollärare vid sanatoriet Hamra.

Stat år 1953. (Folkskolorna.) Utgifter: driftbudgeten 72,673,473 kr. (därav engångs 1,969,115 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 28,861,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 36,513,300 kr. (därav statsbidrag 35,274,000 kr.).

Skolträdgårdarna.

Föreståndare (3,500 kr.).

Lindqvist, O. J., folkskollärare; träffas i bostaden per telefon i regel 17—17,30, 47 13 92.

Trädgårdsmästare (18).

Olsson, K. S.

Kungsholms överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 89 undervisningsavdelningar med 2,414 skolbarn, fördelade på skolan Mariebergsgatan 34 och skolan Garvargatan 4.

Kungsholms församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Parmmätargatan 3, K.

Aourell, O. E., bokhandlare, kyrkofullm.; Froste, f. Rydman, E. Cecilia, fru; Gauffin, E. F. G., rådmän, kyrkofullm., ordf.; Hermansson, K. T. E., f. d. vaktmästare, kyrkofullm.; Lind-blom, Edith M., fröken, kyrkofullm.; Qvar-fordt, f. Svensson, Hedvig A. K., fru, kyrko-fullm.; Sejlitz, C. A. S. Cson, avdelningschef, kyrkofullm., kassaförvaltare; Stig, H. F., järnhandlare.

Suppleanter: Bengtsson, f. Svenson, Tyra E., fru; Blomkvist, K. V. H., murare; Ewetz, S. R., distriktschef; Johnson, f. Löfberg, Kerstin M., kansliskrivare; Lundberg, Bertha J., konsulent; Millqvist, C. R., avdelningschef; Rathsmann, E. P. N., kamrerare, kyrkofullm.; Spångberg, Ingrid H., läroverksadjunkt.

Sekreterare.

Öhman, G. B., byråchef, t. 22 45 00 (tjänstetel.), 21 50 43 (bostaden).

Överlärare.

Elmqvist, B. K. E.; träffas å exp. i skolan Mariebergsgatan 34, n. b., K., i regel alla läs-dagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18; å exp. i skolan Garvargatan 4, K., fredagar 12,15—12,30, t. 50 37 06.

Skolvaktmästare (13).

Karlsson, J. M.

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Kristinebergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,167 skolbarn. Skolan är belägen vid Kristinebergsparken.

S:t Görans församlings skoloråd

(för åren 1952—1955).

Arbetargatan 21, K.

Eén, O. B. L., f. d. föreståndare; **Engberg**, Hj. A. A., typograf; **Fredriksson**, C. V., major, kyrkofullm.; **Löwenström**, f. Jensen, Anna Lisa, fru; **Michaëlisson**, K. Hj. N., förste byråsekreterare, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Molin**, E. A., överlärare; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, kyrkofullm., vice ordf.; **Stehr**, A. L., folkskollärare, ordf.

Suppleanter: **Carlén**, f. Berggren, G. M. (Gerd), fru; **Hjelmström**, f. Lindgren, Astrid M., fru; **Jonsson**, Jane G. E., affärsbiträde, kyrkofullm.; **Jävert**, f. Hedenstrand, Ragnhild, fru; **Kronvall**, Anna Lisa, ämneslärarinna, kyrkofullm.; **Olsson**, A. A., cementarbetare; **Pravitz**, f. Strömberg, Karin M., fru, kyrkofullm.; **Wahlberg**, G., folkskollärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Häggqvist, L., kansliråd; t. 34 24 50 eller 2245 00 (växel).

Överlärare.

Bjurulf, K. R. V.; träffas å exp. i skolan Kristinebergsparken, K., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 500259.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, N. G.

Trå skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibitråde.

Fredhalls överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,078 skolbarn, fördelade på skolan i Fredhäll, Viktor Rydbergs Gata 1, skolan på Stora Essingen, Essingestråket 24 och skolan på Lilla Essingen, Luxgatan 23.

S:t Görans församlings skoloråd.

Se under Kristinebergs överlärardistrikt.

Överlärare.

Blomquist, K. S.; träffas å exp. i skolan Viktor Rydbergs Gata 1, K., måndagar, onsdagar, torsdagar, lördagar 7,45—8,30, t. 53 21 26, å exp. i skolan Essingestråket 24, K., måndagar och onsdagar 12,30—13, t.

53 97 39 och å exp. i skolan Luxgatan 23, K., måndagar och onsdagar 11,50—12,10, t. 52 57 88.

Skolvaktmästare (13).

Stjernström, G. R., **Carlsson**, T. W. (Fredhäll); **Carlsson**, E. G. (Stora Essingen); **Björkman**, S. T. (Lilla Essingen).

En skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Adolf Fredriks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,371 skolbarn. Skolan är belägen Tegnérsgatan 44—46.

Adolf Fredriks församlings skoloråd

(för åren 1952—1955).

Kammakargatan 30, Va.

Brandt, P. A., överkontrollör, kyrkofullm., vice ordf.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken; **Lindblom**, K. G., professor, kyrkofullm.; **Lindman**, K. S. S., förste aktuarie, kyrkofullm.; **Lundin**, C. J., f. d. postmästare, kyrkofullm.; **Nordlander**, O., generalfältläkare, kyrkofullm.; **Säaf-Bergqvist**, Ellen M., socialassistent, kyrkofullm.; **Tollin**, D. F. N., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Wennersten**, A. E., bankrevisor, kyrkofullm.

Suppleanter: **Arntyr**, S. O., ingenjör, kyrkofullm.; **Bergholtz**, Inga E. K., kurator; **Christensson**, Anna U., vävlärarinna, kyrkofullm.; **Dahlin**, E. K., ingenjör; **Norberg**, H. Elisabet, inspektris; **Samuelsson**, f. Arenander, S. N. G. Ingeborg, registrator, kyrkofullm.; **Svanberg**, I. F., köpman, kyrkofullm.; **Söderqvist**, Svea E. L., kassör; **Thomasson**, C.-G., skriftställare.

Sekreterare.

Ekströmer, L. E. M., förste byråsekreterare; t. 22 24 00.

Överlärare.

Wiberg, A.; träffas å exp. i skolan Tegnérsgatan 44—46, Va., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 3239 14.

Skolvaktmästare (13).

Zetterberg, B. Hj.

Tre skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibitråde.

Gustav Vasa och Matteus överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 72 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,053 skolbarn, fördelade på skolan Karlbergsvägen 34 och skolan Vanadisvägen 16. I sistnämnda skola finnes dessutom en förskolavdelning med 15 barn.

Gustav Vasa församlings skolråd
(för åren 1952—1955).

Västmannagatan 63, Va.

Dannhem, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.; **Eriksson**, E. J. T., byråsekreterare, kyrkofullm.; **Janér**, f. Winqvist, Elisabet L., fru, kyrkofullm.; **Ljunggren**, f. Netzen, Ruth M. S., fru, kyrkofullm.; **Lund**, B. A., kyrkoherde, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; **Lund**, E. V., skrädderiidkare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; **Runmark**, A. R., bokförläggare, kyrkofullm., vice ordf.; **Thorsell**, H. G., byggmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bjelkner**, f. Ullman, H. Birgit C., föreståndarinna, kyrkofullm.; **Falk**, E. Ch. (Emy), kassörska; **Lundin**, A., elmästarbiträde, kyrkofullm.

*Sekreterare.***Reuterswärd**, B. E., kansliråd; t. 61 98 28.*Matteus församlings skolråd*

(för åren 1952—1955).

Västmannagatan 92, Va.

Ericsson, O. E., kamrerare, kyrkofullm., vice ordf.; **Larsson**, f. Jansson, M. M. (Greta), fru; **Lindahl**, f. Michaelson, Anny S., fru; **Norgren**, B. R., köpman, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Reicke**, M. A., disponent; **Wikmark**, T. R., komminister, ordf.; en vakant.

Suppleanter: **Alm**, Ingrid E., fl. kand., kyrkofullm.; **Bjurling**, Maria, fröken; **Christiansson**, M. E. (Greta), fl. lic.; **Forsberg**, A. B. (Britta), fröken, kyrkofullm.; **Grönnings**, A. M. (Greta), kontorist; **Lindkvist**, J. R., revisor, kyrkofullm.; **Svalhammar**, G. E. E., spårvägsman.

*Sekreterare.***Attermark**, J. H. T., direktör; t. 44 93 55 (tjänstetel.), 33 52 14 (bostaden).*Överlärare.*

Rehn, A. V.; träffas å exp. i skolan Karlbergsvägen 34, Va., i regel onsdagar 12.30—13 samt lördagar 7.45—8.30, t. 32 53 03; å exp. i skolan Vanadisvägen 16, Va., alla läsdagar utom lördagar 7.45—8.30 samt måndagar och torsdagar 13.45—14.15, t. 33 92 51.

*Skolvaktmästare (13).***Bennö**, S. A. R. (Karlbergsvägen 34); **Carlsson**, H. Hj. (Vanadisvägen 16).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,383 skolbarn, fördelade på skolan Svartmangatan 20—22, skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, skolan Brunngatan 11 och skolan Roslagsgatan 61.

Storkyrkoförsamlingens skolråd

(för åren 1952—1955).

Stortorget 1, C.

Appelgren, H. F. G., maskinist, kyrkofullm.; **Bergström**, Hilda O., affärsidkarska, kyrkofullm.; **Engström**, K.-E., polisöverkonstapel, kyrkofullm., vice ordf.; **Ernstström**, C. W., inspektör, kyrkofullm.; **Hebert**, f. Henze, Ebba, småskollärare, kyrkofullm.; **Jansson**, K. T., ingenjör; **Klang**, T. K., redaktör, kyrkofullm.; **Moberg**, f. Anderson, Gertrud M., kassörska, kyrkofullm.; **Nystedt**, B. O., pastor primarius och domprost, ordf.

Suppleanter: **Blomberg**, f. Nilsson, Iris L. M., fru, kyrkofullm.; **Feilenius**, A. E. Caroline, gymnastikdirektör; **Haneryd**, S. G., tjänsteman, kyrkofullm.; **Landberg**, f. Lundeborg, A. F. E. (Lisa), fru; **Lindkvist**, F. O., vaktmästare, kyrkofullm.; **Sjögren**, f. Herrström, E. Ch. Margareta, fru; **Wiward**, E. R., direktör, kyrkofullm.; en vakant.

*Sekreterare och kassaförvaltare.***Tunberg**, L. W. T., förste kanslisekreterare; t. 10 70 71 (tjänstetel.), 21 46 66 (bostaden).*Klara församlings skolråd*

(för åren 1952—1955).

Brunkebergsgatan 10, C.

Bladh, A. F., yrkeslärare, kyrkofullm.; **Brehnmark**, G. L., maskinmästare, kyrkofullm.; **Brännström**, O. H., f. d. poliskommissarie, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Pravitz**, J. M. E. (Maja), ritare, kyrkofullm.; **Södergren**, N. A., aktuarie, kyrkofullm., vice ordf.; **Winge**, E. H., överbibliotekarie, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Juneheim**, E. A., maskinist; **Oldmark**, f. Hörberg, A. M. (Anna-Greta), fru, kyrkofullm.; **Paulson**, S.-H. P., källarmästare, kyrkofullm.; **Wilander**, f. Dahlstedt, Gurli J., fru, kyrkofullm.

*Sekreterare.***Broberg**, R. H. J., byråchef; t. 61 31 09 eller 22 45 00.*Jakobs församlings skolråd*

(för åren 1952—1955).

Jakobsgatan 2, C.

Bureus, B. G. E., amiralitetspredikant, kyrkofullm., ordf.; **From**, Lydia L., lärarinna; **Hed-**

berg, E. Å. G., tapetserare, kyrkofullm.; Karlsson, A. S. E. (Jenny), föreståndarinnan, kyrkofullm.; Kock, G. L. B., fil. lic.; Malm, f. Lindroth, Lily L., advokat, kyrkofullm.

Suppleanter: Lundqvist, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.; Ottesjö, P., vaktmästare, kyrkofullm.; Sandberg, R. S., fastighetsarbetare.

Sekreterare.

Cederstrand, O., förste kanslisekreterare; t. 37 29 60.

Johannes församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Kammakargatan 12, Va.

Eriksson, Elsa T., fröken; Gustavsson, K. G., tjänsteman, kyrkofullm., ordf.; Johansson, F. R. L., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; Schülzberg, Annie E. Ch., inspektris, kyrkofullm.; Ståhlbrand, H. M., frisörmästare, kyrkofullm.; Tholander, Anna M., f. d. kamrerare; Öster, K. B., komminister.

Suppleanter: Andersson, f. Walldén, Jenny I. fru; Christiansen, f. Elmqvist, I. (Idina), sekreterare, kyrkofullm.; Jennel, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; Näverfelt, A. S., förste aktuarie, kyrkofullm.; Strindhammar, H. G. L., konditoriarbetare.

Sekreterare.

Tisell, A. H. C.-G., stadsfiskal; t. 20 14 35.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; träffas å exp. i skolan Svartmangatan 20—22, C., onsdagar 10—10,30 samt fredagar 7,45—8,30, t. 2142 70; å exp. i skolan Roslagsgatan 61, n. b., Va., måndagar och torsdagar 7,45—8,30 samt tisdagar, onsdagar och torsdagar 13,30—14, t. 32 53 06; å exp. i skolan Brunnsgatan 11, C., lördagar 7,45—8,30, t. 11 69 15; å exp. i skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., måndagar 13,30—14, t. 10 65 15.

Skolvaktmästare (13).

Ohlsson, B. O. (Svartmangatan 20—22); en vakant (Klara Västra Kyrkogata 14—16); Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); Säfström, J., Karlsson, B., en vakant (Roslagsgatan 61).

Ett skolvaktmästarbiträde, ett kansli-
biträde.

Engelbrekts överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 63 undervisningsavdelningar med 1,565 skolbarn, fördelade på Engelbrekts skola, Valhallavägen 76, Ekshagens skola, Ekshagsvägen 2 och 4 samt Hjorthagens skola, Jägmästargatan 25 och 2 B.

Engelbrekts församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Östermalmsgatan 20, Ö.

Bolander, f. Persson-Hallengren, Signe M., fru, kyrkofullm.; Drake af Hagelsrum, Gunhild, tf. förste konsulent, kyrkofullm., vice ordf.; Dyrssen, f. Linton, G. Gunhild M., fru, kyrkofullm.; Ekstedt, G. O. A., förste byråbokhållare, kyrkofullm.; Karlsson, f. Olsson, J. Signe C., postbiträde, kyrkofullm.; Nerell, Å. N. J., direktör, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: Brundin, Signe M., kontorist, kyrkofullm.; Eeg-Olofsson, R. G., med. dir, kyrkofullm.; Kähr-Hallehn, Astrid M. B., redaktör, kyrkofullm.; Nylén, E. W., direktör; Thoren, f. Törnqvist, Sigrid K. Ch., fru; Winderström, Karin A. Ch., tf. skolöverstand-läkare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Victor, J. C., revisionssekreterare, t. 55 21 33.

Överlärare.

Gunnerbeck, A. G.; träffas å exp. i skolan Valhallavägen 76, Ö., i regel varje läsdag utom torsdagar 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 21 10 29; å exp. i skolan Jägmästargatan 25, Hjorthagen, torsdagar 7,45—8,30, t. 61 22 25.

Skolvaktmästare (13).

Björk, S. L. (Valhallavägen 76); Karlsson, F. J. (Jägmästargatan 2 B).

Tre skolvaktmästare, ett kansli-
biträde.

Gärdets överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,730 barn. Skolan är belägen Banérgatan 56.

Oscars församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Hoff, J., kyrkoherde, ordf.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; Norrby, C. T. N., komminister, kyrkofullm.; Rosén, Ingrid M., folkskollärare, kyrkofullm.; kassaförvaltare; Sjöquist, D. G., f. d. byrådirektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; Öhlander, F. L., köpman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Liljedahl, G. E., jur. kand.; t. 21 62 85 eller 54 00 00.

Överlärare.

Kaleen, G. E., träffas å exp. i skolan Banérgatan 56, Ö., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 60 13 10.

Skolvaktmästare (13).

Hult, J. O.

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,229 skolbarn fördelade på skolorna Linnégatan 37 och 54, småskoleseminariets övningsskola Riddargatan 5 och skolan å Djurgården.

Hedvig Eleonora församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Storgatan 7, Ö.

Berglind, J. H., överlärare, kyrkofullm.; Ekelund, E. S., förste byråinspektör, kyrkofullm.; Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; Eriksson, U. G. E., folkskollärare, kyrkofullm.; Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Hellström, A. Märta V., affärsbiträde, kyrkofullm.; Janzon, S. U., advokat; Johansson, F. N., maskinist, kyrkofullm.; Ådin, S. A., urmakare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Thuresson, A. V. U. W., hovrättsassessor; t. 60 45 17.

Oscars församlings skolråd.

Se under Gärdets överlärardistrikt.

Överlärare.

Berglind, J. H., träffas å exp. i skolan Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 11,45—12,30, t. 61 42 98; i Djurgårdens skola onsdagar 11,30—12,15, t. 61 33 02.

Skolvaktmästare (13).

Larsson, G. W. (Linnégatan 54).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde, ett skolvaktmästarbiträde.

Katarina överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 60 undervisningsavdelningar med 1,621 skolbarn, fördelade på Katarina norra skola, skolan Tjörhovsgatan 15—17 och Katarina södra skola, Sofiagatan 2. I sistnämnda skola finnes dessutom en förskolavdelning med 14 barn.

Katarina församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Höbergsgatan 15, Sö.

Elmblad, M. A., juvelerare, kyrkofullm.; Hell-

sten, N. E., major, kyrkofullm.; Lindberg, K. Y., fil. mag., kyrkofullm.; Olsson, f. Forsberg, Maud I. D., fru, kyrkofullm.; Schaerling, R. Elsa M., f. d. kontorschef, kyrkofullm.; Sjöden, f. Troborg, Tora E., fru, kyrkofullm.; Svensson, A. R., kontorist, kyrkofullm., ordf.; Söderström, K. H., tf. kammarskrivare, kyrkofullm.; Wahlström, O. F., speditionschef, kyrkofullm., vice ordf.; Westberg, E. G., gravör, kyrkofullm.

Suppleanter: Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt, kyrkofullm.; Fredblad, f. Hellgren, Helga K. K., f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Hägg-lund, f. Ridenstam, Vera M., fru, kyrkofullm.; Karlsson, J. B. A., maskinmontör; Lind, N., ingenjör, kyrkofullm.; Lindahl, K. G. T., skräddarmästare; Lindström, O. H., amanuens, kyrkofullm.; Lundqvist, f. Appelgren, Elin V., fru; Olsson, J. A., förste kontorist, kyrkofullm.; Rahmqvist, K. V., folkskollärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48, 40 58 36.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; träffas å exp. i skolan Tjörhovsgatan 15—17, Sö., i regel måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30 samt tisdagar 12—12,30, t. 41 35 05; å exp. i skolan Sofiagatan 2, Sö., i regel tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30, t. 43 02 09.

Skolvaktmästare (13).

Hagelberg, H. (Tjörhovsgatan 15—17); Franzén, B. (Sofiagatan 2).

Fyra skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Eriksdals överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 55 undervisningsavdelningar med 1,502 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58.

Katarina församlings skolråd.

Se under Katarina överlärardistrikt.

Överlärare.

Regfors, K. A.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 58, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 40 23 17.

Skolvaktmästare (13).

Smedberg, G. O. E.

Tre skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Sofia överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,233 skolbarn. Skolan är belägen Skånegatan 117.

Sofia församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Skånegatan 117, Sö.

Bengtsson, A. L., posttjänsteman, kyrkofullm., ordf.; **Fridén, G. N. G.**, arkitekt, kyrkofullm., vice ordf.; **Hellner-Ronner, E.** Martha, social kurator; **Johansson, G. L.**, verkställare, kyrkofullm.; **Söderström, C. G. S.**, uppbördsman; **Wedberg, P. F. L.**, bageriarbetare; **Werner, A. E.**, bryggeriarbetare, kyrkofullm.; **Zetterström, Anna S.**, kanslibiträde, kyrkofullm.; **Öberg, J.**, avdelningschef, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. i skolan Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 1338.

Skolvaktmästare (13).

Andersson, T.

Fyra skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Maria överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,588 skolbarn, fördelade på skolan Ringvägen 23¹⁾ och de båda skolorna Timmermansgatan 28.

Maria Magdalena församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Anderberg, G. H. A., tjänstedirektör, kyrkofullm., ordf.; **Holmberg, E. A. N.**, portvakt, kyrkofullm.; **Käll, Tora W.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Larsson, B. A.**, affärsföreståndare, kyrkofullm., vice ordf.; **Lindbäck, f. Hilderström, Ellen J.**, fru, kyrkofullm.; **Malmqvist, E. H.**, lagerchef, kyrkofullm.; **Rafstedt, E. A.**

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall skolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

E., banktjänsteman, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Sjöblom, J. A.**, byråsekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., direktör, stadsfullm.; t. 41 25 54, kontoret 42 81 30.

Överlärare.

Wikberg, S.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 23, Sö., i regel alla läsdagar utom onsdagar 8—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 43 02 10; å exp. i skolan Timmermansgatan 28, Sö., onsdagar 8—8,30, t. 41 35 06.

Skolvaktmästare (13).

Laworsky, R. (Ringvägen 23); **Björklund, E. J.** E. (Timmermansgatan 28).

Fyra skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Högalids överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,541 skolbarn. Skolan är belägen Folkskolegatan 11—13.

Högalids församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sv.

Collin, J. E., förbundssekreterare; **Eriksson, f. Norgren, Josefine K.**, fru; **Friberg, A. M.** Eleonora, folkskollärare, kyrkofullm.; **Jansson, f. Pettersson, Margit L.**, fru; **Larsson, J. L.**, f. d. inspektör, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Lundqvist, f. Larsson, Mary, fru**, kyrkofullm.; **Mogård, J. A. B.**, kontraktsprost, ordf.; **Personne, J.-E. M.**, byråsekreterare, kyrkofullm.; **Skoglund, J. H.**, kamrerare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Hansson, S. G.**, tjänsteman; **Karlsson, f. Ohlsson, A. E. A.** (Lisa), fru; **Lindén, f. Asp, Valborg S.**, korrespondent, kyrkofullm.; **Ståhl, f. Hjelmqvist, Ester K. E.**, fru, kyrkofullm.; **Wallenbeck, Annie V. E.**, föreståndarinna, kyrkofullm.; **Åberg, H. S.**, verkställare; en vakant.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör; t. 40 36 02.

Överlärare.

Henström, U. K. A.; träffas å exp. i skolan Folkskolegatan 11—13, Sv., i regel alla läsdagar 9—9,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 68 85 50.

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, J. I.

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Årsta överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,657 skolbarn fördelade på Årsta skola, Hjälmarsvägen 16 och Årstagårdens skola, Svärdlångsvägen 15.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Wedlund, K. E.; träffas å exp. i skolan Hjälmarsvägen 16, Johanneshov, varje läsdag utom tisdagar 7,45—8,15 samt måndagar och onsdagar 12—12,30, t. 45 85 32, å exp. i skolan Svärdlångsvägen 15, Johanneshov, tisdagar 7,45—8 samt 10—10,30 och torsdagar 12—12,30, t. 18 15 30.

Skolvaktmästare (13).

Andersson, Å. (Årsta skola); Sundquist, S. G. W. (Årstagårdens skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Skanskvarns överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 50 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,404 skolbarn, fördelade på Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60 och provisoriska lokaler, Götgatan 106.

Enskede församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Andersson, E. O., ingenjör, kyrkofullm.; Antelius, A. E., handelsresande; Brodd, f. Lidén, Anna S., fru, stadsfullm.; Eriksson, E. G. F., stereotypör, ordf.; Haglund, K. S., boktryckare, kyrkofullm., vice ordf.; Hanson, P.-O., redaktör, stadsfullm.; Hult, G. W. C., tjänsteman, kyrkofullm.; Loffman, f. Olsson, Elsa J., fru, kyrkofullm.; Nilsson, S. J., folkskollärare, kassaförvaltare; Strand, f. Naisiainen, Irja, fru.

Suppleanter: Andersson, G. A. E., avdelningschef; Brandt, H. K. F., typograf, kyrkofullm.; Brolin, f. Lundh, Ingrid A., fru; Eneman, f. Calén, A. E. (Evy), fru, kyrkofullm.; Forsberg, H. V., direktörsassistent; Fransson, J. H., försäljare; Gustin, P. S., tulltjänsteman, kyrkofullm.; Holmberg, N. E., reklamchef, kyrkofullm.; Jonsson, S. A., assistent, kyrkofullm.; Wahrolén, f. Holmberg, Ebba-Greta M., fru.

Sekreterare.

Setréus, O. R., klockare; t. 49 26 55.

Överlärare.

Sandén, A. H.; träffas å exp. i skolan Gullmarsvägen 60, Johanneshov, alla läsdagar 7,45—8,15 samt tisdagar 12—12,30, t. 48 31 10.

Skolvaktmästare (13).

Röjmar, K.-E. (Skanskvarns skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Hammarby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,216 skolbarn. Skolan är belägen Finn Malmgrens Väg 11.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i skolan Finn Malmgrens Väg 11, Johanneshov, måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 7,45—8,30 samt tisdagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 94 80.

Skolvaktmästare (13).

Wiklund, W.; Johansson, P. T. E.

Ett kanslibiträde.

Nytorps överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,200 skolbarn. Skolan är belägen Paternostervägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Bengtsson, Signe V.; träffas å exp. i skolan Paternostervägen, Johanneshov, i regel alla läsdagar 7,45—8,30, tisdagar 14—15 samt torsdagar 19—20.

Skolvaktmästare (13).

Lundberg, R. J.; t. 48 50 07.

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Björkhagens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 53 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,416 skolbarn. Skolan är belägen Karlskronavägen 28.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

FD

Överlärare.

Vakant, *tf. Sterner*, V. K. I.; träffas å exp. i skolan Karlskronavägen 28, Johanneshov, i regel varje läsdag 7,45—8,30, samt tisdagar och torsdagar 12,30—13,30, t. 49 96 05.

Skolvaktmästare (13).

Hagander, F. S. F.

En *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,150 skolbarn, fördelade på Skarpnäcks skola, Kärrtorpsvägen 95 och 64, provisoriska lokaler, Kärrtorpsvägen 55 och 93 samt Kyrkogårdsvägen 43.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Hultsjö, E. H., träffas å exp. i skolan, Kärrtorpsvägen 95, Johanneshov, varje läsdag 7,45—8,30 samt torsdagar 13,30—14, t. 49 20 45.

Skolvaktmästare (13).

Brogården, S. E. M.; *Johansson*, A. I.

Ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.

Enskede överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 41 undervisningsavdelningar med tillsammans 999 skolbarn, fördelade på Enskede skola, Stockholmsvägen 30 och Mossens gårds skola, Tallkrogsvägen 66.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i skolan Stockholmsvägen 30, Enskede, i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 49 10 62.

Skolvaktmästare (1 kl.) (13).

Hedman, O. G. E. (Enskede skola).

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *första kontorsbiträde*.

Gubbängens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,110 skolbarn, fördelade på Gubbängens skola, Gubbängsvägen, Sköndals skola, Perstorpsvägen, Gubbängens gamla skola, Perstorpsvägen och Södertörns skola, Farstavägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Mogard, E. W.; träffas å exp. i Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61, Enskede, i regel varje läsdag utom torsdagar 7,45—8, dessutom måndagar och torsdagar 10—10,45, t. 48 90 00 samt å exp. i Sköndals skola, Perstorpsvägen, torsdagar 8—8,30.

Skolvaktmästare (13).

Lejon, S. A., *Johansson*, K. R. (Gubbängens skola); *Forslin*, E. V. (Sköndals skola).

Ett *kanslibiträde* (Gubbängens skola).

Hökarängens överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 55 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,475 skolbarn, fördelade på Fagersjövägen, Cigarrvägen 14—16 och 9, Hauptvägen 43, 35 och 61 samt Söndagsvägen 40.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Boberg, A. G.; träffas å exp. Fagersjövägen, Enskede, alla dagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 94 29 06.

Skolvaktmästare (13).

Dahlqvist, G. R.; *Lundman*, K. E. L.

Ett *expeditionsvaktsbiträde*, ett *kanslibiträde*.

Enskedefältets överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 51 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,371 skolbarn, fördelade på Enskedefältets skola, Sockenvägen 370, och Tallkrogens skola, Torögatan, Käggeholmsvägen och Högervägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Bengtsson, H. J. A.; träffas å exp. i skolan Sockenvägen 370, Enskede, i regel varje läsdag 7,45—8,30 och måndagar 14—14,30, t. 49 20 72.

Skolvaktmästare (13).

Strand, B. L. (Enskedefältets skola); *Haglund*, C. G. (Tallkrogens skola).

En *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Stureby överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,530 skolbarn, fördelade på Stureby skola, Tystbergavägen, Örby skola, Huddingevägen 425, Solberga gamla skola, Götalandsvägen, skollokaler Gimmerstavägen 6—8 och Slöjdskolan, Götalandsvägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärdistrikt.

Överlärare.

Lundgren, D. E. V., träffas å exp. i skolan Tystbergavägen, Enskede, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt onsdagar 14—14,30, t. 47 55 26, samt å exp. Huddingevägen 425, Älvsjö, tisdagar 11,45—12,45, t. 47 00 25.

Skolvaktmästare (13).

Boberg, A. G., Pettersson, H. L. (Stureby skola); **Gustavsson, S. I.** (Örby skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Långbrodals överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 53 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,522 skolbarn, fördelade på Långbrodals skolor, Västerängsvägen 19 och Sländvägen 1 samt skollokal Herrängsvägen 21.

Brännkyrka församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Aldener, K. G. H., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Bielkelöv, Inga**, korrespondent, kyrkofullm.; **Bjurstrom, N. H. V.**, köpman, kyrkofullm.; **Collin, I. M.** (Ingermaja), kurator, kyrkofullm.; **Eriksson, K. V.**, byggnadsniskare, **Jansson, G. A.**, snickare; **Jonsson, J. A. W.**, slöjdlärare, kassaförvaltare; **Larsson, L. R. H.**, kopparslagare; **Olsson, Ingrid M.**, barnträdgårdslärarinna; **Wärnberg, S. T.**, tf. målningkontrollant, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Bolin, K.**, maskinmästare, kyrkofullm.; **Busck, C.-G. C.**, ingenjör, kyrkofullm.; **Florén, f.** Ström, **Hildur C.**, fru, kyrkofullm.; **Nilsson, C. J. E.**, lagerarbetare; **Pettersson, G. R.**, förrädsförmän, kyrkofullm.; **Svenson, S. V.**, chefredaktör, kyrkofullm.; **Westermarck, f.** Ekstrand, **Irma A.**, fru; **Zetterberg, E. J.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Öberg, G. S.**, spårvägskonduktör; en vakant.

Sekreterare.

Flygare, B. O., förste byråsekreterare; t. 47 27 22 eller 22 60 00 (växel).

Överlärare.

Rynnel, H. E.; träffas å exp. i skolan Västerängsvägen 19, Älvsjö, måndagar 8—9 och torsdagar 9—10, t. 47 39 01; å exp. skolan Sländvägen 1, Älvsjö, onsdagar 8—9, t. 47 15 56.

Skolvaktmästare (13).

Lennvall, Å. (skolan, Västerängsvägen); **Nilsson, L.-E.** (skolan, Sländvägen 1).

Två skolvaktmästare, ett skolvaktmästarbiträde, ett kanslibitråde.

Solberga överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,391 skolbarn, fördelade på Solberga skola, Lerkrogsvägen 68 och Kämpetorps skola, Älvsjövägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare

Aldener, K. G. H.; träffas å exp. Lerkrogsvägen 68, Hägersten, varje läsdag utom måndagar och onsdagar 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 10—10,45, t. 45 13 84 samt å exp. i Kämpetorps skola, Älvsjövägen, Hägersten, tisdagar 9—10, t. 47 59 11.

Skolvaktmästare (13).

Åkerlund, G. A. (Solberga skola); **Gustafsson, S.** (Kämpetorps skola).

Ett skolvaktmästarbiträde, ett kanslibitråde.

Midsommarkransens överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,159 skolbarn, fördelade på Midsommarkransens skola, Södertäljevägen och Årsta gamla skola.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Vakant, tf. **Lindholm, L. F.**; träffas å exp. i Midsommarkransens skola vid Södertäljevägen, Hägersten, varje läsdag utom onsdagar 7,45—8 och onsdagar 13,30—14, t. 45 14 01; å exp. i Årsta gamla skola vid Sockenvägen, postadress: Stockholm 9, onsdagar 7,45—8, t. 45 01 51.

Skolvaktmästare (13).

Öberg, E. E. (Midsommarkransens skola).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Västberga överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,331 skolbarn. I skolan finnes dessutom en förskolavdelning med 15 barn, samt en läsklinik. Skolan är belägen vid Klensmedsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Cederstrand, Greta M. J.; träffas å exp. i Västberga skola vid Klensmedsvägen 2, Hägersten, i regel alla läsdagar 8—8,30 dessutom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 45 85 35.

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, C. E.

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Hägerstensåsens överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,654 skolbarn fördelade på Hägerstensåsens skola, Sedelvägen och Hökmossens skola, Dymlinggränd.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Frankman, L.; träffas å exp. i skolan vid Sedelvägen, Hägersten, alla läsdagar 7,45—8 dessutom torsdagar 13—13,30, t. 45 47 40; å exp. i Hökmossens skola vid Dymlinggränd, Hägersten, måndagar 13—13,30, t. 19 23 70.

Skolvaktmästare (13).

Karlsson, R. L. (Hökmossens skola); Elfström, F. W. L. (Hägerstensåsens skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Västertorps överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 42 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,055 skolbarn. Skolan är belägen Störtloppsvägen 2, Hägersten.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Larsén, A.; träffas å exp. i skolan Störtloppsvägen 2, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte tisdagar och torsdagar 13—13,30, t. 46 47 03.

Skolvaktmästare (13).

Bergström, H. S.

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Mälärhøjdens överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 29 undervisningsavdelningar med tillsammans 860 skolbarn. Skolan är belägen Lugntorpsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Garpe, H. O. S.; träffas å exp. i skolan Lugntorpsvägen 2, Hägersten, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt torsdagar 13,30—14,30, t. 46 00 29.

Skolvaktmästare (13).

Persson, K. E.

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Aspuddens överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,530 skolbarn. Skolan är belägen Blommensbergsvägen 166.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Hillman, B. A.; träffas å exp. i skolan Blommensbergsvägen 166, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 19 32 24.

Skolvaktmästare (13).

Lindvall, K. L.

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Blommensbergs överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,200 skolbarn, fördelade på Blommensbergs skola, Blommensbergsvägen och Liljeholmens skola, Liljeholmsvägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärdistrikt.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i skolan vid Blommensbergsvägen, Sv., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13—14, t. 45 20 65.

Skolvaktmästare (13).

Reutlert, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Alviks överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,360 skolbarn. I skolan finnes dessutom en förskolavdelning med 15 barn. Skolan är belägen Tranebergsvägen 73.

Bromma församlings skolråd
(för åren 1952—1955).

Ahlborg, G. E., tf. förste byråsekreterare, kyrkofullm.; **Blom**, S. D., byråchef, kyrkofullm., ordf.; **Borén**, E. V., verktygsarbetare, kyrkofullm.; **Christensen**, f. Gillberg, Signe C., fil. kand.; **Karlöf**, E. A., tf. ekonomidirektör; **Nilsson**, N. K. A., polisman, kyrkofullm., vice ordf.; **Sandvall**, F. G., f. d. förste baningenjör; **Wikholm**, f. Karlsson, Karin L., fru, kyrkofullm.; **Wikström**, f. Lundström, Birgit, ämneslärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bendix**, C. B. C., direktör, kyrkofullm.; **Blomquist**, A. B. O., byrådirektör; **Forsmark**, f. Bjellman, Anna C., fru, kyrkofullm.; **Haldén**, J. O. F., direktör, kyrkofullm.; **Hedenby**, f. Forsberg, Wanda M. E., fru; **Lorentzi**, J. H. B., direktör, kyrkofullm.; **Ström**, K. E. W., kontorist.

Sekreterare.

Sjöholm, B. E., kanslichef; t. 37 14 30 eller 34 03 85 (växel).

Överlärare.

Lundström, f. Johansson, Karin E.; träffas å exp. i skolan Tranebergsvägen 73, Bromma, i regel alla läsdagar 8—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

Skolvaktmästare (13).

Gustafson, C. G.; t. 25 67 20.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kanslibiträde*.

Bromma södra överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,631 skolbarn, fördelade på Älstens skola, Nyängsvägen 72—80, Smedslättens skola, Drömsstigen 32, Olovsunds skola, Olovsundsvägen, Nockebyhovs skola, Tyska Bottens Väg 42 samt Höglandsskolan, Höglandstorget.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärdistrikt.

Överlärare.

Gustafson, E. G. K.; träffas å exp. i skolan Nyängsvägen 72—80, Bromma, i regel måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 8—8,30 dessutom torsdagar 12,15—12,45, t. 25 42 50

(personl.), 25 41 29 (exp.), i skolan Olovsundsvägen, Bromma, i regel tisdagar 13—13,30 och torsdagar 8—8,30, t. 25 37 80 (exp. och vaktm.).

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, P. I. (Olovsunds skola); **Adolfson**, J. O. (Älstens skola).

Ett *kanslibiträde*, tre *skolvaktmästarbiträden*.

Abrahamsbergs överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,464 skolbarn. Skolan är belägen Gustav III:s Väg.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärdistrikt.

Överlärare.

Wide, E. E., stadsfullm.; träffas å exp. i skolan Gustav III:s Väg, Bromma, i regel varje läsdag 7,45—8,30, måndagar och onsdagar 12—13 samt efter överenskommelse per tel. 25 78 01.

Skolvaktmästare (13).

Lasses, S. E.

En *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Riksby överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 69 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,899 skolbarn, fördelade på Riksby skola, Riksbyvägen 40—48, Åkeshovs slott och Ulvsunda skola, Johannesfredsvägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärdistrikt.

Överlärare.

Björvall, E. T.; träffas å exp. i skolan Riksbyvägen 40—48, Bromma, i regel måndagar, onsdagar, torsdagar och lördagar 8—8,30, tisdagar 13,30—14, t. 25 38 82; å exp. i skolan Johannesfredsvägen, Bromma, måndagar och torsdagar 12—12,30, t. 26 13 45.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, S. O. (Riksby skola); **Fridlund**, C. U. (Ulvsunda skola).

En *skolvaktmästare*, ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.

Södra Ängby överlärdistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 51 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,410 skolbarn fördelade på Södra Ängby skola, Blackebergsvägen 331, Blackeborgs skola, Björnsongatan 110—114 och provisoriska skollokaler Grundtvigsgatan 9, 41—43 och 49.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Olsén, C. I. T.; träffas å exp. i skolan Blackebergsvägen 331, Bromma, tisdagar, torsdagar, fredagar och lördagar 8—8,30 samt å annan tid efter överenskommelse, t. 37 36 89.

Skolvaktmästare (13).

Wiklund, S. G. (Södra Ängby skola): Hedberg, S. A. F. (Blackebergs skola).

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Norra Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,324 barn, fördelade på skolan Vultejusvägen, Bromma kyrkskola, Doktor Abrahams Väg och Bällstalunds skola, Bällstavägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Sternbeck, B. A. K.; träffas å exp. i skolan Vultejusvägen, Bromma, i regel måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30 samt måndagar och tisdagar 12—13, t. 37 00 51; å exp. i Bällstalunds skola, Bällstavägen, Mariehäll, torsdagar 7,45—8,30, t. 28 30 22.

Skolvaktmästare (13).

Åström, P. T. (skolan Vultejusvägen); Bjelkstedt, E. R. (Bällstalunds skola).

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Spånga överlärardistrikt.

Distriktet räknar vårterminen 1953 inalles 65 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,659 skolbarn, fördelade på Bromstens skola, Barkens Väg 6, Hässelby skola, Riddersviksvägen 23, Solhems skola, Hässelbyvägen 8—10 och Sundbyskolan, Småbrukarvägen.

Spånga församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Enblad, f. Lindstedt, C. M. H. (Maj), handarbetslärarinna; Forslund, J. A., förutv. statsråd, ordf.; Höök, f. Johansson-Lagerbjelke, Signe R. I., fru; Karlson, Tore E., skyddsombudsman, stadsfullm.; Kristiansson, E. A. E. (Anna-Lisa), fil. lic., kyrkofullm.; Landgren, J. G., tjänsteman, kyrkofullm.; Leveaux, f. Ohlsson, E. Ch. (Ella), fru; Nilsson, K.-E. B., borgarrädssekreterare; Nånberg, N. R., lagerarbetare; Persson, C. A. A., ingenjör, kyrkofullm., kassör.

Suppleanter: Beijer, B.-O., direktör, kyrkofullm.; Eriksson, A. T., kommunalarbetare;

Hansson, f. Hansson, K. A. G. (Allie), fru; Kåsjö, J. B., trädgårdsmästare; Lundquist, C. O., folkskollärare; Lundström, f. Lindqvist, M. K. (Märta), fru; Mattsson, H. G., ombudsman; Nygren, f. Svensson, Astrid L., fru; Sköldqvist, C. S., trädgårdsmästare; Spring, f. Lilja, A. K. (Anna-Stina), fru.

Sekreterare.

Sollander, E. R., advokatfiskal; t. 25 41 57.

Överlärare.

Martiin, J.; träffas å exp. i Solhems skola Hässelbyvägen 10, Spånga, i regel måndagar och torsdagar 7,45—8,30, onsdagar och fredagar 10—10,45, t. 36 02 18; å exp. i Bromstens skola, Barkens Väg 6, Spånga, tisdagar 7,45—8,30, t. 36 26 98; å exp. i Hässelby skola Riddersviksvägen 23, Hässelby villastad, lördagar 7,45—8,30, t. 38 12 62.

Skolvaktmästare (13).

Lindqvist, I. B. (Solhems skola); Franzén, N. A. (Hässelby skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Katarina västra skola.

(Externatskola för bildbara sinnesslöa barn.)

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33 (expeditionen); t. 42 42 05 (yrkesskolavdelningen).

I enlighet med av folkskoleledningen framlagt förslag beslöt stadsfullmäktige den 19 december 1923 att i Stockholm skulle upprättas en skola för bildbara sinnesslöa barn. Skolan, som trädde i verksamhet fr. o. m. år 1925, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i sina hem.

Under åren 1925—1938 var skolan inrymd i fastigheten Götgatan 48 samt tidvis i ett annex på Kungsholmen och ett annex på Södermalm. År 1938 flyttade skolans samtliga avdelningar till fastigheten Sturen större 1 vid Katarina Västra Kyrkogata 10. För närvarande har skolan ett godkänt platsantal av 230. Fr. o. m. höstterminen 1948 finnes vid skolan en fortsättningsbetonat yrkesskola för barn, som avslutat egentliga skolundervisningen. Den har fyra avdelningar, nämligen en avdelning för pojkar med utbildning i maskinsnickeri (tempoarbeten), en avdelning för pojkar med utbildning i skomakeri och läderarbeten, en avdelning för flickor med utbildning i konfektionssömnad samt en avdelning för pojkar och flickor med undervisning i vävning, maskinstickning, borstbinderi och diverse småslöjd. Sammanlagt undervisas för närvarande 35 elever i dessa yrkesskolavdelningar.

Skolan i sin helhet har för närvarande 13 skolavdelningar, inberäknat en försöksklass och

en arbetsskoleklass (manuella linjen) samt 4 yrkesskolavdelningar. Barnantalet är 178. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i trä- och metallslöjd samt i kvinnlig slöjd och husligt arbete för flickorna. Fr. o. m. år 1948 äro facklärare anställda i gymnastik, rytmik, manlig och kvinnlig slöjd. Kurator med deltidstjänst har varit anställd sedan 1948. I samband med skolan är anordnat ett eftermiddagshem för barn, som äro i behov av omhändertagande efter skoldagens slut på grund av mödrarnas förvärsarbete o. dyl.

Jfr Styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, sid. 346.

Författningar. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1299), med ändr. K. kung. 22 dec. 1944 ang. tillämpningen av lagen 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, med ändr. K. reglemente 22 dec. 1944 för statsunderstödda skolor för bildbara sinnesslöa, med ändr. K. m:ts brev till skolöverstyrelsen 14 sept. 1946 ang. vissa anvisningar rörande undervisningen och vården av bildbara sinnesslöa. K. kung. 30 juni 1948 om statsbidrag till avlöning åt föreståndare för samt vissa lärare vid sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna, med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa och vid epileptikeranstalter (Kfh 1946: sid. 1310), med ändr. K. kung. 30 juni 1944 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1953 nr 1 A, sid. VIII).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 533,320 kr. (därav engångs 8,600 kr.); inkomster: driftbudgeten 230,450 kr. (därav statsbidrag 198,700 kr.).

Styrelse.

Folkskoleledningen.

Föreståndarinna (Cg 23).

Vakant, *tf. Sehlin*, Signe L.; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, i regel alla läsdagar 9—9.45 samt dessutom måndagar och torsdagar 12—12.45.

Läkare

(se sid. 359).

Ramer, K. T.

Kurator

(1,000 kr. utan rörligt tillägg).

Söderberg, N. E., folkskollärare; träffas å skolans expedition tisdagar 18—19 samt i regel i bostaden per tel. 45 47 86 onsdagar 17—18.

Skolvaktmästare (13).

Malmberg, F. B.

Ett kanslibiträde, ett skolvaktmästarbiträde.

Kommunala flickskolorna.

Kommunerna äro jämlikt stadgan den 24 september 1928 för kommunala flickskolor be- myndigade att upprätta kommunala flickskolor. Sådan skola har till ändamål att, utöver omfånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinnliga lärjungar, som genomgått lägst fjärde klassen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till inhämtande av ett högre mått av allmän medborgerlig bildning med hänsyn till den kvinnliga ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lärjungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig läro- kurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en praktisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Kommunal flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Undervisningen är i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1947 avgiftsfr.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångsbetyg från högsta klassen, och som, utom vad beträffar inträde å gymnasium, överensstämmer med realexamens kompetenser, har därför ingen författningsenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot svarande behörighet är efter särskilda beslut av k. m:t förenad med godkänt avgångsbetyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm—Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasastadens, Norrmalms och Östermalms kommunala flickskolor — upprättades, enligt beslut av k. m:t den 9 juni 1939, den 1 juli samma år genom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare här om Bih. 1937: nr 77, Utl. 1938: nr 118).

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensam styrelse men var sin rektor liksom ock i förekommande fall tillsynslärare. Styrelsen be-

står av fem ledamöter, som jämte två suppleanter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige samt av en bland skolornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rektor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyldig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörelse och bokföring, upprättande av avlöningslistor och statsbidragsrekvisitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och föredragning av ekonomiska ärenden handhas enligt avtal mellan folkskolektionen och styrelsen av folkskolektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektor. Rektorstjänst skall enligt en år 1951 genomförd författningsändring efter ledigkunjörande samt efter förslag av skolstyrelsen tillsättas av skolöverstyrelsen och kan innehåvas även av ordinarie lärare vid vissa andra läroanstalter. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen förordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Folkskolornas överläkare har under skolornas styrelse det närmaste överinseendet över och ledningen av skolhälsovården. Av styrelsen utses sex skolläkare, en för varje skola, och tre heltidsanställda skolsköterskor.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärjungedistrikt för de särskilda skolorna. Sådan uppdelning har hittills ej vidtagits.

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Norrmalm.

De kommunala flickskolorna omfatta vårterminen 1953 inalles 145 avdelningar med 4,705 lärjungar. Fr. o. m. höstterminen 1941 upprättas begynnelseklasser av 6-årig linje endast vid skolorna å Södermalm och Norrmalm såsom fristående. Beträffande de olika skolavdelningarnas lokala förläggningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skollbibliotek. Dessa omfattade den 31 december 1952 tillsammans 70,094, därav vid Södermalms kommunala flickskola 14,968, vid Bromma 5,738, vid Kungsholmens 5,700, vid Vasastaden 14,550, vid Norrmalms 18,373 och vid Östermalms 10,765 band.

Under år 1950 beslöt stadsfullmäktige som donation emottaga stiftelsen Västra Edsviks flickkoloni. Genom denna donation har folkskolektionen erhållit möjlighet att bereda kostnadsfri sommarvistelse åt medellösa och kle-

na kvinnliga elever, i första hand vid Stockholms flick- och samrealskolor.

Författningar. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 28 juni 1945 (Kf 1945: nr 31). K. stadga 24 sept. 1928 för kommunala flickskolor (Svf 1928: nr 426), med ändr. (se Kfh 1946: sid. 578 och Sv 1945: nr 729, 1946: nr 558, 1948: nr 87, 1949: nr 126, 1951: nr 56, 61, 589, 647 samt 1952: nr 112). Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör undervisningsplan för skolorna, med ändr.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomstat för år 1953 nr I A, sid. X).

De utgående arvoden till läkarna vid de kommunala flickskolorna åro beräknade efter 3,45 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 6,843,747 kr. (därav engångs 376,300 kr.); inkomster: driftbudgeten 3,153,404 kr. (därav statsbidrag 3,039,264 kr.).

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.; **Heckscher, f.** Vickhoff, Anna Britta, fru; **Jonsson, f.** Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.; **Söderberg, Gertie**, rektor; **Tengné, f.** Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna), vice ordf.; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Hägglund, f.** Ridenstam, Vera M., fru; **Kellgren, f.** Englund, Kerstin, fru; **Rothstein, f.** Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor (representant för rektorerna).

Sekreterare (2,628 kr.).

Öije, E. J. V., rektor vid S:t Görans samrealskola; träffas å styrelsens expedition, Fridhemsgratan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier torsdagar 11,30—12,30).

Ett kanslibiträde (med halvtidstjänstgöring).

Revisorer.

Gemensamma för folkskolektionen m. fl. (se sid. 356).

Södermalms kommunala flickskola.

Skolan är organiserad med fristående 7- och 6-åriga linjer och omfattar vårterminen 1953 44 klassavdelningar, av vilka 22 äro förlagda till skolfastigheten Timmermansgatan 21, 15 till lokaler i Sofia skola, Skånegatan 117, och 7 till lokaler i fastigheten Sofiagatan 2. Antalet lärjungar är inalles 1,472.

¹⁾ Fullständiga uppgifter ang. lärarpersonalen m. m. återfinnas i en av skolorna årligen utgiven katalog.

Inspektor.

Zetterquist, M. F., kyrkoherde.

Rektor (Cb 8).

Tengnér, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors expeditionen, Timmermansgatan 21, Sö.; t. 40 65 29, under lästerminerna varje läsdag utom lördagar 12,30—13.

Två kanslibiträden (därav ett med 20 timmars tjänstgöring per vecka).

Ställföreträdande rektor

(Ca 24 jämte tilläggsarvode).

Avdelningen Skänegatan 117, Sö.

Varenius, Otti G. E. U.; t. 41 41 18.

Läkare.

Appelberg Ulfsparré, Elsa I.; t. 50 88 80.

En skolsköterska.

Skolvaktmästare (13).

Ahlm, E. G.; t. 41 65 15.

Två skolvaktmästarbiträden.

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med 7-årig linje och omfattar vårterminen 1953 20 avdelningar, förlagda till fastigheten Alviksvägen 97, Bromma. Antalet lärjungar är 625.

Inspektor.

Holmgren, F. J. D., kontraktsprost.

Rektor (Cb 7).

Moll, Sonja A. M.; träffas å rektorsexpeditionen, Alviksvägen 97, Bromma; t. 25 19 62, varje läsdag utom lördagar 10—10,30.

Ett kanslibitråde.

Läkare.

Appelberg Ulfsparré, Elsa I.; t. 50 88 80.

En skolsköterska (gemensam med Vasa-stadens kommunala flickskola).

Skolvaktmästare (13).

Jacobsson, F. A. H.; t. 25 19 62 (ankn.).

Ett skolvaktmästarbiträde.

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Stiftelsen Kungsholms elementarskola för flickor samt Kungsholms läroverk för flickor. Den omfattar en 7-årig linje och har vårterminen 1953 23 avdelningar, förlagda till skolfastigheten vid Västerbroplan vid Rålambshov. Antalet lärjungar är 757.

Inspektor.

Vestin, f. Brunsbog, F. E. Margareta, läroverkskonsulent.

Rektor (Cb 9).

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas å rektorsexpeditionen, Rålambshovsskolan, K.; t. 50 09 52, under lästerminerna läsdagar måndagar—torsdagar 13—13,30, fredagar 14—14,30.

Ett kanslibitråde.

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

En skolsköterska (gemensam med Essingens folkskola).

Skolvaktmästare (13).

Wistrand, S. G.; t. 50 09 52 (ankn.).

Ett skolvaktmästarbiträde.

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Wallinska skolan, Ählinska skolan samt Vasa högre flickskola. Kommunala flickskolan omfattar vårterminen 1953 19 avdelningar, vilka äro förlagda till förhyrda lokaler, nämligen 12 i Dalagatan 18, och 7 i Hälsingegatan 2. Antalet lärjungar är 604.

Inspektor.

Ankar, G. A., f. d. kontraktsprost.

Rektor (Cb 7).

Heimbürger, Karin; träffas å rektorsexpeditionen, Dalagatan 18, Va.; t. 32 48 18, under lästerminerna måndag—fredag 10,15—11.

Ett kanslibitråde.

Ställföreträdande rektor.

(Ca 24 jämte tilläggsarvode 150 kr.).

Avdelningen Hälsingegatan 2, Va.

Elliott, f. Gustafsson, M. E. A. (Lisa); t. 30 09 02.

Läkare.

Dahlquist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

En skolsköterska (gemensam med Bromma kommunala flickskola).

Vaktmästare (1 kl.) (12).

Blomstrand, K. R.

Två skolvaktmästarbiträden.

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Ateneums för flickor elementarskoleavdelning, Brummerska skolan och Annaskolan-Detthowska skolan. Den är organiserad med fristående 7- och 6-årig linje samt med teoretisk och praktisk lärokurs. Skolan omfattar vår-

FD

terminen 1953 20 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda i fastigheten Johannesgatan 18 och 7 till förhyrda lokaler, Eriksbergsgatan 10, med ett sammanlagt lärjungeantal av 672, varav 7 å 1 avdelning av praktisk linje, förlagda till Johannesgatan 18.

Inspektor.

Stenbeck, f. Kinberg, K. Märta A., fru.

Rektor (Cb 7).

Ramstedt, Agnes H.; träffas å rektorsexpeditionen, Johannesgatan 18, C.; t. 10 36 90, under lästimererna varje läsdag utom lördagar 12,15—13.

Ett kanslibiträde.

Ställföreträdande rektor

(Ca 24 jämte tillägsarvode 504 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, Ö.

Dandenell, Märta A. J., tf.; t. 11 55 35.

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

En *skolsköterska* (gemensam med Östermalms kommunala flickskola); t. 20 53 17, måndagar, onsdagar och torsdagar 9—10.

Skolvaktmästare (13).

Hillerudh, E. G. E. (Johannesgatan 18); t. 20 60 27.

Ett *skolvaktmästarbiträde*.

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vilket kvarstår som självständigt skolföretag. Den är organiserad med 7-årig linje samt med teoretisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen 1953 17 avdelningar, samtliga i den till kommunen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38—40. Lärjungeantalet är 575.

Inspektor.

Bolin, f. Jonson, A. M. (Greta), fru.

Rektor (Cb 7).

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen, Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under lästimererna varje läsdag utom lördagar 15—15,30.

Ett *kanslibiträde*.

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

En *skolsköterska* (gemensam med Norrmalms kommunala flickskola).

Skolvaktmästare (13).

Forss, G. E.; t. 61 44 84.

Kommunala praktiska realskolorna.

År 1919 inrättades högre folkskolor som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan. Reglemente för dessa högre folkskolor fastställdes av k. m:t den 6 februari 1920.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 7 juni 1934 för högre folkskolor, äro kommunerna numera bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm voro jämlikt k. brev den 15 augusti 1933 tills vidare anordnade som fyraåriga *praktiska mellanskolor*, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor erhöilo i enlighet med gällande reglemente namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. Skolorna benämnas fr. o. m. den 1 juli 1952 *kommunala praktiska realskolor* (kommunala tekniska realskolan, kommunala handelsrealskolan och kommunala hushållstekniska realskolan). Skolöverstyrelsen har fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen avlägga eleverna vid skolan praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoledirektionen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935. Kassarörelse och bokföring handhavas tills vidare enligt särskilt avtal av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolorna förordnas av skolöverstyrelsens rektor. Därjämte äger skolöverstyrelsen vid handelsrealskolan förordna en kvinnlig lärare som tillsynslärare, om skolan har manlig rektor, eller en manlig lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.

Skolhälsovården ombesörjes under ledning av folkskolornas överläkare av en skolläkare för

varje skola samt av heltidsanställda skolskötterskor, som förordnas av skolstyrelsen. Därjämte kunna eleverna remitteras till de vid folkskolorna anställda skolläkarna för specialvård.

Antalet avdelningar inom de praktiska realskolorna är vårterminen 1953 inalles 69 med tillsammans 2,105 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid praktiska realskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1953 års ingång vid handelsrealskolan 9,437 band, vid tekniska realskolan 6,617 band och vid hushållstekniska realskolan 7,849 band.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 25). K. stadga 7 juni 1934 för högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 810).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1953 nr I A, sid. X).

De utgående arvoden till läkarna vid de praktiska realskolorna äro beräknade efter 3,45 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Kommunala handelsrealskolan.

Kommunala handelsrealskolan omfattar 24 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Klara skola och 12 till Eriksdalsskolan. Antalet elever utgör tillsammans 759.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,117,550 kr. (därav engångs 1,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 625,130 kr. (därav statsbidrag 620,100 kr.).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Ahlén, A. E.**, civilingenjör, stadsfullm.; **Nyberg, J.**, lektor, vice ordf.; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Wallin, H. E.**, f. d. kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, f. d. försäkringsdirektör; **Karlsson, Hans G. B.**, ombudsman, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Inspektör.

Settergren, G. C. A., direktör.

Rektor (Cb 10).

Henning, K. S., tjl., *tf. Fygnér*, Hilda D.; träffas under terminerna å rektorsexpeditionen, Klara

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i de av resp. skolor årligen utgivna katalogerna.

Västra Kyrkogata 14—16, C., t. 11 84 20, säkrast tisdagar och fredagar 10—10,30 samt å rektorsexpeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säkrast måndagar och torsdagar 10—10,30.

En *vaktmästare* (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med hushållstekniska realskolan), två *kanslibiträden* med deltidstjänstgöring.

Läkare.

Wahlström, f. Malmberg, Annie M.; t. 61 01 01.

Två *skolskötterskor* (av vilka en är gemensam för handelsrealskolan och hushållstekniska realskolan).

Kommunala tekniska realskolan.

Kommunala tekniska realskolan omfattar 23 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts skola och 11 till Maria skola. Antalet elever utgör tillsammans 656.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,040,614 kr. (därav engångs 35,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 565,200 kr. (därav statsbidrag 565,200 kr.).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius, F.**, f. d. överingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare; **Hansson, A. B. N.**, städningsinspektör; **Svensson, G. A.**, byggmästare; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Fredborg, C. H. E.**, civilingenjör; **Lindström, M. S.**, rektor.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Inspektör.

Thorelli, H. W. R., direktör.

Rektor (Cb 10).

Lönholm, J. M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

En *vaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 50 40 77 (bostaden 25 57 39).

Två *skolskötterskor* (gemensamma för de praktiska realskolorna).

Kommunala hushållstekniska realskolan.

Kommunala hushållstekniska realskolan omfattar 22 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda

FD

till Västmannagatan 19 och 9 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 690.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,008,589 kr. (därav engångs 8,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 569,360 kr. (därav statsbidrag 568,800 kr.).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sek.r.; **Göransson**, f. Rylander, Inez O., rektor; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor; **Ramstedt**, Eva J. A., f. d. lektor, vice ordf.; **Tomson**, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Andreen**, E. Andrea, överläkare; **Kastman**, M. M. (Greta), skolköksinspektör.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Inspektör.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., f. d. ordf. i Sveriges husmodersföreningars riksförbund.

Rektor (Cb 9).

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), *Va.*, t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,30—12 samt å expeditionen, Ringvägen 66, *Sö.*, t. 42 21 30, fredagar 12,15—13. Expeditionen, Västmannagatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En **vaktmästare** (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med handelsrealskolan), ett **kansli-biträde**, en **expeditionsvakt**.

Läkare.

Allewin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

En **skolsköterska** (gemensam för de praktiska realskolorna).

Kommunala gymnasiet i Brännkyrka.

(Förenat med samrealskolan i Brännkyrka, se sid. 538).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1952 att med samrealskolan i Brännkyrka förena ett kommunalt gymnasium. Genom beslut den 15 augusti 1952 har k. m:t medgivit, att ett kommunalt gymnasium må från och med läsåret 1952/53 förenas med nämnda samrealskola under de villkor, som angivas i kungl. brev den 24 september 1937 angående i förening med allmänt läroverk stående kommunalt gymnasium. Dessa villkor medföra bl. a., att den närmaste ledningen av gymnasiet skall utövas av läroverkets rektor och att den för realskolan fungerande lokalstyrelsen skall tjänstgöra som lokalstyrelse även för det kommunala gymnasiet.

Vårterminen 1953 äro två avdelningar upprättade, en i första ringen av fyraårigt latingymnasium och en i första ringen av fyraårigt realgymnasium, med sammanlagt 60 elever.

Författningar. K. brev 24 sept. 1937 ang. i förening med läroverk stående kommunalt gymnasium, med ändr. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads kommunala gymnasier, fastställt av stadsfullmäktige 19 juni 1952 (Kf 1952: nr 57).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1953 nr I B, sid. 427).

Rektor (2,016 kr.).

Lindberg, G. A.; träffas å rektorsexpeditionen, Majeldsvägen 10, Hägersten, t. 45 11 04 under lästerminerna varje lördag 13—13,40 samt torsdagar 19,30—20,30.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen.

Polhemsgatan 35—39, K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas centralbyggnad, Polhemsgatan 35—39, K., i regel andra tisdagen i varje månad under lästerminerna.

Stadens lärlings- och yrkesskolor sorterade till en början under folkskoledirektionen, men den 19 november 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkeskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av k. m:t den 31 december 1917. I samband med den kommunala omorganisationens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade k. m:t den 19 mars 1920 endast en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkeskolenämnden, som samtidigt erhöll den förändrade benämningen *Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse*. Då särskild instruktion saknas, är k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 november 1921 direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Särskilda föreskrifter rörande sammansättningen av styrelsen hava sedermera meddelats genom k. brev till överståthållarämbetet den 31 januari 1941 och den 28 november 1947.

Jämlikt nyssnämnda stadga den 4 november 1921 (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av staden anordnade lärlings- och yrkeskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkeskolorundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen består fr. o. m. den 1 januari 1948 av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sju ledamöter, som väljas av stadsfullmäktige, samt direktören hos styrelsen. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. För de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna väljas sju suppleanter att vid förfall för någon eller några av de ordinarie ledamöterna inträda i styrelsen.

Tillsynen över undervisningen inom flertalet yrken utövas under styrelsens överinseende av särskilda nämnder, bestående av, förutom resp. skolas rektor, direktören hos styrelsen samt tre för två år valda personer, av vilka en tillika ordförande utses av styrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar- resp. arbetarorganisation. Undantag härifrån utgöra *dels* nämnden för flygmekanikerskolan, vilken nämnd består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn för skolan samt fyra ledamöter, därav en för flygvapnet som arbetsgivarnas representant och en för personalen vid detsamma samt en för det civila flyget (ab. Aerotransport) som arbetsgivarnas representant och en för försvarsverkens civila personals förbund som arbetarnas representant, *dels* nämnden för restaurangskolan, som består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn vid skolan samt två representanter för arbetsgivarna och två för de yrkesanställda, *dels* nämnderna för affärsbiträdes- och kontoristskolorna, vilka utgöras av direktören hos styrelsen och skolornas rektor samt fem för två år av styrelsen valda ledamöter, av vilka en, som styrelsen därtill utser, skall vara nämndens ordförande. Av de valda ledamöterna skall eljest inom nämnden för affärsbiträdeskolorna en vara representant för arbetsgivarna och en representant för de yrkesanställda inom detaljhandeln samt inom nämnden för kontoristskolorna, en vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda inom kontorsvärlden. Dessa nämnder hava till uppgift att tillse, att undervisningen bedrivs på sådant sätt, att en verklig yrkeskunskap genom densamma åvägbringas, och skola därjämte med avseende å undervisningen till styrelsen inkomma med förslag eller avgiva yttrande i frågor, som till nämnderna hänskjutas av styrelsen. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas och godkännas.

Närmast under lärlings- och yrkesskolstyrelsens utövas ledningen och inspektionen av styrelsens verksamhet av en direktör med uppgift tillika att handha den ekonomiska förvaltningen, bereda hos styrelsen förekommande ärenden och förestå dess expedition. Direktören är förmån för rektorer, överlärare, lärare och övriga befattningshavare med rätt att inspektera all undervisning.

Ledningen av de olika skolorna utövas under

Lys

styrelsens och resp. skolnämnders inseeende av fyra av överstyrelsen för yrkesutbildning utsedda rektorer, därav en vid skolorna för industri och hantverk utom skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare, hattmodister och konfektionssömmerskor, en rektor vid nyssnämnda sömnadsskolor jämte sömnadskurser för hemmets behov, en vid skolorna för husligt arbete och en vid skolorna för handel.

Uppsiikt över lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av tre av överstyrelsen för yrkesutbildning förordnade inspektorer.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (Kfh 1946: sid. 485), med ändr. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 10 sept. 1926, med ändr. (Kf 1926: nr 51, 1927: nr 2). K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse, med ändr. (Kf 1940: nr 73, 1947: nr 73, 1949: nr 32). K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning (Kfh 1946: sid. 510), med ändr.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 10,608,183 kr. (däruv engångs 252,729 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 500,000 kr., dessutom förlagsmedel 355,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 4,147,474 kr.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Eriksson, Arthur W.,** metallarbetare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Direktören (självskr.).

Bergström, E., byråsekreterare, stadsfullm.

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.

***Edstam, A. M. (Anna-Maja),** extra folkskolinsektor, stadsfullm.

***Hagström, f. Svensson, Anna M.,** studierektor, stadsfullm.

Karlsson, Andreas, förbundsordförande, stadsfullm.

***Lundgren, K. A.,** lönesekreterare.

Suppleanter.¹⁾

***Ahlm, J. A.,** metallarbetare.

¹⁾ Vid förfall för ledamöterna skola suppleanterna inträda i följande ordning: för ord-

***Andersson, Sten S.,** ombudsman, stadsfullm.

Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru.

Hamrin, Bell I., kassörskare.

***Larsson, B. M.,** möbelsnickare.

***Lysell, J. O. R.,** direktör.

Örnmarker, G. A. E., förste assistent.

Sekreterare (3,492 kr.).

Vakant.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.; Hagström, f. Svensson, Anna M.; Karlsson, Andreas.**

Delegerade för inköps- och statfrågor.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.; Hagström, f. Svensson, Anna M.**

Delegerade för prövning av ansökningar om statsstipendier.

Edstam, A. M. (Anna-Maja); Carlson, K. Sören; vederbörande rektor.

Delegerade för flitpengar.

Edstam, A. M. (Anna-Maja) (kvinnliga); **Carlson, K. Sören** (manliga).

Delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.; Karlsson, Andreas;** direktören.

Av arbetsgivar- och arbetarorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

För mekanikerskolan: **Jonsson, J. E.,** överingenjör; **Jonsson, R. L.,** f. d. ombudsman.

För elektrikerskolan: **Thunqvist, S. E.,** direktör; **Larsson, K. W.,** elektrisk montör.

För smedskolan: **Lundgren, S. A.,** ingenjör; **Lind, H.,** smidesarbetare.

förändran och ledamöterna hr Bergström och fröken Edstam suppleanterna hr Örnmarker, fröken Hamrin, hrr Larsson och Lysell, fru Carlson, hrr Ahlm och Andersson, för ledamöterna hrr Eriksson, Andreas Karlsson, Lundgren och Sören Carlson suppleanterna fru Carlson, hrr Ahlm, Andersson och Örnmarker, fröken Hamrin, hrr Larsson och Lysell, samt för ledamöterna fru Hagström suppleanterna hrr Lysell och Örnmarker, fröken Hamrin, hr Larsson, fru Carlson samt hrr Ahlin och Andersson.

För svetsarskolan: Hedlund, S. J., ingenjör;
Ekström, H., smidesarbetare.

För målarskolan: Nilsson, H., ombudsman;
Moberg, K. L., ombudsman.

För bilmekanikerskolan: Ahlrot, G. E., civil-
ingenjör; Bennédicks, B. T., ombudsman.

För bleck- och plåtslagarskolan: Lindell, N.
E. G., ombudsman; Karlsson, K. G., ombuds-
man.

För skräddarskolan: Lidvall, O. F., skrädderi-
mästare; Strömberg, A. G. Y., ombudsman.

Delegerade för prövning av ansökning-
ar från elever vid handelsskolorna om
befrielse från och nedsättning i ter-
minsavgifter.

Edstam, A. M. (Anna-Maja); Carlson, K. Sören;
rektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december
tre revisorer jämte två suppleanter för gransk-
ning av lärnings- och yrkesskolestyrelsens räk-
skaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman, ordf.

Lindgren, Ingeborg I., bryggeriarbeterska.

Lorentzi, J. H. B., direktör.

Suppleanter:

Hedlund, E. Å., byråsekreterare.

Laurin, L.-E., byråingenjör.

Central förvaltning.

Lärnings- och yrkesskolestyrelsens expedition.¹⁾

Polhemsgatan 35—39, K.; (postgirokonto
nr 3031); t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—
11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före
helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten
417,384 kr. (därav engångs 3,450 kr.); inkomster:
driftbudgeten 417,384 kr.

Direktör (B 19).

Forssell, E. E. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1954); t.
52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagnings-
tid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Notarie (26).

Nyström, G.

¹⁾ T. v. fullgör expeditionen även vissa göro-
mål som eljest skulle tillhöra särskild rektors-
expedition för skolorna för industri och hantverk.

Förste kontorsskrivare (16).

Lundgren, Helga Ch. M.

Kamerala avdelningen.

Kamrerare (31).

Sunesson, S.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 49).

Förste kammarskrivare (23).

Jäderlund, G. E.

Kontorsassistent (18).

Lannert, E. G.

Förste kontorsskrivare (kassör) (16)
(därjämte felräkningspengar 450 kr.).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet
9,30—11,30 och 12,30—15 (lördagar 12—14).

Inskrivningsavdelningen.

Kammarskrivare (21).

Hellner, K. G. A.

Två kontorsskrivare, fyra kanslibiträ-
den, fem kontorsbiträden, två telefonister,
tre expeditionsvakter.

Lärnings- och yrkesskolorna.

Huvudexpedition: Polhemsgatan 35, K.;
t. 52 03 40. Beträffande de särskilda skol-
expeditionernas förläggning, se nedan.

I en till stadsfullmäktige ingiven skrivelse
hemställde Stockholms arbetareförening år 1900,
att stadsfullmäktige måtte utreda frågan om
inrättandet av yrkesskolor. Denna framställning
avslogs, men samtidigt av folkskolinspektören
C. G. Bergman väckt motion om frågans ut-
redande genom en kommitté vann 1901 full-
mäktiges bifall. Kommittén avgav sitt betänkande
år 1906. I yttrande över detta anslöt sig folk-
skoledirektionen till ett av förste folkskolinspek-
tören F. von Schéele avgivet förslag till lösning
av yrkesskolefrågan, som i mycket avvek från
kommitterades och vari organisationen av yrkes-
skolorna i München begagnats som förebild.
Detta förslag följdes i allt väsentligt i stadsfull-
mäktiges beslut år 1911, enligt vilket yrkes-
skolor med kostnadsfri undervisning upprättades
fr. o. m. hösten 1912. Till och med 1917 voro
skolorna underställda folkskoleledirektionen,
som för handläggning av hithörande ären-
den inom sig utsåg en yrkesskolenämnd. Därjämte
tillsattes för varje skola en särskild styrelse.
Till en början inrättades mekanisk-
verkstadsskola, möbelsnickarskola och klädsöm-
nadsskola; sedermera tillkommo successivt skolor

för elmontörer, smeder, rörläggare samt bleck- och plåtslagare. Undervisningen i dessa skolor, som voro treåriga, meddelades en dag i veckan, under det att eleverna övriga dagar arbetade som lärlingar hos enskilda mästare. Förutom yrkesutbildning omfattade dessa skolor även undervisning i modersmålet, räkning, varu- och verktygskännedom, hälso- och samhällslära m. m. År 1913 anordnades en tvåårig sexdagarskola för hemsömmerskor. År 1915 inrättades en tvåårig endagsskola i husligt arbete för ur folkskolan avgångna elever, vilken dock 1920 överflyttades till fortsättningsskolorna. År 1917 anordnades en murarskola med aftonskoleundervisning. År 1919 upprättades en urnakarskola, bestående av en ettårig femdagarskola samt en därpå följande treårig endagsskola. För att bereda även äldre arbetare tillfälle till yrkesutbildning inrättades år 1916 aftonkurser för elmontörer, svagströms- tekniker och sömmerskor.

I anslutning till 1918 års lagstiftning angående den kommunala yrkesundervisningen genomfördes enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 mars 1920 fr. o. m. samma år en omläggning av yrkes- skolväsendet i Stockholm. Därvid infördes ny ämnesfördelning och utvidgades verksamheten väsentligt. Dessutom företogs en uppdelning av de olika skolformerna, varvid tre olika skoltyper inrättades, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i resp. yrken. I samband med ovan nämnda omläggning av yrkesskolväsendet upprättades verkstadsskolor för 13 olika yrken, nämligen för smeder, mekaniker, möbelsnickare, sadelmakare, elmontörer, elektromekaniker, kopparslagare (upphörde 1939), bleck- och plåtslagare, tapetserare, vagnmakare (upphörde 1930), instrumentmakare, guldsmeder och skomakare (upphörde 1946). Senare tillkommo skolor för slaktare och charkuterister år 1924, bokbindare 1924, körsnärer 1930, inredningssnickare 1931, fotografer 1938, värme- och sanitetsmontörer 1939 (upphörde 1948), flygmekaniker 1944 och motormekaniker 1950. Inträdesåldern är, där ej annat stipulerats, lägst 14 år. Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år. Jämsides med den praktiska utbildningen meddelas undervisning 6—9 timmar per vecka i teoretiska ämnen. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete. Dessa senare elever erhålla nämligen undervisning i yrkes- teoretiska ämnen i lärlingsskolans yrkesavdelning.

Sedan stadsfullmäktige den 4 december 1944 anvisat medel till uppförande av lokaler till bl. a. en verkstadsskola för byggnadssnickare, har fr. o. m. år 1943 en nämnd för skolan tillsatts, som interimistiskt skall medverka vid lokalernas utformning.

Vid en del verkstadsskolor förekommer sedan 1925 i viss utsträckning s. k. växlingsundervisning fr. o. m. andra skolåret, d. v. s. eleverna undervisas växelvis, i regel under 3-månaders perioder, å skolan och någon lämplig verkstad ute i staden. För närvarande förekommer sådan undervisning vid skolorna för mekaniker, motormekaniker, bilmekaniker, flygmekaniker, smeder, plåtslagare, svetsare och elektriker. Sedan 1926 kunna eleverna i flertalet hantverksavdelningar avlägga gesällprov inför granskningsmän, utsedda av Hantverksföreningen.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå ökad yrkeskicklighet. Lärlingsskolorna omfatta tre skolformer, dels lärlingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels lärlingskurser för lärlingar fr. o. m. 15 års ålder, dels lärlings- skolans kurser för äldre (yrkesmän fr. o. m. 18 års ålder).

I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 9 timmar förlagda till 3 kvällar varje vecka under 2 års tid. Läro- ämnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesavdelningar vid lärlingsskolorna äro inrättade för mekaniker, möbelsnickare, elektriker och murare. År 1927 infördes s. k. lärlingskurser, omfattande ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under 1 eller 2 terminer för biämnen, undantagsvis under ända upp till 8 terminer. Sådana lärlingskurser äro anordnade för handel samt industri och hantverk. Inträdesfordringar för lärlingskurs äro att ha fyllt 15 år samt att ha fullgjort skolplikten.

Sedan stadsfullmäktige den 15 september 1952 åtagit sig de med en sjömansskolas upprättande och uppehållande förenade kostnaderna samt anvisat medel till uppförande av lokaler härför, har fr. o. m. år 1953 en nämnd för skolan tillsatts, som interimistiskt skall medverka vid lokalernas utformning.

Lärlingsskolans kurser för äldre äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till kvällarna.

Bland lärlingskurser med mera omfattande utbildning märkas hembiträdesskolan, inrättad 1938, frisörskolan 1938, pianoreparatörskolan

1946 och de grundläggande kurserna vid restaurangskolan 1947 samt bland kurser för äldre den år 1944 inrättade tvättskolan.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingsskolorna, omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behövliga läroämnen. Kurserna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

Styrelsen har år 1924 i enlighet med beslut av statsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelskolors allmänna handelsavdelning (en treårig kurs utgörande en fullständig lägre handelsskola) samt sekreterarekurs (ettårig), företagsekonomisk kurs (ettårig), kurs i utländsk affärskorrespondens (ettårig), kurs i svensk affärskorrespondens (omfattande 17 veckor med början varje termin) och förberedande kurs i svensk affärskorrespondens (ettårig), dels yrkesskolors ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen (omfattande en å fyra terminer), dels kurser i maskinskrivning samt svensk och utländsk stenografi, dels ock tvååriga lärlingskurser och ettåriga yrkeskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava år 1938 upprättats dagskolor för blivande biträden inom manufakturmetervaru- och speciell(livsmedels)handelsbranscherna samt dylika inom dambeklädnads-, herrebeklädnads-, färghandels- och järnhandelsbranscherna. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen ettårig (utom för de två sistnämnda branschernas skolor, som äro tvååriga), med undervisningen delvis fördelad till butiker i Stockholm.

Vid skolorna för handel har styrelsen vidare anordnat kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar på näringslivets område.

Undervisningen i verkstadsskolorna är kostnadsfri för stockholmsskolor och i verkstadsskolan för flygmekanik även för övriga elever. I lärlingsskolors yrkesavdelningar är undervisningen kostnadsfri för samtliga elever. Ej heller utgår avgifter för i Stockholm hemmahörande elever i s. k. lärlingskurser och andra till lärlingsskolors stadium hörande kurser, för vilka icke annat särskilt bestämmes. Undervisningen är även kostnadsfri för andra och tredje årskursens elever vid handelsskolors treåriga allmänna handelsavdelning samt andra till och med fjärde terminernas elever i handelsskolornas gruppkurser om fem terminer i svenska och

främmande språk, ehuru dessa kurser utgöra yrkeskurser. I yrkesskolors ämneskurser och i handelsgruppens härmed jämställda skolor och kurser erlägga eleverna eljest elev- och materialavgifter. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar, vilka för flertalet skolor per vecka utgöra högst 3 kr. under första året, 6 kr. under andra året, 15 kr. under tredje året samt 30 kr. under fjärde året, vartill kan komma extra flitpengar enligt särskilda bestämmelser. Elever vid verkstadsskolan för damskräddare klass IV erhålla flitpengar enligt visst ackordssystem. Vid vissa kurser vid lärlingsskolan utgå flitpengar efter andra grunder, t. ex. vid kurs för tvättutbildning med upp till omkring 25 kr. och vid tvättföreståndarkurs med upp till omkring 55 kr. i månaden samt vid tvååriga pianoreparatörs skolan 30 resp. 50 kr. i månaden under första och andra året. Vid konfektionssömnadsskolan utgå flitpengar med belopp motsvarande 75 % av sömlön för utförda plagg att utbetalas per vecka, dels med härtöfver 10 % å intjänade sömlöner för fyra-veckorsperiod, vilket senare belopp disponeras för särskilda premier åt vissa elever för välgjort arbete. Flitpengarna i växlingsklasserna bliva i regel avsevärt högre än de ovan nämnda och komma även att i viss mån variera för skilda yrken.

Av statsmedel utgår efter prövning av överstyrelsen för yrkesutbildning anslag till stipendier åt elever vid skolorna — om ej annat av överstyrelsen angivits allenast vid kurs med heldagsundervisning av minst 5 månaders längd — vilka stipendier efter behovsprövning kunna utgå med belopp mellan 5 och 105 kr. i månaden, dock att elev från annan ort än skolorten kan under i k. kung. den 30 juni 1947 angivna förutsättningar erhålla högst 125 kr. i månaden. För elever från skolorten, som bo i föräldrahemmen, göres avdrag för kost och logi med intill 35 kr. i månaden.

Från och med år 1947 hava medel beviljats till fria läroböcker och undervisningsmateriel åt i Stockholm mantalskrivna elever i verkstadsskolor, lärlingsskolors yrkesavdelningar, lärlingskurser med dagundervisning eller eljest närmast jämförbara med verkstadsskolor samt vissa skolor och kurser för handel, såsom biträdesskolorna, förberedande korrespondentkursen och allmänna handelsavdelningen (men ej kurser, som bygga på realexamen).

Med bidrag av statsmedel anordnas fr. o. m. år 1947 fria skolmåltider vid skolor med heldagsundervisning, d. v. s. närmast verkstadsskolorna och samtliga heldagskurser inom handelsavdelningen i den mån lokalförhållandena sådant medgiva.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna

LyS

för handel, Fridhemsgatan 25 (ingång Kungsholmsgatan 75). Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Fr. o. m. år 1947 utgår anslag till lärarens fortbildning, studieresor m. m. med syfte att bereda lärare tillfälle till deltagande i studiekurser, till praktikperioder vid verkstäder eller företag samt studieresor inom och utom landet.

Under arbetsåret 1951/52 åtnjöto sammanlagt ca 12,050 personer undervisning vid stadens verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.

Författningar. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90). Reglering av lärartjänster vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 23 mars 1945, med ändr. Bestämmelser ang. timarvoden m. m. för lärare vid Stockholms stads handelsskolor och Stockholms stads handelsgymnasium, antagna av tjänstenämnden 22 mars 1950 (Kf 1950: nr 10). K. m. ts. reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (SPA-reglementet) av 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 726), med ändr. Övergångsbestämmelser till SPA-reglementet 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 727). Tillämpningsföreskrifter till SPA-reglementet 9 juni 1950 (Svf 1950: nr 359), med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928 (Kf 1928: nr 65). K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter, med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. stipendier åt elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, med ändr. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till anordnande av skolmåltider, med ändr.

Avlöningar. (Beträffande skolledare, se under respektive skolor.) Lön utgår enligt ovan angivna avlöningsreglemente med belopp, som framgå av löneplan 1 i statens löneplansförordning. Lönegradsplaceringen för de olika lärargrupperna har nedan angivits inom parentes.¹⁾

Ordinarie lärare. Inklusive skolledare sammanlagt 94 lärare, varav 9 lärare i teoretiska ämnen¹⁾ (Ca 25), 2 förste yrkeslärare¹⁾ (LXII + lönegrupp I), 51²⁾ yrkeslärare¹⁾ (Ca 23), 1

lärare i yrkesritning (Ca 23), 10 lärare i husbehovssömnad (Ca 21), 12 lärare i hushållsgöromål (Ca 22), 4 lärare i handelsteknik (Ca 25, Ca 27, Ca 29), 3 lärare i svenska och främmande språk samt 2 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens (Ca 20).

Extra ordinarie lärare. Sammanlagt 52 lärare, varav 4 lärare i teoretiska ämnen¹⁾ (Ce 23), 27²⁾ yrkeslärare¹⁾ (Ce 21), 1 lärare i gymnastik (Ce 21), 3 lärare i husbehovssömnad (Ce 19), 6 lärare i hushållsgöromål (Ce 20), 4 lärare i handelsteknik (Ce 22, Ce 25), 2 lärare i svenska och främmande språk (Ce 22, Ce 25), 3 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens (Ce 19) samt 2 lärare i maskinskrivning (Ce 15).

Dessutom finnas extra lärare med lärsärdraglön enligt ovan angivna avlöningsreglemente samt timlärare, vilka senare enligt beslut av tjänstenämnden vid skolorna för industri och hantverk, sömnad samt husligt arbete uppbära arvode med kr. 3:50—5:00 för varje undervisningstimme jämte rörligt tillägg (1921 års grunder) och vid skolorna för handel enligt ovan angivna särskilda bestämmelser.

Skolläkare: Arvode utgår med kr. 3:45 per skolkår för varje under höstterminen närvarande elev i skolor med daglig undervisning.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 8,200,152 kr. (därav engångs 217,340 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 500,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,078,700 kr. Statsbidrag 1,940,450 kr.

Skolläkare.

Wide, P. Ilj. E.; t. 21 59 23 (för manliga elever).
Ekstrand, F. Kjellman, A. Rigmor V.; t. 53 80 43 (för kvinnliga elever).

Skolsköterska (14).

Lundskog-Wide, Ragnhild J.

En skolsköterska (halvtidstjänstgöring).

Skolorna för industri och hantverk.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Modig, J.-O., direktör i Svenska Tidningsutgivareföreningen.

Rektorsexpedition.

Polhemsgatan 35—39, K.; t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggs lön 4,824 kr.).

Lindström, M. S. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1954); t. 52 03 40 (även direkt 52 50 13); mottag-

¹⁾ Lärare i teoretiska ämnen och manliga yrkeslärare, som den 1 januari 1951 innehade ordinarie eller extra ordinarie anställning, bibehållas övergångsvis i de före nämnda dag tillämpliga lönegraderna L X—XIII.

²⁾ Därav 9 med förordnande som förste yrkeslärare (Ca 23 + lönegrupp I).

³⁾ Därav 1 med förordnande som förste yrkeslärare (Ce 21 + lönegrupp I).

ningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar under den tid undervisningen pågår 10—11.

Överlärare

(L XIII jämte tilläggs-lön 2,448 kr.).
Ekberg, O. V. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1956).

Föreståndare för växelundervisningen (Ca 23).

Sjunnesson, G. E. H. (ord. yrkeslärare, L XII) (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1954).

Kontorsassistent (18).

Söderkvist, T. V. A.

Kurator (17).

Meurling, E. A.

Förste maskinist (17).

Hedberg, A. E. M.

Förste vaktmästare (13).

Andersson, G. V.; Nilsson, E. A.; Tidell, E. P. A.; Håkansson, H. E.

En kontorsskrivare, ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde, en förste vaktmästare (mekanikerskolan), fyra verktygsutlämnare (instrumentmakare, elektriker, bilmekaniker och motormekaniker), två portvakter.

Mekaniker, motormekaniker¹⁾, bilmekaniker och instrumentmakare¹⁾.

Nämnd.²⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Jonsson, J. E.**, överingenjör; **Jonsson, R. L.**, f. d. ombudsman; **Ahlrot, G. E.**, civilingenjör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande bilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Fredriksson, F. A. (för mekaniker och Hammarbyavd.); **Johansson, R. B.** (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1954) (för bilmekaniker); **Danielsson, P. A. K.** (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1954) (för instrumentmakare).

¹⁾ Motormekanikerna och en avdelning av instrumentmakarna äro förlagda till Hammarbyavdelningen, Virkesvägen 26, Johanneshov, t. 44 16 35.

²⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder (jfr sid. 383), hörande till skolorna för industri och hantverk, äro uppförda i den ordning att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören för skolorna och vederbörande skolors rektor, samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivar- och arbetarorganisation. Ledamöterna äro valda för åren 1953—1954.

Flygmekaniker.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Nilson, C.-A.**, flygdirektör vid flygvapnet; **Carlstein, O. W.**, överingenjör; **Backström, A. H.**, förbundssekreterare; **Dabbert, M. W.**, flygmekaniker.

Smeder.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lundgren, J. A.**, fabrikör; **Lund, H.**, smidesarbetare.

Rörläggare, värme- och sanitetsmontörer.

Nämnd.¹⁾

Elvin, N. H. S., ingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Ekstrand, S.**, direktör; **van Zwoll, F. W.**, montör.

Bleck- och plåtslagare.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lindell, N. E. G.**, ombudsman; **Karlsson, K. G.**, ombudsman.

Svetsare.

Nämnd.¹⁾

Åhrell, R. A., bergsingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hedlund, S. J.**, ingenjör; **Ekström, H.**, smidesarbetare.

Elektriska montörer samt elektromekaniker.

Yrkesskolan omfattar bl. a. 2-åriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet (av klass B) att utföra elektriska installationer.

Nämnd.¹⁾

Lundberg, T., förste ingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Thunqvist, S. E.**, direktör; **Larsson, K. W.**, elektrisk montör.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Vakant, *tf.* **Englund, G. W.**

Urmakare.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); **rektor** (självskr.); **Zetterström, B. O.**, urmakarmästare; **Andersson, L. A.**, urmakare.

¹⁾ Se not 2 å vidst. spalt.

Murare.

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.¹⁾

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Rundlöf, E. V.**, byggmästare; **Broman, J. A.**, ombudsman.

Förste yrkeslärare.

(L XII jämte tilläggs-lön 576 kr.).

Linnér, N. I. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Betong- och cementarbetare.

Nämnd.¹⁾

Chatillon-Winbergh, G., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Georgii, H. P.**, överingenjör; **Andersson, O. V.**, ombudsman.

Möbel- och inredningssnickare.

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Ryman, G. V.**, snickarmästare; **Olsson, S. G. M.**, möbelsnickare; **Schollin, K. T. A.**, snickarmästare (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstadsskolan för inredningssnickare).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Lindstedt, H. F. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Byggnadssnickare.

Nämnd.¹⁾

Lif, A. G., ombudsman, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Danielsson, C. T. A.**, byggnadsingenjör; **Johansson, K. B. M.**, förbundsordförande.

Tapetserare.

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Nylén, G.**, tapetserarmästare; **Qvarnström, N. E.**, tapetserare.

Skräddare samt byx- och väst-sömmerskor.

Nämnd.¹⁾

Berglöv, R. W., skräddarmästare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lund, E. V.**, skrädderiidkare; **Strömberg, A. G. Y.**, ombudsman.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Bergsmark, N. L. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Körnsnärer och sömmerskor inom körnsnärsyrket.

Nämnd.¹⁾

Carlenius, G. W., f. d. verkstadschef, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Petersson, J. K. T.**, körnsnärmästare; **Larsson, S. G. L.**, körnsnär.

Målare och färghandelsbiträden.

Nämnd.¹⁾

Karlmann, K. O. S., målarmästare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Stålhamm, A. R.**, målarmästare; **Moberg, K. L.**, ombudsman; **Norgren, K.-E.**, direktör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande lärlingskolorna för färghandelsbiträden).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 552 kr.).

Svensson, E. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Bokbindare.

Nämnd.¹⁾

Magnusson, A. L., lönesekreterare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Frostell, A. H. F.**, bokbindarmästare; **Sundberg, K. O. E.**, kassör.

Charkuterister.

Slakthuset, Johanneshov; t. 49 12 06.

Nämnd.¹⁾

Andersson, E., direktör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Johansson, T.**, disponent; **Nordh, H. J. V. F.**, livsmedelsarbetare.

Förste yrkeslärare

(L X jämte tilläggs-lön 552 kr.).

Persson, B. F. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Konditorer.

Nämnd.¹⁾

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm., ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Christenson, T.**, konditor; **Odvik, E. G.**, konditori-arbetare.

Restaurangpersonal.

(Kurser pågå oktober—april månad varje arbetsår.)

Restaurang Hasselbacken, Djurgården, Ö. och Polhemsgatan 35, K.; t. 62 49 45.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

Nämnd.¹⁾

Garsten, B. C., direktör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Bergils**, J. H., direktör; **Thoren**, O. S. R., källarmästare; **Röine**, A., köksmästare; **Sjöh**, H. T., förbunds-kassör.

Föreståndare.²⁾

Hildestrand, F.

Förste yrkeslärare

(Cg 20 jämte tilläggs-lön 516 kr.).

Carlström, J. E.

*Frisörer.**Nämnd.¹⁾*

Tottie, M. P. V., prakt. läkare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Stenbäck**, G. K., frisörmästare; **Björk**, S. J., förbundssekreterare; **Ando**, A. A., f. d. förste yrkeslärare (sakkunnig i damfrisörfrågor).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 576 kr.).

Schön, S. H. E. (förordn. t. o. m. ⁸⁰/₁₀₀ 1954).

*Fotografer.**Nämnd.¹⁾*

Bäckström, K. G. H., professor, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Welinder**, N. E., fotograf; **Ohlsén**, f. Runnquist, Inga E., fru.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Ekström, R. G.

*Pianoreparatörer.**Nämnd.¹⁾*

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lundholm**, G. W., direktör; **Blomqvist**, R. A. F., hovpianostämmare.

Tvättpersonal.

Exp.: Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 42 03 92.

Nämnd.¹⁾

Köhler, S. ingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Ekström**, V., civilingenjör; **Lippman**, L., ombudsman; **Murman**, f. Engström, Margit H. H., fru (sakkunnig i tvättfrågor).

Ett kanslibiträde.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

²⁾ Arvodesanställd under månaderna sept.—april varje år med arvode per månad, motsvarande avlöning enligt löneklass 28.

*Sjömän.**Nämnd.¹⁾*

Öbrink, J. H., byrådirektör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Orre**, O. S. W., direktör, stadsfullm.; **Stridsberg**, H. A., ombudsman.

Skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare, hattmodister, konfektionssömmerskor samt sömnadskurser för hemmets behov.

Inspektor

(se sid. 388).

Rektorsexpedition.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 11 25, 50 02 55; expeditionstid: 8,30—10,30 11,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—10,30, 11—14).

Rektor

(Ca 23 jämte tilläggs-lön 4,152 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förordn. t. o. m. ⁸⁰/₁₀₀ 1955); mottagningstid: onsdagar 14,30—16,30.

Förste yrkeslärare

(Ca 23 jämte tilläggs-lön 612 kr.).

Ekeröth, Rosa E. (förordn. t. o. m. ⁸⁰/₁₀₀ 1956).

Ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde, ett expeditionsvaktsbiträde.

Klänningssömmerskor.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Björkman, R., civilingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hinders-Gareby**, Elin, fru; **Brandt**, f. Jansson, Maria F., ombudsman; **Richard**, E. R., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande skolan för konfektionssömmerskor).

Konfektionssömmerskor.

Polhemsgatan 35, 1 tr., K.; t. 52 25 48.

Nämnd.¹⁾

se ovan under Klänningssömmerskor.

Damskräddare.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hultner**, C. W. L., skräddarmästare; **Hoflin**, P. E., ombudsman.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

Hattmodister.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Björkman, R., civilingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Anderson**, Märta S., fröken; **Andersson**, f. Östling, Svea Ch., fru.

Sömnadskurser för hemmets behov.

Expedition: Stora Nygatan 40—42, C.; t. 10 85 60; expeditionstid: 8,30—12, 13—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11, 11,30—14).

Undervisningen bedrivs dels i de fasta lokalerna Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60, Timmermansgatan 19, t. 41 88 99, Kommunhuset Alvik, Gustavslundsvägen 168 A—B, t. 25 33 55, 25 55 51 och dels i tillfälliga lokaler i Medborgarhuset, Medborgarplatsen 2—4, Eriksdals folkskola, Ringvägen 58, Engelbrekts folkskola, Vallallavägen 76, Gärdesskolan, Banérgatan 56, Kungsholms kommunala flickskola, Västerbroplan, Spånga samrealskola, Trädgårdsvägen 2, Spånga, Hem för ungdom, Nyårsvägen 12, Hägersten, Stora Mossens Backe 12, Bromma.

Nämnd.¹⁾

se ovan under Klänningssömmerskor.

Föreståndare

(Ca 22 jämte tilläggslön 1,692 kr.).

Molander, Tyra E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1955); t. 11 19 94; mottagningstid: onsdagar 10—11,30 och 15—16.

Ett kanslibitråde.

Barnparkering, se sid. 396.

Skolorna för husligt arbete.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Lindström, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

Nämnd.¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen); **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Söderberg**, Gertie, rektor (arbetsgivarrepr., utsedd av Fredrika Bremerförbundet); **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru (arbetarrepr., utsedd av Stockholms allm. kvinnoklubb); **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde (adjungerad ledar

mot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning, utsedd av Stockholms hembiträdesförening).

Rektorsexpedition.

Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57, 52 38 58; expeditionstid: 8,30—12, 12,45—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—12, 12,30—14).

Rektor

(Ca 23 jämte tilläggslön 4,152 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1955); t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 10—12.

Överlärare

(Ca 22 jämte tilläggslön 1,800 kr.).

Adolfsson, S. Margareta (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀₀ 1955); t. 52 38 58; mottagningstid: tisdagar 10—12, onsdagar 14—16.

En kontorsskrivare, ett kontorsbiträde.

Skolan för husligt arbete.

Undervisningen bedrivs i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 52 48 36, Timmermansgatan 19, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, Kommunhuset i Alvik, t. 25 55 51, Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50, Johannessgatan 18, t. 10 52 65 och Welanders Väg 8—10, t. 51 30 42, Klarabergsgatan 42, t. 10 20 35, Borgmästargatan 1, t. 44 02 20, Banérgatan 56, t. 60 13 14, Nyårsvägen 14, t. 19 88 05.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete.

Hembiträdesskolan.

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndare

(Ca 22 jämte tilläggslön 1,692 kr.).

Bergström, Carin L. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1955); t. 53 93 50; mottagningstid: måndagar 10—12, onsdagar 15—17.

Hembiträdesskolans elevhem.

Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.

Jonsson, Mina (tillsyn över hemmet).

Skolorna för handel.

Kungsholmsgatan 75, K.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Törnqvist, K. G. G., professor i företagsekonomi vid handelshögskolan i Stockholm.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

Kontoristskolorna.

Nämnd.¹⁾

Jennel, C. A. W., prokurist, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Alfort, A. M., direktör; Carlsson, K. A., kamrerare; Elghammar, f. Palin, Henny M., fru; Lindforss, K. B. R., ombudsman.

Affärsbiträdesskolorna.

Nämnd.¹⁾

Rosenberg, H. E., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Carlsson, A. A., ombudsman; Högström, A. P. B., direktör; Lundström, f. Frostensson, Karin E., fru; Sjölund, A. K. G., försäljningschef.

Rektorsexpedition.

Kungsgatan 75, K.; t. 52 25 10, 52 25 20, 52 25 25; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar 8,30—14).

Rektor

(Ca 29 jämte tilläggslön 3,816 kr.).

Högberg, H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1956); träffas under terminerna måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12 samt fredagar 18,40—19,45.

Överlärare

(Ca 25 jämte tilläggslön 2,424 kr.).

Karderud, A. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1956); träffas under terminerna tisdagar och fredagar 11,30—12 samt måndagar och onsdagar 18,40—19,45.

Föreståndare för kurser i stenografi och maskinskrivning

(Ca 20 jämte tilläggslön 1,116 kr.).

Askerberg, Elsa M. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1956); träffas under terminerna tisdagar och torsdagar 18,40—19,45.

Förste vaktmästare (13).

Vakant. Ett kanslibitråde, tre kontorsbiträden, en skolvaktmästare, en expeditionsvakt, två portvakter.

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder tillhörande skolorna för handel, äro uppförda i den ordning, att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören, vederbörande skolors rektor samt sedan de ledamöter, som styrelsen utsett. Ledamöterna äro valda för åren 1953—1954.

Yrkesskolavdelningarna i Spånga

(tidigare Spånga skolor för yrkesundervisning).

Kurser i industri och hantverk, handel och husligt arbete (sömnad och hushållsgöromål).

Expedition: Solhems skola, Spånga; t. 36 30 95; expeditionstid: torsdagar 18—19 under pågående arbetsår.

Verkstadsskolan i Solhem, Spånga; t. 36 22 36.

Tillsynslärare (1,500 kr.).

Lagerquist, K. E. R., folkskollärare.

Tekniska aftonskolan.

Lokaler: Drottningholmsvägen 82, K.; t. 52 04 60; Fridhemsgratan 17, K.; t. 51 17 03; Hornsgatan 93, Sv.; t. 42 12 49. Exp.: Drottningholmsvägen 82, K., vardagar utom lördagar 10—12, t. 52 04 60.

Stockholms stads tekniska aftonskola, som inrättades enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 februari 1939, har till uppgift att bereda inom näringslivet sysselsatt ungdom tillfälle att vid sidan av sitt dagliga arbete erhålla en allmän intellektuell skolning och den tekniska utbildning, som förutom praktisk erfarenhet erfordras för tekniker i näringslivets tjänst. Skolan tog den 1 augusti 1946 i bruk den nybyggnad med adress Drottningholmsvägen 82, som uppförts för den och för Högre tekniska läroverket i Stockholm. Den fullständiga utbildningen omfattar åtta terminsklasser. Under de fyra första terminsklasserna lämnas undervisning i grundläggande ämnen, såsom språk, matematik, fysik, kemi och teckning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Högre tekniska läroverket. De två sista åren specialiseras utbildningen på olika facklinjer, för närvarande åtta till antalet. Under 1953 omfattar skolan 62 klassavdelningar. Antalet elever vårterminen 1953 är 1,440.

Terminsavgiften utgör 10 kr. Inskrivningsavgiften är 10 kr.

Under 1948 har avtal träffats mellan staten och Stockholms stad rörande fördelning av vissa kostnader avseende läroverket och aftonskolan.

I enlighet med k. brev den 1 december 1939 har styrelsen för Högre tekniska läroverket i Stockholm (se sid. 541) intill den 1 juli 1952 varit styrelse jämväl för aftonskolan och rektorn vid Högre tekniska läroverket rektor jämväl vid aftonskolan.

Sedan stadsfullmäktige den 18 februari 1952 för sin del hava beslutit (Utl. 1952: nr 48), att lärings- och yrkeskolstyrelsen f. o. m. den 1 juli 1952 skall vara styrelse för aftonskolan med

den komplettering av styrelsen, som föranledes av att skolans rektor såsom självskrivnen inträder som styrelseledamot har k. m:t återkallat sitt ovannämnda beslut av den 1 december 1939 och föreskrivit att vad stadsfullmäktige härom beslutit skall lända till efterrättelse.

Rektor förordnas enligt skolans reglemente av överstyrelsen för yrkesutbildning.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads tekniska aftonskola, fastställt av skolöverstyrelsen 20 mars 1940, med ändr. 29 aug. 1944, 23 dec. 1946 och 9 jan. 1953 (Kf 1940: nr 13, 1949: suppl. 2, 3, 1953: nr 5). Avlösningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och Stockholms stads handelsgymnasium m. m. antaget av SF 21 dec. 1949 (för tekniska aftonskolan 19 dec. 1952), med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 849,582 kr. (däruv engångs 30,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 245,540 kr. (däruv statsbidrag 209,540 kr.).

Styrelse.

Bergström, E., byråsekreterare, stadsfullm.; **Carlson, K.** Sören, ombudsman, stadsfullm.; ***Edstam, A. M.** (Anna-Maja), extra folkskollinpektör, stadsfullm.; **Elfman, N.-O.** H:son, tf. rektor (självskr.); ***Eriksson, Arthur W.**, metallarbetare, stadsfullm., vice ordf.; **Forssell, E. E.**, direktör (självskr.); ***Hagström, f.** Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; **Karlsson, Andreas**, förbundsordförande, stadsfullm.; ***Lundgren, K. A.**, lönesekreterare; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter¹⁾: ***Andersson, Sten S.**, ombudsman, stadsfullm.; **Carlson, f.** Olsson, Elna S. E., fru; **Hamrin, Bell I.**, kassörskä; ***Larsson, B. M.**, möbelsnickare; ***Lysell, J. O. R.**, direktör; ***Ohlsson, Anna O.**, sömmerska; **Örnmärker, G. A. E.**, förste assistent.

Sekreterare.

Vakant.

Delegerade

för prövning av ansökningar till lediga befattningar, för inköps- och statfrågor, för prövning av ansökningar om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter, se sid. 384, 385.

Revisorer.

Gemensamma för lärlings- och yrkesskollstyrelsen (se sid. 385).

Rektor tillika ord. ämneslärare (Ca 29 jämte tilläggsolön 3,312 kr.).

Vakant, *tf.* **Elfman, N.-O.** H:son, Drottning-

¹⁾ Ang. ordningen för suppleanternas inträde vid förfall för ledamot, se not å sid. 384.

holmsvägen 82, K.; t. 52 04 60; mottagning: vardagar utom lördagar 10—11,30 och måndagar, tisdagar, torsdagar samt fredagar 18—18,30.

Ämnes- och tillsynslärare (arvode motsvarande $\frac{2}{3}$ av årslönen i Ce 22).

Ahnroth, K.; en vakant.

Kontorsskrivare (13).

Rabbinowitz, Katy M., tjf. **Grantelius, f.** Ström, S. I.-B. (Britta).

Ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde.

Kommunala handelsgymnasiet (Frans Schartaus handelsinstitut).

*Stigbergsgatan 26, Sö.; t. 41 56 80,
44 73 75.*

Den 19 juni 1944 beslöt stadsfullmäktige för sin del, att Stockholms stads handelsskolors högre handelsavdelning skulle fr. o. m. läsåret 1945—1946 omvandlas till ett 2-årigt handelsgymnasium på dagtid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härfor. Samtidigt beslöt stadsfullmäktige för sin del, att vid detta gymnasium, benämnt Stockholms stads handelsgymnasium, fr. o. m. läsåret 1945—1946 skulle upprättas ett 4-årigt handelsgymnasium på aftontid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härfor under förutsättning att statsunderstöd beviljades. K. m:t har sedermera beviljat sådant understöd.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1952 (Utl. 1952: nr 201), sedan överenskommelse därom träffats med Stockholms grosshandelsassocieret, att ersätta den av grosshandelsassociereten under namn av Stockholms handelsgymnasium, Frans Schartaus handelsinstitut bedrivna handelsundervisningen genom en utvidgning av stadens handelsgymnasium. Överenskommelsen innefattade även överlåtelse till staden av den av Stockholms handelsgymnasium disponerade skolfastigheten vid Stigbergsgatan 26. Stadsfullmäktiges beslut fattades under förutsättning av medgivanden i erforderliga delar av vederbörande statliga myndigheter, vilka sedermera erhållits. Stockholms handelsgymnasium omfattade före överlåtelsen en tvåårig kurs på dagtid byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt samt en ettårig kurs för elever som avlagt studentexamen eller på annat sätt styrkt sig äga nöjaktigt förutsättning att tillgodogöra sig ifrågakvarande undervisning. Dessa bägge kurser ha således nu införlivats med stadens handelsgymnasium. I sam-

band därmed har huvuddelen av stadens handelsgymnasium, som tidigare var förlagd till Fridhögsgatan 25, överflyttats till lokalerna Stigbergsgatan 26. Övergångsvis läsa fortfarande tre avdelningar vid Fridhögsgatan 25.

Under läsåret 1952/1953 omfattar daggymnasiets tvååriga kurs sju parallellavdelningar i första årsklassen och sju i andra, daggymnasiets ettåriga kurs tre parallellavdelningar samt aftongymnasiet två parallellavdelningar i vardera första, andra och tredje klassen samt en avdelning i fjärde klassen. Sammanlagda antalet elever utgör i början av angivna läsår 622.

Handelsgymnasiet står under uppsikt och ledning av en styrelse, som utgöres av ledamöterna av Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse (se sid. 384) och handelsgymnasiets rektor.

Författningar. K. kung. 30 juni 1938 ang. statsunderstödda handelsgymnasier (Svf 1938: nr 529), med ändr. K. brev 1 juni 1945 ang. särskilda bestämmelser utöver k. kung. 30 juni 1938 (med avseende å fyraårig aftonskola). Reglemente för Stockholms stads handelsgymnasium, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 5 febr. 1946 (Kf 1946: nr 25). 1949 års avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90). Bestämmelser ang. timarvoden m. m. för lärare vid Stockholms stads handlesskolor och Stockholms stads handelsgymnasium (Kf 1950: nr 10). Reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (SPA-reglementet) 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 726), med ändr. Övergångsbestämmelser till SPA-reglementet 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 727). Tillämpningsföreskrifter till SPA-reglementet 9 juni 1950 (Svf 1950: nr 359), med ändr. K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter, med ändr. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsstipendier för bedrivande av studier vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmältid, med ändr.

Avlöningar. Vid handelsgymnasiet finnas 5 ordinarie och 2 extra ordinarie ämneslärare i moderna språk med handelskorrespondens samt 7 ordinarie och 1 extra ordinarie ämneslärare i företagsekonomi. För dessa tjänster gälla bestämmelserna i ovannämnda avlöningsreglemente, enligt vilket ordinarie ämneslärare hänföres till Ca 28 och extra ordinarie till Ce 26. Dessutom finnas extra ämneslärare med läsårsdaglön enligt angivna avlöningsreglemente samt timlärare med avlöning enligt ovannämnda bestämmelser ang. timarvoden m. m.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 805,668 kr.; inkomster: driftbudgeten 358,150 kr. (därav statsbidrag 281,375 kr.).

Styrelse.

Bergström, E., byråsekreterare, stadsfullm.; **Carlson, K. Sören**, ombudsman, stadsfullm.; ***Edstam, A. M.** (Anna-Maja), extra folkskolinspektör, stadsfullm.; ***Eriksson, Arthur W.**, metallarbetare, stadsfullm., vice ordf.; **Forssell, E. E.**, direktör (självskr.); ***Hagström, f. Svensson, Anna M.**, studierektor, stadsfullm.; **Carlsson, Andreas**, förbundsordförande, stadsfullm.; ***Lundgren, K. A.**, lönesekreterare; **Schött, P. A. R.**, rektor (självskr.); **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter¹⁾: ***Andersson, Sten S.**, ombudsman, stadsfullm.; **Carlson, f. Olsson, Elna S. E.**, fru; **Hamrin, Bell I.**, kassörska; ***Larsson, B. M.**, möbelsnickare; ***Lysell, J. O. R.**, direktör; ***Ohlsson, Anna O.**, sömmerska; **Örnmarker, G. A. E.**, förste assistent.

Sekreterare.

Vakant.

Delegerade

för prövning av ansökningar till lediga befattningar, för inköps- och statfrågor, för prövning av ansökningar om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter, se sid. 384, 385.

Revisor.

Gemensamma för lärings- och yrkesskolstyrelsen (se sid. 385).

Rektor

tillika ord. ämneslärare

(Ca 28 jämte tilläggslönen 4,800 kr.).

Schött, P. A. R.; träffas under terminerna säkrast måndagar 11,30—12 och 18,40—19,50, torsdagar och fredagar 10,30—11.

Skolvaktmästare (13).

Berggren, N. J. T.; **Sohlman, K.-Å.**

Ett kansli biträde.

Lärings- och yrkesskolstyrelsens övriga verksamhet.

Konsulentverksamhet.

Expedition: Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37, 52 99 11; expeditionstid 8,30—12, 13—16,30, lördagar 8,30—10,30, 11—14.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har fr. o. m. den 1 oktober 1944 anställts en konsulent för rådgivning och upplysningsverksamhet i frågor om bosättning och heminredning. Denna verksamhet, som är ett led i styrelsens upplysningsverksamhet på det husliga området, avser närmast att vara till hjälp för de unga,

¹⁾ Ang. ordningen för suppleanternas inträde vid förfall för ledamot, se not. å sid. 384.

som skola bilda hem, att på förståndigt sätt planlägga och anskaffa hemmens inredning med möbler och annan utrustning, så att de ekonomiska synpunkterna tillgodoses, utan att de praktiska och estetiska kraven behöva eftersättas. Verksamheten utövas dels vid personlig rådgivning, dels i samband med kurser och föreläsningar, som hållas vid skolorna.

Likaledes hava stadsfullmäktige den 23 maj 1945 beviljat medel för anställande fr. o. m. den 1 oktober 1945 av två konsulenter, en i sömnad och en i husligt arbete, vilka skola genom föredrag, demonstrationer, studiecirklar, kurser o. dyl. söka väcka husmödrarnas intresse för hemarbetets rationalisering och organisation. Genom beslut av stadsfullmäktige den 20 december 1948 inrättades ytterligare en konsulenttjänst i husligt arbete fr. o. m. den 1 januari 1949.

Närmaste överinseendet över konsulentverksamheten utövas beträffande sömnadskonsulenten av rektor vid skolorna för sömnad (jfr sid. 391) och beträffande övriga konsulenter av rektor vid skolorna för husligt arbete (jfr sid. 392).

Författningar. Avlösningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 218,019 kr. (därav engångs 1,939 kr.); inkomster: driftbudgeten 35,700 kr. (därav statsbidrag 22,280 kr.).

Hemkonsulent i sömnad (Ca 22).

Bruzelius, Ulla K.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskommelse.

Hemkonsulenter i hemvård och kostfrågor (Ca 22).

Bellander, S. Greta; Swège, Birgit I.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskommelse. Ett kanslibiträde.

Konsulent för bosättnings- och heminredningsfrågor (Ca 22).

Arrhenius Beyer, H. Lilly T.; Kungsgatan 78, K.; t. 50 98 11; mottagningstid: måndagar och torsdagar 13—15 och 17,30—19,30; telefonid: vardagar 10—15, lördagar 10—14. En konsulentassistent.

Klädvårdsverksamhet.

Expedition: Drottninggatan 23, C. j t. 10 76 90.

Sedan den i Stockholm bildade samarbetskommittén för klädvård hemställt om anslag för

klädvårdande verksamhet, beslöto stadsfullmäktige den 7 december 1942 att bevilja dylikt anslag för tiden intill den 1 juli 1943. Sedermera hava stadsfullmäktige beviljat förnyade anslag för fortsättande av verksamheten. Ändamålet med verksamheten är att på bästa sätt tillvarata det textilmaterial, som finnes i landet. Åt lärings- och yrkesskolstyrelsen har uppdragits att handhåva ledningen och organisationen av verksamheten, som bedrivs i form av systugor. Under styrelsen har en särskild nämnd tillsyn över, att verksamheten bedrivs på lämpligt och effektivt sätt och lämnar förslag till styrelsen rörande verksamheten. Nämnden består av sju för två år utsedda ledamöter, av vilka fem utses av lärings- och yrkesskolstyrelsen och två av Svenska beklädnadsarbetarförbundet. Därjämte är yrkesskoldirektören och rektor för sömnadsskolorna självskrivna ledamöter i nämnden. Närmaste överinseendet över verksamheten utövas av rektor vid sömnadsskolorna (jfr sid. 391). Angående barnparkering, se nedan.

Systugor äro anordnade vid Drottninggatan 23, öppna alla dagar utom lördagar, dessutom äro anordnade filialer i olika stadsdelar (jfr Utl. 1942: nr 384).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 98,530 kr.; inkomster: driftbudgeten 9,500 kr.

Nämnd.¹⁾

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; direktören (självskr.); rektor för sömnadsskolorna (självskr.); **Arrhenius Beyer, H. Lilly T.,** konsulent, **Frodell, f. Stenbeck, Signe A. M., fru, Johansson-Visborg, Anna S., fru, Johnson, f. Karlsson, E. M. Viktoria, fru** (utsedda av lärings- och yrkesskolstyrelsen); **Brandt, f. Jansson, Maria F., ombudsman, Strömberg, A. G. Y., ombudsman** (utsedda av Svenska beklädnadsarbetarförbundet).

Yrkeslärare (Ca 23).

Wikander, Ulla M.; t. 10 76 90.

Barnparkering.

I syfte att bereda möjlighet även för husmödrar med barn att besöka sömnadskurserna för hemmets behov (se sid. 392) och systugorna (se ovan) finnas under dagtid anordnade barnparkeringar, där särskilt anställda barnvakter hava uppsikt över barnen.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 18,848 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,500 kr.

¹⁾ Se not 2 å sid. 389.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

Sveavägen 73, (postadress: Dengatan 53, Va.; postgirokonton nr 57800); t. 23 66 00 (växel).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta Stockholms stads biblioteksstyrelse. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I samband med omorganisationen av kommunalförvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnämnden handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen även som de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Bl. a. har nämnden numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Be-
träffande dessa institutioner, se avd. 4.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som är chef för stadsbiblioteket. Stadsbibliotekarien äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 57).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 4,210,524 kr. (därav engångs 211,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 267,710 kr. (därav statsbidrag 7,000 kr.).

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsett av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Månsson, O. P., f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

***Gullmar, Ebba**, föreståndare.

***Petersson, A. G.**, redaktör.

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

***Andersson, Sten S.**, ombudsman, stadsfullm.

Eeg-Olofsson, A. O. C., skolchef, stadsfullm.

***Forstling, f. Larsson, Ruth L.**, folkskollärarinna, stadsfullm.

Wijk, Margit B., bibliotekarie.

Delegerade för bokinköpen.

Tomson, R. V.; Månsson, O. P.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 400).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Stadsbiblioteket.

Adresser, telefoner och expeditionstider: se nedan.

Frågan om inrättande av ett stadsbibliotek i Stockholm framfördes första gången i en hos stadsfullmäktige år 1909 väckt motion om centralisering av huvudstadens biblioteksväsen genom upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialer i olika delar av staden. En av

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för nämndens ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fru Forsling, fröken Wijk, hrr Eeg-Olofsson och Andersson, för vice ordföranden suppleanterna hrr Eeg-Olofsson, Andersson, fru Forsling och fröken Wijk, för ledamoten fröken Gullmar suppleanterna hrr Andersson, Eeg-Olofsson, fru Forsling och fröken Wijk, för ledamoten hr Petersson, suppleanterna fröken Wijk, fru Forsling, hrr Eeg-Olofsson och Andersson samt för ledamoten hr Steenberg suppleanterna fru Forsling, fröken Wijk, hrr Andersson och Eeg-Olofsson.

BiN

stadsfullmäktige år 1910 för frågans utredning tillsatt kommitté avgav år 1912 (Bih. 1912: nr 158) ett detaljerat förslag till upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialbibliotek samt hemställde, att stadsfullmäktige ville anvisa den då förestående utdelningen ur Forsgrénska fonden till byggnad för ett stadsbibliotek i enlighet med förslaget. Sedan emellertid utdelningen ur Forsgrénska fonden disponerats på annat sätt och ett förslag att till hugfästade av minnet av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm 50-åriga tillvaro år 1913 anvisa 100,000 kr. till inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden icke kunde förverkligas, låg frågan nere till år 1915, då, i samband med påtänkt nybyggnad för Stockholms borgarskola, förslag väcktes om att i en sådan byggnad, avsedd att uppföras för genom lotteri anskaffade medel, inrymma även kommunalt centralbibliotek och gymnastikhus. Med gillande av planen beslöt stadsfullmäktige år 1916 att för ändamålet upplåta tomt i kv. Träskfloden i hörnet av Karlavägen och Birger Jarlsgatan. År 1918 beslöt emellertid styrelsen för »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse», att till uppförande av ett Stockholms stadsbibliotek bidra med ett belopp av en miljon kr., under förutsättning bl. a. att till samma ändamål anslöges de för utdelning från Forsgrénska fonden tillgängliga medlen samt att stadsfullmäktige upplåte sådan tomt, att byggnaden kunde uppföras fristående och med utrymme för eventuellt behövlig tillbyggnad. På grund av detta erbjudande uppdrog stadsfullmäktige år 1918 åt en kommitté att uppgöra förslag till byggnad för ett stadsbibliotek samt att i övrigt förbereda ärendet. År 1920 beslöt stadsfullmäktige dels att mottaga den erbjudna donationen å en miljon kr., dels att för stadsbiblioteket upplåta tomt-utrymme av angiven beskaffenhet, dels och att till uppförande av stadsbiblioteket anslå den till utdelning disponibla arvkastningen av Forsgrénska fonden (575,000 kr.) jämte därå sedan 1918 upplupna räntor. Stadsbibliotekskommittén avgav år 1922 (Bih. 1921: nr 51) ett förslag om upprättande av ett stadsbibliotek samt vissa andra anordningar i fråga om Stockholms biblioteksväsen. Sedan av ekonomiska skäl en avsevärd reduktion av kommitténs förslag företagits, framlade stadskollegiet för stadsfullmäktige det sålunda överarbetade förslaget och hemställde samtidigt, att en del av 1923 års utdelningar ur Forsgrénska fonden skulle anslås till stadsbibliotekets uppförande. Då emellertid detta förslag ej vann stadsfullmäktiges bifall, ställde »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» på vissa villkor till förfogande ett ytterligare belopp av intill 130,000 kr. för stadsbiblioteksbyggnadens uppförande enligt föreliggande förslag. I samband med mottagandet av den erbjudna donationen beslöt stadsfullmäktige den 23 april 1923 att tillsätta en särskild biblioteksstyrelse (se ovan). Den 17 december 1923 beslöt stadsfullmäktige dels att för det beslutade stadsbiblioteket ställa

till biblioteksstyrelsens förfogande erforderligt tomtutrymme i dåvarande kv. Bryggpannan i hörnet av Sveavägen och Odengatan, dels uppdraga åt biblioteksstyrelsen att, med användning av härför förut anvisade medel, å denna plats uppföra huvudbyggnad för stadsbiblioteket i enlighet med av biblioteksstyrelsen framlagt förslag (se Utl. 1923: nr 364 och 365).

Då de anvisade donationsmedlen sedermera på grund av stegrade byggnadskostnader visade sig ej förslå till täckande av kostnaderna för biblioteksbyggnadens uppförande, beslöt stadsfullmäktige den 4 maj 1925, att för ändamålet finge disponeras 1926 och 1927 års behållna arvskastning av B. A. Danieli donationsfond till ett belopp av sammanlagt högst 250,000 kr.

Stadsbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928.

Med hänsyn till biblioteksverksamhetens hastigt växande omfattning och därav framkallat ökat lokalbehov beslöt stadsfullmäktige den 16 mars 1931 anvisa 364,000 kr. till stadsbiblioteksbyggnadens tillbyggnad med en fjärde flygel. Tillbyggnaden har efter hand som lokalerna blevo färdiga tagits i bruk under senare delen av år 1932.

Enligt stadsbibliotekskommitténs förslag borde stadsbiblioteket övertaga hela folkbiblioteksverksamheten i staden. Därvid förutsattes, att från staden utgående bidrag till förutvarande folkbibliotek skulle indragas, i den mån den kommunala biblioteksverksamheten igångsattes, även som att, därest överenskommelser därom kunde träffas, dessa bibliotek skulle överlämna sina bokbestånd till stadsbiblioteket, vilket eventuellt även skulle övertaga vissa församlingsbibliotek. Såsom ersättning för de sålunda upphörda biblioteken skulle stadsbiblioteket i olika delar av staden inrätta filialer, varjämte dylika även skulle inrättas i sådana trakter av staden, där förut ingen biblioteksverksamhet bedrivits.

Denna plan har i huvudsak följts. Under åren 1927—1930 hava sålunda med stadsbiblioteket införlivats följande förut av staden understödda biblioteks boksamlingar (med det bokbestånd, som nedan för varje särskilt bibliotek angivits) nämligen

folkbildningsförbundets bibliotek (ca 22,000 band), Stockholms arbetarbiblioteksförbunds bibliotek (ca 43,000 band), Stockholms läsesalong (ca 14,000 band), Stockholms barn- och ungdomsbibliotek (ca 8,500 band), arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelnings bibliotek (ca 1,800 band), Gustav Vasa församlingsbibliotek (ca 17,000 band), Katarina församlings lånbibliotek (ca 9,000 band), Bromma folkbibliotek (ca 4,000 band), Adolf Fredriks församlingsbibliotek (ca 12,200 band), Enskede biblioteksförnings bibliotek (ca 1,300 band) (vilket sistnämnda ej varit understött av staden), Östermalms församlings bibliotek (ca 15,500 band), Värtabiblioteket (ca 6,000 band), Kungsholmens församlings bibliotek (ca 22,300 band), Mälarhöjdens

folkbibliotek (c:a 1,500 band) och Storkyrkoförsamlingens bibliotek (c:a 5,400 band). Sammanlagt har alltså stadsbiblioteket från nämnda bibliotek övertagit c:a 183,200 band. Av de angivna bokbestånden har emellertid vid revision i samband med överlåtelsen utgallrats ett mycket stort antal volymer.

I stället för dessa upphörda bibliotek (rörande vilkas tidigare verksamhet m. m. hänvisas till 1927—1930 års kommunalkalendrar) har stadsbiblioteket i olika stadsdelar inrättat filialer, en del öppna större delen av dagen och bestående av både utlånings- och läsrumsavdelningar såväl för vuxna som för barn och ungdom, andra åter öppna blott vissa timmar i veckan och i regel utan läsrum. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket.

Under hösten 1927 och våren 1928 öppnades dels tre nio filialer å Södermalm, en Götgatan 48 (senare 68) och en Hornsgatan 110—112 (sedermera flyttad till Hornsgatan 78), samt en filial å Normalm, Barnhusgatan 18 (arbetarbibliotekets förutv. lokal), sedermera flyttad till Bryggargatan 12 B, dels även mindre filialer i Aspudden (arbetarbibliotekets förutv. filial), Älvsjö (arbetarnes bildningsförbunds förutv. filial; nya lokaler 1930 och 1936) och Enskede (nya lokaler 1934) samt i Alvik (nya lokaler 1940), Bällsta och vid Bromma kyrka (förutv. Bromma folkbiblioteks lokaler). Under år 1928 upprättades vidare en mindre filial i Örby. Den 1 januari 1929 öppnades en filial å Östermalm, Sturegatan 38 (Östermalms församlingars biblioteks förutv. lokal), och en vid Värtan (Värtabibliotekets förutv. lokal). I februari 1929 öppnades en mindre filial vid Liljeholmen och i maj samma år en filial på Lilla Essingen, sedermera flyttad till folkskolan på Stora Essingen. I början av år 1930 hava ytterligare upprättats en större filial, förlagd till Kungsholmen (Kungsholmens församlingars biblioteks förutv. lokal), år 1934 flyttad till Hantverkargatan 73, samt tre mindre filialer, förlagda till resp. Ålsten, Sandvik och Mälarhöjden. Filialen vid Bryggargatan nedlades år 1934, då även den tillfälliga utlåningslokalen i Sandvik indrogs och under år 1935 nedlades filialen på Liljeholmen. I september 1935 öppnades en avdelning för vuxna och en för ungdom och barn vid Ångby folkskola, varvid filialen vid Bromma kyrka nedlades. Den 1 november 1937 öppnades en avdelning för vuxna i Gamla staden, Tyska Stallplan 2 samt den 6 december en filial i Örby (utlåningsstationen i Örby nedlades 1936). Den 4 december 1939 flyttades filialen Götgatan 68 till lokaler i Forsgrönska medborgarhuset. I Gröndal öppnades den 9 oktober 1944 en ny filial för vuxna låntagare och en för ungdom och barn. År 1945 upprättades filialer för ungdom och barn i Hammarby, Riksby och Hägerstensåsens folkskolor. År 1946 flyttades filialen på Östermalm till nya lokaler i Gärdesskolan, samt upprättades i Midsommarkransen en ny

filial för vuxna och i Skanskvarns folkskola en avdelning för ungdom och barn. År 1947 öppnades avdelningar för ungdom och barn i Årsta, Västberga och Abrahamsbergs folkskolor och år 1948 en filial i Gubbängen för vuxna och ungdom, samt en ungdoms- och barnavdelning i Långbrodals folkskola; Aspuddens ungdoms- och barnavdelning överflyttades samma år till nya lokaler i folkskolan. Den 1 januari 1949 övertogos vid inkorporeringen av Spånga biblioteken i Bromsten och Solhem, samt öppnades nya ungdomsavdelningar i Fredhälls och Björkshagens folkskolor. Den 1 september 1950 öppnades i Kärrtorp en ny filial för vuxna låntagare. En filial för vuxna öppnades den 1 januari 1951 i Hässelby och en avdelning för ungdom och barn den 1 oktober samma år i Ulvsunda. Den 2 februari 1953 påbörjades en försöksverksamhet med bokbuss.

I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. Samarbete med folkskolornas lärjungebibliotek påbörjades vid årsskiftet 1933/1934 då skol-, ungdoms- och barnbiblioteken i Ålsten och Essingen erhöles gemensamma lokaler och gemensamt bokbestånd i respektive folkskolebyggnader. Vid 1945 års slut voro åtta sådana bibliotek i verksamhet, nämligen utom i Ålsten och Essingen i folkskolorna i Mälarhöjden, Enskede, Norra Ångby, Hammarby, Riksby och Hägerstensåsen. Då erfarenheterna av samarbetet inom dessa bibliotek voro gynnsamma och då dessutom det allt omfångsrikare skolbyggnadsprogrammets förverkligande skulle medföra att ytterligare ett stort antal skol- och ungdomsbibliotek komme att få gemensamma lokaler i de planerade skolorna, beslöto stadsfullmäktige på hemställan av folkskoledirektionen och biblioteksnämnden, att samarbete skulle fr. o. m. år 1946 utsträckas att omfatta samtliga befintliga och planerade skol- och ungdomsbibliotek. I sina huvuddrag innebär organisationen att i alla nya skolor upprättas skolbibliotek, som, om så anses behövt, utökas till barn- och ungdomsbibliotek. Äldre skolbibliotek ävensom barn- och ungdomsavdelningar fortbestå, men sammanslås om så av lokala och andra skäl låter sig göra. Bokbestånden i de äldre skolbiblioteken renoveras och omklassificeras. Folkskoledirektionen inreder och tillhandahåller hyresfritt lokaler i folkskolorna; bokanskaffningen och det bibliotekstekniska arbetet ombesörjes av biblioteksnämnden. Biblioteken hållas öppna på särskilda för skolornas elever avsedda tider under ledning av skolbibliotekarierna, vilka utses och avlönas av folkskoledirektionen. År skolbiblioteket förenat med ett ungdomsbibliotek hålles det öppet även på kvällarna men då med personal från stadsbiblioteket. För bokurvalet svarar en bokinspektör, i vilken stadsbibliotekarierna är självskrivna ordförande. Folkskoledirektionen utser fyra ledamöter bland skolbibliotekarierna och biblioteksnämnden likaledes

fyra, av vilka förste bibliotekarien för skol-, barn- och ungdomsbiblioteken är sekreterare.

För närvarande finnas 60 centrala skolbibliotek, av vilka 23 äro förenade skol-, barn- och ungdomsbibliotek (ett av de senare kan för närvarande på grund av lokalförhållandena dock icke hållas öppet på kvällarna).

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 januari 1953 sammanlagt c:a 759,163 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1952 uppgick till 31,572 band, medan 22,281 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1952 års slut 136,852 (därunder året nyinskrivna 19,999, omskrivna 28,554). Under år 1951 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,707,061, varav 264,000 i huvudbibliotekets tidnings- o. h. tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,692,742.

Bokbeståndet vid Stockholms folkskolors lärjungebibliotek utgjorde den 1 januari 1953 278,366 band. Accessionen under år 1952 uppgick till 37,061 band, medan 14,855 band utrangerades.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden mantalsskrivna personer och, oavsett mantalsskrivningsorten, dels personer, som äro anställda i Stockholms stads tjänst eller av staden uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro mantalsskrivna i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöt stadsfullmäktige den 14 december 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. år 1937 vid S:t Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteksnämndens förorsorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upprättades ett liknande bibliotek vid S:t Görans sjukhus, med 1945 års ingång ett vid Södersjukhuset och fr. o. m. år 1952 ett vid Beckomberga och ett vid Långbro sjukhus.

Författningar. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929 (Kf 1929: nr 32), med ändr. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B 16).

Knutsson, K. P., f. d. professor (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1953); t. 23 66 00; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Förste bibliotekarier (32).

Åkerman, O. B.; Löfgren, A. F.; Ahlstedt, V. G.; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (26).

Gavelius, G. L. Elisabet (se sid. 401); **Berggren, A. K. Elisabeth** (se sid. 401); **Waldner, A. O. T.** (se sid. 401); **Ljungdal, A. G.** (se sid. 401); **Hede, A. Brita** (se sid. 401); **Hult, C. J.; Edlund, G. E. J. G.; Ericsson, A. M.** (Anna-Greta) (se sid. 401).

Förste kammarsskrivare (23).

Hierta, B.

Biblioteksamanuenser (21).

Löfgren, f. Norinder, E. Elisabet; Berthelson, S. H.; Hedlund, E. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj); Olsson, Karin E.; Jonsson, J. P.; Mårtensson, Hanna E.; Wikström, K. G. F.; Bock, Elsa E. C.; Asplund, K. E. Marianne; Berglund, Ann-Marie E.

Förste biblioteksassistenter (20).

Bennet, G. Elisabeth; Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Lychou, S. Gudrun; Setterwall, Sigrid B. H.; Svensson, Anna V. (se sid. 402); Olenius, f. Söderström, Elsa V.; Cronvall, f. Lindbom, Britta I.; Lindmark, M. Vera D.; Nehrman, Elisabeth; Sjöberg, Signe A. B. (se sid. 402); Fried, Cecilia; Eigenstierna, U. S. (Ulla); Törngren, f. Lind, Disa E.; Berglund, A. L. (Nan); Bylund, Barbro A.

Biblioteksassistenter (18).

Johnsson, Lilly M. S.; Ullberg, Sigrid H.; Kraft, Greta M.; Enberg, Brita M.; Stubbendorff, Elisabeth M. M.; Berglöf-Weclewicz, Birgitta; Lamm, Margit S.; Törnquist, f. Edman, Maj M.; Nylund, Ingrid; Tallmark, Gunbild E.; Ljungberg, Eva F.; Heijkenskjöld, Astrid D. S.; Lagerkranz, Gertrud H. E.; Lundberg, f. Serboni, Else; Nyström, O. A. (se sid. 402, 404); Bergström, I. J. (se sid. 404); Puke, H. E.; Södergren, H. Anne-Marie C. (se sid. 404); Wieselgren, Ingegerd; Mörner, C. G. S.; Banefelt, N. O. D. (se sid. 404); Sterner, F. O. R. (se sid. 403); Widner, L. N.-M.; Hagström, Margit G. E.; Åberg, f. Widell, Ulrika E. M.; Montgomery, E. Margareta; Thorén, Karin G.; Söderblom, f. Maniette, Harriett; två vakanta.

Fem kontorsskrivare, nio kanslibiträden, nitton kontorsbiträden, timarlönad personal.

Övervaktmästare (16).

Kastling, S. O.

En förste maskinist, en förste bokbindare, en bokbindare, en hantverkare, en förste expeditivakt, fem expeditivs-

vakter, en telefonist, tjugutre biblioteks-
biträden, fem bokbinderibiträden samt tim-
avlönad personal.

Utlåningsexpeditioner.

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53,
Va.); t. 23 66 00 (växel); tel. efter växelns
stängning kl. 16,30, se telefonkatalogen.

Biblioteket är öppet för allmänheten
å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lörda-
gar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30
—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30
—17 (25 aug.—24 juni), 10,30—16 (25
juni—24 aug.);

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom
lördagar 14—20 (25 aug.—24 juni), 14—
19,30 (16—24 aug.), lördagar 14—17 (25
aug.—24 juni), 13—16 (16—21 aug.). 25
juni—15 aug. hålles ungdoms- och barn-
avd. öppen å tider, som där finnas an-
slagna.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas
bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större
delen av byggnadens mittparti, fem andra ut-
lånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidnings-
rum, en ungdoms- och barnavdelning med ut-
lånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin,
rum avsett för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid in-
nevarande års ingång till 262,823 band. Till
denna siffra komma ytterligare från huvudbib-
lioteket till de olika filialerna utsända vandrings-
bibliotek.

Föreståndare.

Waldner, A. O. T., andre bibliotekarie (se sid.
400); Ericsson, A. M. (Anna-Greta), andre
bibliotekarie (se sid. 400).

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda
eller ha begränsat öppethållande under
sommaren.

Filial 1.

Forsgrénka medborgarhuset, Medborgar-
platsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för
vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70
(ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten å
följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lör-
dagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni),
10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar
10,30—17 (25 aug.—24 juni), 10,30—16
(25 juni—24 aug.);

ungdoms- och barnavd. å samma tider
som huvudbibliotekets ungdoms- och barn-
avd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 75,900 band.

Föreståndare.

Ljungdal, A. G., andre bibliotekarie (se sid. 400);
t. 42 55 13.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08 (utlånings-
exp. för vuxna), 44 44 57 (ungdoms- och
barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten
vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.
—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.),
lördagar 13—17 (25 aug.—24 juni), 13—
16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barn-
avd. å samma tider som huvudbibliotekets
ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 41,850 band.

Föreståndarinna.

Hede, A. Brita, andre bibliotekarie (se sid. 400).

Filial 4.

Banérgatan 58 och 60, Ö.; t. 62 72 16 (avd.
för vuxna), 62 72 26 (ungdoms- och barn-
avd.).

Filialen är öppen för allmänheten
vardagar utom lördagar 13—20,30 (25 aug.
—24 juni), 13—19,30 (25 juni—24 aug.),
lördagar 13—17 (25 aug.—24 juni), 13—
16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barn-
avd. å samma tider som huvudbibliotekets
ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 57,900 band.

Föreståndarinna.

Gavelius, G. L. Elisabet, andre bibliotekarie (se
sid. 400); t. 62 72 17.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22 (ut-
låningsexp. för vuxna), 53 74 38 (ung-
doms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten var-
dagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.
—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.),
lördagar 13—17 (25 aug.—24 juni), 13—
16 (25 juni—24 aug.); ungdoms- och barn-
avd. å samma tider som huvudbibliotekets
ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 47,600 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie
(se sid. 400); t. 53 74 24.

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, C.; t. 11 69 02; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 17,30—20,30, lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 9,400 band.

Föreståndare.

Nyström, O. A., biblioteksassistent (se sid. 400 och 404).

Filial 9.

Fredhälls skola, Rålambsvägen 28, K.; t. 51 06 10; endast ungdoms- och barnavd.; filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 8,200 band.

Föreståndarinna.

Sjöberg, Signe A. B., förste biblioteksassistent (se sid. 400).

Filial A 1.

Avdelningen för vuxna: Erik Segersällsvägen 1, Hägersten; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,000 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., förste biblioteksassistent (se sid. 400 och nedan).

Ungdoms- och barnavdelningen: Aspudens skola, Blommensbergsvägen 166, Hägersten; t. 45 00 63; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 4,000 band.

Föreståndarinna.

Modin, f. Bagge, M. (Lillebil).

Filial A 2.

Telefonvägen 18, Hägersten, t. 45 85 20, endast avd. för vuxna; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30.

Bokbestånd: c:a 11,400 band.

Föreståndarinna.

Mollstedt, f. More, Karin E.

Filial A 3.

Mälarkhöjdens skola, Lugntorpsvägen 2, Hägersten; t. 46 10 70; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30, därjämte onsdagar

14—16; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20, därjämte onsdagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 12,100 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., förste biblioteksassistent (se sid. 400 och ovan).

Filial A 4.

Avdelningen för vuxna: Gröndalsvägen 16, Sv.; t. 45 55 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 5,300 band.

Föreståndarinna.

Hagar, f. Lehtmann, Silva.

Ungdoms- och barnavdelningen: Lövholmssvägen 85, Sv.; t. 19 18 39; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 17—20.

Bokbestånd: c:a 3,300 band.

Föreståndarinna.

Wrenby, Lillemor.

Filial A 5.

Hägerstensåsens skola, Sedelvägen, Hägersten; t. 45 63 84; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,250 band.

Föreståndarinna.

von Zweigbergk, f. Lindblom, Brita M.

Filial A 6.

Årsta skola, Hjälmarsvägen 16, Johaneskov; t. 45 85 30; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,150 band.

Föreståndarinna.

Sandström, f. Andersson, E. A. M. (Anna-Greta).

Filial A 7.

Västberga skola, Klensmedsvägen 2, Hägersten; t. 45 85 31; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,550 band.

Föreståndarinna.

Hällström, f. Thomsen, Anna M.

Filial A 8.

Långbrodals skola, Västerängsvägen 19, Älvsjö; t. 47 32 01; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,900 band.

Föreståndarinna.

Biäre Roström, E. M. (Greta).

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Bromma; t. 25 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 16,700 band.

Föreståndarinna.

Moberg, f. Lindgren, Karin O.

Filial B 2.

Skolan, Bällstalund (postadress: Mariehäll); t. 28 30 22; expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,000 band.

Föreståndare.

Bergquist, J. A., f. d. folkskollärare.

Filial B 3.

Riksby skola, Riksbyvägen, Bromma; t. 25 02 45; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,350 band.

Föreståndarinna.

Kuick, f. Ahlberg, Anna-Carin.

Filial B 4.

Älstens skola, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Älstensgatan), Bromma; t. 25 33 45; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,100 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R., biblioteksassistent (se sid. 400).

Filial B 5.

Abrahamsbergs skola, Gustav III:s Väg, Bromma; t. 25 54 49; endast ungdoms-

och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,600 band.

Föreståndarinna.

Larsson, f. Koraen, Ewa G.

Filial B 6.

Essingens skola, Essingestråket 24, K.; t. 53 28 33; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 11,550 band.

Föreståndarinna.

Håkansson, f. Olsson, Irma V.

Filial B 7 och B 8.

Ängby norra skola, Vultejustvägen 20, Bromma; t. 37 07 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 15,000 band.

Föreståndarinna.

Nordenskjöld, f. Welander, Eva.

Filial B 9.

Ulvsunda skola, Johannesfredsvägen, Bromma; t. 25 55 88; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,050 band.

Föreståndarinna.

Wichman, f. Åkermark, Eva A. A.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö; t. 47 18 61; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 12,600 band.

Föreståndarinna.

Tengbom, S. E. (Elsa), f. d. förste biblioteksassistent.

Filial C 3.

Örby skola, Älvsjö; t. 47 02 30; expeditionstid: måndagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,650 band.

Föreståndare.

Östlund, K.-R.

Filial E 1.

Enskede skola, Stockholmsvägen 30, Enskede; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,700 band.

Föreståndarinna.

Södergren, H. Anne-Marie C., biblioteksassistent (se sid. 400).

Filial E 2.

Avd. för vuxna: Vikstensvägen 2, Johanneshov; t. 59 57 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30.

Bokbestånd: c:a 5,550 band.

Föreståndare.

Gunnarson, G. J., redaktör.

Ungdoms- och barnavd.: Hammarbyhöjdens skola, Finn Malmgrens Väg 9, Johanneshov; t. 48 23 41; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,550 band.

Föreståndarinna.

Vakant.

Filial E 3.

Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60, Johanneshov; t. 49 50 60; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,150 band.

Föreståndarinna.

Bergendal, Lena A.

Filial E 4.

Björkhagens skola, Karlskronavägen 28, Johanneshov; t. 59 39 38; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,050 band.

Föreståndarinna.

Loman, f. Bager, Anna J.

Filial E 5.

Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61, Enskede; t. 48 89 87; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 14,250 band.

Föreståndarinna.

Dyppel, Inga A.

Filial H 1.

Avd. för vuxna: Spångavägen 368, Spånga; t. 36 15 05; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30, därjämte måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 6,200 band.

Föreståndare.

Bergström, I. J., biblioteksassistent (se sid. 400 och nedan).

Ungdoms- och barnavd.: Skolan, Hässelbyvägen 10, Spånga; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,950 band.

Föreståndare.

Werner, E., folkskollärare.

Filial H 2.

Duvbovägen 94, Spånga; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20; ungdoms- och barnavd. tisdagar 15—17.

Bokbestånd: c:a 3,050 band.

Föreståndare.

Bergström, I. J., biblioteksassistent (se sid. 400 och ovan).

Filial H 3.

Riddersviksvägen 2, Hässelby villastad; t. 38 09 89; expeditionstid: fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 2,150 band.

Föreståndare.

Eriksson, K.

Filial V 1.

Avd. för vuxna: Dianavägen 7, Värtan (postadress: Hjorthagen); t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,600 band.

Föreståndare.

Nyström, O. A., biblioteksassistent (se sid. 400 och 402).

Ungdoms- och barnavd.: skolan, Jägmästargatan 2, Hjorthagen; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,350 band.

Föreståndare.

Banefelt, N. O. D., biblioteksassistent (se sid. 400).

Beträffande **Församlingsbiblioteken**, se sid. 615.

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

I samband med godkännande i princip av ett av särskilda sakkunniga framlagt förslag till ordnande av huvudstadens arkivväsen (se nedan under stadsarkivet) beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att för handläggning av hithörande frågor inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*.

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhändervisa de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖÅ 24 mars 1941 (Kf 1940: nr 74).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 550,651 kr. (därav engångs 5,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 124,720 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Norman, T., skriftställare.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor.

Larsson, G. L. E., akademintarie.

Ronner, G. E., studierektor, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Lundqvist, Ernst J.**, chefredaktör.

***Sköldenberg, B. G.**, redaktör.

Svanberg, A. Lisa, förbundssekreterare, stadsfullm.

Wikström, f. Lundström, Birgit, ämneslärare.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se sid. 408).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr. (postadress: Stockholm 8); t. 50 01 45, 50 22 25 (kansliet öppet 9—16, lördagar 9—14).

Forskarexp. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; öppet 10—17 (expeditionstid 10—16), lördagar 9,30—14,30 (expeditionstid 9,30—13,30), lördagar 1 juni—24 aug. 9—13,30 (expeditionstid 9—12,30), måndagar—fredagar 25 juni—24 aug. 9,30—15,30 (expeditionstid 9,30—14,30), dessutom måndagar och torsdagar 15 jan.—15 juni, 15 sept.—15 dec. 19—21.

Biblioteket (Kungsklippan 6); t. 50 01 08. Maskinrummet (Kungsklippan 6); t. 50 53 45.

Stockholms stads arkivalier förvarades av ålder av magistraten i Stockholms rådhus och omfattade företrädesvis magistratens och dess kollegiers samt rådhusrättens och kämnärsrätternas handlingar m. fl. äldre arkivalier. Vid sidan av detta äldre stadsarkiv, rådhushuset, bildades under 1800-talets sista fjärdedel ett nytt,

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall vice ordföranden ersättas av suppleanten hr Sköldenberg, ledamoten hr Ahnlund av suppleanten fröken Svanberg, ledamoten hr Larsson av suppleanten fru Wikström samt ledamoten hr Ronner av suppleanten hr Lundqvist. Vid förfall för den sålunda bestämda suppleanten skall i hans ställe inträda suppleant tillhörande samma parti. Därest dessa regler icke kunna tillämpas, skola suppleanterna inträda i samma ordning de blivit valda.

Arkni under drätselnämndens förvaltning stående arkiv, i vilket sammanfördes handlingar från de kommunala kommissionerna, nämnderna och styrelserna; detta arkiv kom därjämte att fungera som stadens speciella räkenskapsarkiv. Även efter inrättandet av sistnämnda arkiv, sedan år 1885 inrymt i en del av den forna pantläneinrättningens lokaler å Riddarholmen och fr. o. m. år 1897 under benämningen »Stockholms stads arkiv» offentligt tillgängligt, förvarade emellertid flertalet av de kommunala myndigheterna sina arkivalier själva.

Med hänsyn till de olägenheter, som förorsakades av splittringen av huvudstadens arkivalier å olika arkiv, väcktes av drätselnämndens första avdelning år 1889 förslag om anordnande av ett för Stockholms stad gemensamt arkiv, i vilket borde sammanföras och ordnas på olika ställen förvarade äldre handlingar (drätselkommissionens, drätselnämndens och övriga under stadsfullmäktige lydande nämnders, magistratens och rådhusrättens, församlingarnas, m. fl. myndigheters). Sedan stadens arkiv å Riddarholmen erhållit utvidgade lokaler, överfördes på drätselnämndens initiativ till detta under de närmast följande åren vissa av polisverkets och uppborgsverkets arkivalier ävensom vissa handlingar från rådhusarkivet m. m. Med arkivet förenades år 1900 ett specialbibliotek för stadens historia och topografi m. m., även innehållande en omfattande samling Stockholmsbilder.

Då endast en ringa del av de i 1889 års plan angivna arkivalierna införts vid stadens arkiv, upptogs frågan om ordnandet av stadens arkivväsen på nytt år 1902 genom en hos stadsfullmäktige väckt motion, vari föreslogs dels förprättandet av ett gemensamt stadens arkiv, organiserat i likhet med landsarkiven och förenat med ett stadens bibliotek, *dels* ock uppförandet av en tidsenlig ny byggnad för detta arkiv.

Kort tid dessförinnan hade samma fråga även upptagits av riksarkivarien, som i en skrivelse till k. m:t den 10 november 1902 hemställt om åtgärder för ordnande av huvudstadens arkivväsen på sådant sätt, att dess organisation så vitt möjligt bleve anpassad efter landsarkivorganisationen och kunde infogas i denna.

I anledning av ovannämnda motion utsågo överståthållarämbetet, magistraten, Stockholms stads konsistorium och drätselnämnden år 1904 särskilda kommittéer för arkivfrågans beredning. Dessa kommitterade avgåvo den 7 januari 1905 ett betänkande (Bih. 1905: nr 12) med förslag om inrättande av ett gemensamt, av kommunen bekostat stadsarkiv och ett därmed förenat bibliotek, inordnat i landsarkivorganisationen, med en stadsarkivarie som chef och i arkivtekniskt hänseende stående under riksarkivariens uppsikt. År 1907 framlades därefter av byggnadskontoret förslag till särskild byggnad för den nya institutionen (i kv. Bergsfallet å Kungsholmen).

Ifrågavarande förslag till lösning av huvudstadens arkivfråga blev emellertid ej realiserat. Beredningsutskottet och stadsfullmäktige ansågo nämligen, att kostnaden för den nya arkivorganisationen ej borde bäras av staden ensam, utan att kronan borde kunna förväntas vara villig att deltaga i densamma. I yttrande till k. m:t år 1911 över riksarkivariens ovannämnda skrivelse förklarade sig sålunda stadsfullmäktige anse, att någon skyldighet icke föreläge för staden att anordna ett gemensamt arkiv, men uttalade samtidigt sin villighet att med staten samverka till ordnande av arkivväsendet i Stockholm. K. m:t fann emellertid ej detta stadsfullmäktiges anbud antagligt utan anmodade år 1912 fullmäktige att taga frågan i förnyat övervägande. Under tiden närmast härefter och med hänsyn till av kristiden föranledda svårigheter vidtogos från stadens sida endast vissa provisoriska åtgärder i fråga om arkivväsendet.

Sedan det efter tillkomsten av stadens biblioteksstyrelse ifrågasatts att under denna styrelse inordna såväl stadens arkiv och bibliotek som rådhusarkivet, blev frågan om ordnandet av stadens arkivväsen år 1926 för ny utredning överlämnad till sakkunniga, som i sitt betänkande (Bih. 1928: nr 5) år 1928 framlade förslag till nyorganisation av huvudstadens arkivväsende. Detta förslag godkändes i princip av stadsfullmäktige den 28 juni 1929, som därvid för sin del antogo av den nya organisationen påkallade författningar. Dessa författningar fastställdes av k. m:t den 26 september 1929 och trädde i kraft med ingången av år 1930.

Stadsarkivet förvaltats i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte ombesörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636).

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilda uppdrag handlägger stadsarkivet därjämte ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning samt angående bindning av stadens arkivalier.

Den ursprungliga planen att uppföra en arkivbyggnad har i viss mån förverkligats. För tillgodoseendet av skyddsrum för kommunalförvaltningens behov uppfördes 1940—1943 i Kungsklippan en betongbyggnad, rymmande sju våningar, av vilka stadsarkivet hittills disponerat tre. I en av dessa finnes en provisorisk forskar-

sal. Men ännu återstår det att uppföra en administrationsbyggnad med tillhörande forskarsal och andra lokaliteter. Under tiden få lokaler för kansli, konservering och renovering av arkivalier m. m. allttjämt disponeras i Rådhusstornet.

Av det rika beståndet bör i första hand nämnas stadens privilegiebrev sedan 1423, magistrats och rådhusrättens arkivalier 1420—1910 (lagfarts- och inteckningsprotokoll med handlingar t. o. m. 1850), justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från 1430-talet (i obruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, Stockholms kändnärskatters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets första kansliavdelning (förutv. överståthållarämbetets kansli) t. o. m. 1930 (med vissa undantag), och dess andra kansliavd. (förutv. polissekreterarexpedition) t. o. m. 1920, skatteverkets arkiv t. o. m. 1936 (taxerings- och mantalslängder från 1600-talet, i början spridda år; mantalsuppgifter fr. o. m. 1835), polisens arkivalier t. o. m. 1920 (poliskammarens arkiv fr. o. m. 1776), Stockholms domkapitels arkiv (t. o. m. 1920) och hovkonsistoriets arkiv (protokoll t. o. m. 1886, handlingar t. o. m. 1925), de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1840, stadsnämndens och sockenstämmönämndens arkiv, fattigvårdens, asylernas och andra därmed besläktade sociala institutioners arkiv, hälsovårdens samt diverse äldre sjukhus' arkiv, direktiönens för Stockholms stads undervisningsverk arkiv, folkskoleinspektionens arkiv (protokoll och handlingar t. o. m. 1910, räkenskaper t. o. m. 1935), allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv samt högre lärarinneseminarier, statens normalskolas och statens skolköksseminariers arkiv (t. o. m. omkr. 1940) samt brand- och politikommissionens arkiv 1724—1777 (fr. o. m. 1772 kungl. politikommissionen). En viktig grupp bildar arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandels-societeten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadirektionen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lyshallnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom stadsfullmäktige och beredningsutskottet, dessutom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med auktionsverkets och bokauktionskammarens handlingar), gatunämnden, vattenledningsverket, gasverket, hamnstyrelsen, frihamnssnämnden, kyrkogårdsnämnden,

pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, revisionskontoret, rättshjälpsanstalten, andre stadsläkaren, stadsplanenämnden, kommunala institutioner i Bromma, Brännkyrka och Spånga före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer från förra världskriget, Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa samt ett flertal kommunala kommitté-arkiv. Bevarade societets- och skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivet samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek. I stadsarkivet äro numera Allmänna barnhusets, sällskapet Fro Patrias (fr. o. m. 1774) och evangeliska fosterlandsstiftelsens (fr. o. m. 1856) resp. arkiv deponerade. Dessutom finnes ett stort antal enskilda personers, föreningars och stiftelsers samt företags arkiv.

I stadsarkivet (rådhuset) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria jämte Wernerska boksamlingen. Dessa bibliotek omfatta sammanlagt c:a 50,000 band.

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. mt 26 sept. 1929 (Kf 1929: nr 45), med ändr., bland vilka särskilt märkes Kf 1949: nr 47, 1951: nr 12. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv, med ändr. K. kung. 21 dec. 1945 ang. återställande eller utgallring av vissa ansökningshandlingar. K. kung. 22 febr. 1946 ang. utgallring av vissa handlingar i kyrkoarkiven. K. kung. 29 mars 1946 ang. gallring av verifikationerna till länsstyrelsernas räkenskaper. K. kung. 14 juni 1946 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv. K. kung. 14 juni 1946 ang. överlämnande av arkivhandlingar till lands- och länsarkiven. K. kung. 15 nov. 1946 ang. inventering av kyrkoarkiv och kontraktsprostarkiv. Riksarkivets cirkulär til statsmyndigheterna 28 dec. 1948 angående användningen av kulspe och reservoarpenner m. m. Bestämmelser om arkivaleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning, fastställda av SF 20 febr. 1939. Stadskollegiets Cirkulär 28 febr. 1952 med råd och anvisningar vid bindning av Stockholms stads arkivalier m. m.

ArkN

Stadsarkivarie (B 16).

Staf, N. O. B. (förordn. t. o. m. 31/1 1958) (rådhuset); t. 50 23 30; mottagningstid: 10—11.

Förste arkivarie (32).

Corin, C.-F. L. (rådhuset); t. 51 67 85.

Arkivarier.

Sleman, F. V. (29) (rådhuset); t. 50 22 25; (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; **Fahlström, J. M.** (27) (rådhuset); t. 50 22 25; (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; fyra vakanta (25), *tf.* **Norden, M.** (Kungsklippan 6), t. 51 74 39, *tf.* **Wilson, L.** (rådhuset), t. 50 22 25, *tf.* **Pursche, C. W.** (Kungsklippan 6), t. 51 74 39, *tf.* **Berghem, S. L.** (Kungsklippan 6), t. 51 74 39.

Förste kontorsskrivare (16).

Sjövall, f. Larsson, Märta (kansliet); t. 50 01 45; **Johnsson, J. E.** (vice vörd i Kungsklippan 6 och i rådhuset); t. 51 74 39; **Fernemo, f. Nilson, Inez K. E.** (biblioteket); t. 50 01 08, 51 01 45.

Två kanslibiträden, ett konserveringsbiträde.

Maskinist (17).

Jämtvik, G. L.; t. 50 53 45.

Förste expeditionsvakt (12).

Wählberg, K. E. R.

Expeditionsvakter (10).

Larsson, G. H.; Anetoft, E. T.

Ett expeditiönsvaksbiträde.

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peter Myndes Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.

För att utreda om icke Stockholm i likhet med flera andra europeiska huvudstäder borde inrätta ett stadsmuseum beslöt stadskollegiet den 17 september 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer. Kommittén skulle kunna tillkalla sakkunniga biträden för erforderliga specialundersökningar.

I samband med begäran om anslag för kommitténs verksamhet framlade densamma förslag rörande organisation m. m. av ett stadsmuseum (Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30). Dessa förslag lämnades utan erinran av stadsfullmäktige den 17 mars 1930 och den 2 februari 1931 och kommittén igångsatte år 1931 vissa undersöknings- och insamlingsarbeten med hjälp av härför anställd personal. Samtidigt erhöll kommittén vissa utrymmen i det s. k. Södra Stadshuset, vilket enligt kommittén skulle vara lämpligt såsom lokal för det blivande museet.

Stadsfullmäktige beslöt därefter den 23 september 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 januari 1941 och då övertog den tidigare stadsmuseikommitténs funktioner.

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av ÖÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 58).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 481,039 kr. (därav engångs 15,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 35,000 kr.

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Ek, V. E., f. d. sekreterare.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor.

*Larsson, I. S., f. d. förbundsordförande.

*Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

Arrhenius Beyer, H. Lilly T., konsulent.

*Meyerson, C. Å. V., fil. lic.

*Pravitz, f. Strömberg, Karin M., fru.

Remens-Blomqvist, Eva F., läroverksadjunkt, stadsfullm.

Sekreterare.

Stadsantikvarien (se sid. 410).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 356).

Stadsmuseet.

Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till bildarkiv, kansli och tjänstelokaler: Peter Myndes Backe 6, Sö.; t. 42 32 36, 42 32 37, 42 32 38, (utställningslokaler: t. 42 81 38); expeditionstid: vardagar 9—16, lördagar och dag före helgdag 9—13,30. Bildarkivet öppet: vardagar 9—15, lördagar och dag före helgdag 9—12. Museets permanenta utställning öppen.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden och hr Steenberg ersättas av suppleanterna fruar Remens-Blomqvist och Pravitz, vice ordföranden av suppleanterna fru Arrhenius Beyer och hr Meyerson, ledamoten hr Ahnlund av suppleanterna fruar Pravitz och Remens-Blomqvist samt ledamoten hr Larsson av suppleanterna hr Meyerson och fru Arrhenius Beyer.

MuN vardagar (utom lördagar) 12—16 (onsdagar och fredagar sept.—maj även 19—21), söndagar 13—17. Entré 75 öre, onsdags- och fredagskvällar fritt. Tillfälliga utställningar. Svartbrödraklostrets källare, Södra Benickebrinken: söndagar 13—17. Entré 25 öre.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnesvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-, rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom genom att därvid tillvarata föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet uppläts år 1931, som ovan under museinämnden nämnts, provisoriska lokaler i det s. k. Södra Stadshuset, Götgatan 1. Sedan dessa lokaler utvidgats, kunde museet 1935 börja anordna tillfälliga utställningar, belysande olika grenar av museets verksamhet. Den personal, som stadsmuseikommittén anställt 1931, utökades i samband med löneregleringen 1937 väsentligt och erhöi samtidigt sin nuvarande organisation. Efter år 1939 disponerar stadsmuseet hela Södra Stadshuset. Efter successiva reparationer mellan åren 1939 och 1942 har större delen av fastigheten kunnat tagas i anspråk för museets olika ändamål. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet, magasin, fotografiateljé och verkstadslokaler. I den norra flygeln ligga utställningslokalerna, i bottenvåningen och våningen en trappa upp den permanenta utställningen och i våningen två trappor upp lokaler för tillfälliga utställningar. Den permanenta utställningen öppnades under år 1942. Med föremål, bilder, kartor och modeller skildras här Stockholms uppkomst och utveckling fram till våra dagar, varjämte en del minnen från Stockholms förvaltning i gamla tider äro utställda. År 1950 tillkom en Bellmansavdelning. Tillfälliga utställningar berörande olika sidor av stadens liv ordnas årligen. Museet anordnar även föreläsningsserier, studiecirklar, visningar för skolklasser och studiegrupper samt visningar i det fria. Bildarkivet hålles tillgängligt för studiebesök, beställningar av fotografiska kopior samt lån av skioptikonbilder och filmer.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerklostret. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lo-

kalen. Svartbrödraklostrets källare, som i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1942 har museinämnden övertagit förvaltningen av egendomen kv. Paris nr 16, det s. k. van der Nootska huset, ett av de bäst bevarade stockholmspalatsen från stormaktstiden. En omfattande restaurering av byggnaden har utförts under år 1943, varefter byggnaden nu är uthyrd till Riksförbundet Sveriges lottakårer. Vissa lokaler äro enligt avtal möblerade av museinämnden och kunna disponeras av staden för sammanträden och liknande ändamål.

Genom hänvändelse till stadsmuseet kan även den till staden överlämnade minneshallen över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren, Thulegatan 17, göras tillgänglig för visningar och studiebesök (se vidare sid. 158).

Stadsantikvarie (B 16)

(nuv. inneh. g B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1955); mottagningstid: 10—11.

Förste antikvarie (32).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Museielektor (27).

Byström, O.

Antikvarier.

Hansson, H. V. (27); Ohlsson, M. A. O. (27); Söderberg, J. (25), tjf. (se sid. 209), tf. Nordström, A. O. A.

Assistent (19).

Larcke, F. H. G.

Fotograf (19).

af Petersens, L. C.

Förste kontorsskrivare (16).

Koffman, f. Günther, A. E. M. (Anna-Lisa).

Rustmästare (14).

Wallin, G. O.

Förste expeditionsvakt (12).

Hellestedt, A. E.

Ett biträde vid visningar, två musei-assistenter, ett kanslibiträde, två expeditionsvakter.

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; (postgirokonton nr 197512); t. 60 04 40 (tamburen); 62 27 75 (kansliet); 60 07 08 (kommissarierummet); 62 94 20 (förste expeditionsvaktens bostad, efter expeditionstid); 62 27 75 (intendenten, ankn.); expeditionstid: 9,30—17 (lördagar och dag före helgdag, då utställning icke pågår, 9,30—15).

Grosshandlaren C. F. Liljevalch tillerkände i testamente utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av boets överskottsmedel, sedan av testator gjorda donationer utgått. Med stöd härav förklarade utredningsmännen i skrivelse till stadsfullmäktige den 20 december 1912 sig villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstutställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrog åt drätselnämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt avtal mellan staden och utredningsmännen skall konsthallen förvaltas av en styrelse kallad *Styrelsen för Liljevalchs konsthall* och bestående av det antal ledamöter, som drätselnämnden bestämmer (f. n. nio ledamöter). Styrelsen utses av drätselnämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Konsthallen togs i bruk våren 1916. Den 31 mars 1938 fastställde k. m:t i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut den 17 december 1937 reglemente för särskild fond för överskott på Liljevalchs konsthalls verksamhet (Kf 1938: nr 55: II). Till fonden avsattes belopp, motsvarande överskott å konsthallens verksamhet. Fonden må tagas i anspråk för täckande av förlust å verksamheten. Fondens medel förvaltas av drätselnämnden, som har att för ovan angivet ändamål tillhandahålla styrelsen för Liljevalchs konsthall de redovisade överskottsmedlen.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhåva utställ-

ningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Reglemente. Avtal 26 maj 1914 mellan staden och utredningsmännen i grosshandlare C. F. Liljevalchs storbhus rörande uppförande och förvaltande av »Liljevalchs konsthall», med ändr. (Kf 1914: nr 122).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 164,943 kr. (därav engångs 3,120 kr.); inkomster: driftbudgeten 118,902 kr.

Styrelsens ledamöter

(för åren 1953—1954).

Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.; Branting, f. Lind, Rina E., fru; Ebe, E. W., organisationschef; Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm.; Johanson-Thor, T. E. N., konstnär, professor, vice ordf.; Johnsson, I. V., skulptör; Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor; Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Åkerman, O. M. J., civilingenjör.

Sekreterare.

Intendenten (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 121).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (B 13).

Holmér, F. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1956); mottagningstid: 11—12.

Förste kontorsskrivare (16).

Larsson, Märta K.

Förste expeditionsvakt (12).

Källman, K. G. A.

Två expeditionsvakter samt extra vakter.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

Stockholms högskola, Norrtullsgatan 2, Va.; t. 32 87 67 (jfr nedan, sekreteraren).

Expeditionstid (med undantag för sommarmånaderna): vardagar utom lördagar 10—11.

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Sedan denna kommitté i november 1917 avgivit sitt betänkande, beslöt stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommitterade jämte två suppleanter (ett naturskydds- och konstnär) med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i hithörande frågor. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag föranledde ej någon stadsfullmäktiges åtgärd, då ytterligare erfarenhet rörande rådets verksamhet ansågs böra avvaktas. Efter det att rådet år 1928 framlagt nytt förslag i detta hänseende, beslöt stadsfullmäktige den 29 oktober 1928 att antaga ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1929.

Sedan Stockholms stadsmuseum upprättats 1931 har detta övertagit den tidigare av rådet bedrivna insamlings- och undersökningsverksamheten rörande kulturhistoriska föremål och byggnader, medan rådets sekreterare fortfarande står till förfogande som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv. (Utl. 1931:

nr 30.) Genom stadsfullmäktiges beslut den 17 november 1941 (Utl. 1941: nr 309) erhöll skönhetsrådet den ställning och anförtröddes de uppgifter bl. a. i fråga om naturskyddet, vilka framgå av innehållet i nu gällande reglemente för rådet.

Rådet har till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter. Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader.

Rådet består av tolv för två år valda ledamöter, av vilka elva utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst åtta vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga sex representanter för en var av följande sex institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, kungl. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska arkitektföreningen, samfundet S:t Eriks styrelse och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av de för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorerna.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928, med ändr. (Kf 1950: nr 49).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 27,323 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Ek, V. E., f. d. sekreterare.

Vice ordförande.

Hedqvist, P. G., arkitekt, professor (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullmä: ordf.

*Björnstad, A., försäkringsdirektör (repr. för samfundet Stt Eriks styrelse).

Brunnberg, H. A., byggnadsråd (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Gustavson, A. V. N., målarmästare, vice kassaförvaltare.

Gustawsson, K. A., förste antikvarie (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

*Johansson, I. V., skulptör (repr. för k. Akademien för de fria konsterna).

*Olsson, A. V. M., arkitekt, f. d. riksantikvarie (repr. för k. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien).

*Romell, L.-G. T., professor (repr. för k. Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté).

*Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor (repr. för k. Akademien för de fria konsterna).

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör, kassaförvaltare (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare

(5,844 kr.).

Cornell, J. H., professor; Villagatan 12, Ö.; t. 10 00 37.

Amanuens (13).

Lundberg, Carine H.; träffas säkrast 10—11.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 121).

Styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde.

Prins Eugens Waldemarsudde.

Postadress: Stockholm Ö.; t. 62 18 32 (kansliet); 62 18 33 (tamburen).

Hans kungl. höghet prins Eugen, som avled den 17 augusti 1947, förordnade i testamentet den 17 juni 1947, att egendomen Waldemarsudde jämte viss där befintlig konstsamling och övriga inventarier ävensom värdehandlingar till ett värde av omkring 850,000 kronor skulle tillfalla svenska staten. Egendomen med inventarier skall bibehållas i huvudsakligen det skick, vari den befann sig vid prins Eugens bortgång, samt hållas tillgänglig för allmänheten. Avkastningen av de i legatet ingående värdehandlingarna skall, sedan viss del avsatts till kapitalet, användas för egendomens och inventariernas vård och underhåll.

Prinsen uttalade tillika i testamentet såsom sin önskan och förhoppning, att staten måtte anförtro åt Stockholms stad att genom en särskild styrelse såsom verkställande organ administrera och sköta egendom och inventarier. Nämnade styrelse skall enligt testamentets föreskrifterna utgöras av riksmarskalken, chefen för nationalmuseum, testamentets exekutor, en av k. m:t utsedd ledamot, fyra av stadskollegiet utsedda ledamöter, ävensom nuvarande intendent för konstsamlingen å Waldemarsudde samt efter hans avgång den person, som styrelsen utser i hans ställe. Då testamentsexekutor avgår, skall stadskollegiet äga utse ytterligare en ledamot och sålunda tillhopa fem av styrelsens nio ledamöter.

K. m:t har den 24 oktober 1947 förklarat sig å k. m:ts och kronans vägnar mottaga ifrågasvarande donation. Tillika har k. m:t, under förutsättning att Stockholms stad under de i testamentet angivna villkoren åtager sig förvaltningen av legatet, uppdragit åt staden att genom en styrelse, sammansatt på sätt i testamentet angives, såsom verkställande organ administrera och sköta såväl byggnader och samlingar som trädgårds- och parkanläggningar.

Den 8 december 1947 beslöt stadsfullmäktige, att staden skulle åtaga sig förvaltningen av Waldemarsudde i enlighet med det i prins Eugens testamente meddelade förordnandet.

Styrelsen har erhållit namnet *Styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde*. Sedan förvaltningen av Waldemarsudde övertagits av staden, hava där företagits åtskilliga byggnads- och

förbättringsarbeten avseende bl. a. ny entréhall, nya utställningslokaler, komplettering av serveringen Ektorpet m. m.

Författning. Instruktion för styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde, fastställd av k. m:t 22 okt. 1948 (Kf 1948: nr 51).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 321,027 kr. (därav engångs 5,300 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 103,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 248,700 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ekeberg, L. B., riksmarskalk, ordf., **Lindgren, G. H.**, intendent, **Sköld, O. J. A. J.**, överintendent, f. d. professor, en vakant (självskrivna); **Häggqvist, L.**, kansliråd (utsedd av k. m:t); ***Eeg-Olofsson, A. O. C.**, skolchef, stadsfullm., ***Hassler, N. H. Å.**, professor, stadsfullm:s 1:e vice ordf. (för åren 1952—1953), **Anderson, Carl Albert**, direktör, stadsfullm:s ordf., **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (för åren 1953—1954) (utsedda av stadskollegiet).

Arbetsutskott.

Anderson, Carl Albert; Ekeberg, L. B.; Lindgren, G. H., föredragande; **Sköld, O. J. A. J.; Tomson, R. V.**

Sekreterare (1,200 kr.).

Åkerberg, B., direktör (se sid. 140).

Revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige).

Ek, V. E., f. d. sekreterare.

Larsson, Yngve G. R., fil. d.r., stadskollegiets ordf.

Suppleanter:

Jakobson, B. G., civilingenjör.

Vigedal, B. R., instruktör, stadsfullm.

Prins Eugens Waldemarsudde.

Intendent (B 13).

Lindgren, G. H.; mottagningstid: 11—12.

Ett kanslibiträde, en *förste expeditionsvakt*, två *expeditionsvakter*, en *portvakt*, en *trädgårdsmästare*, två *biträden*.